Sagaer,

fortalte

af

Brynjolf Snorrason og Kristian Arentzen.

Landsbókasafn

Anden Samling.

Kjøbenhavn.
Chr. Steen & Søns Forlag.
Trykt hos Kgl. Hofbogtrykker Bianco Luno.
1849.

Sagaer,

fortalte

af

Brynjolf Snorrason og Kristian Arentzen.

Kjøbenhavn.

Chr. Steen & Søns Forlag.

Trykt hos Kgl. Hofbogtrykker Bianco Luno.

I.

Tyrfing.

1

1.

Kong Svafrlami faaer Sværdet Tyrfing.

Der var engang i Oldtiden en Konge ved Navn Sigrlami, der sagdes at være en Søn af Odin og at have faaet Gardarige af ham. Sigrlami giftede sig med Heid, en Datter af Kong Gylfe. De fik en Søn, der blev kaldt Svafrlami. Sigrlami faldt i en Kamp mod Jætten Thiasse. Svafrlami besteg saa sin Faders Hoisæde og blev en mægtig Drot.

En Dag var Svafrlami reden paa Jagt. Han blev adskilt fra sit Følge. Ved Solnedgang saae han en Klippe, to Dverge stode ved den. Han fast-tryllede dem med et Maaljern. De bade om at maatte løskjøbe deres Liv. Kongen spurgte dem hvad de hed. Dvalin og Durin var Svaret. Kongen

sagde da: „Efterdi I ere de kunstfærdigste af alle Dverge, skulle I forfærdige mig et godt Sværd, Hialtet og Haandgrebet skal være af Guld, det skal bide Jern som Klæde, aldrig skal Rust fæste sig paa det, Seir skal følge det overalt." Dvergene lovede det. Kongen red saa hjem. Paa den aftalte Dag red Svafrlami igjen til Klippen. Dvergene stode udenfor den, overrakte Kongen et herligt Sværd og gik saa ind i Klippens Dør. Dvalin sagde: „Dit Sværd, Svafrlami, bliver en Mands Bane hver Gang det drages, med det skulle de tre største Niddingsværker udføres, det skal blive din Bane." Kongen hug da med Sværdet efter Dvergene; men de sprang ind i Klippen, Døren lukkedes, begge Sværdets Egge skjultes i Klippen. — Kongen kaldte Sværdet Tyrfing. Han fældede Jætten Thiasse, sin Faders Banemand, med det i Tvekamp. Thiasses Datter, Frid, tog han tilægte. Med hende havde han en Datter ved Navn Eifura, der var smukkere og visere end andre Kvinder.

2.

Berſærken Arngrim tager Tyrfing fra Svafrlami.

Der var dengang en vældig Berſærk ved Navn Arngrim. Han boede paa Øen Bolm udenfor Halogaland, ſyd for Ymisland. Med hans Herkomſt forholdt det ſig ſaaledes:

Starkad Aludreng, en Søn af Storværk, af Thurſeſlægten, der havde otte Hænder, var gift med Øgn Alfaſprengi. Denne bortførtes engang, Starkad var paa en Reiſe, af Hergrim Halvtrold, en Søn af Riſen og Bjergboen Hergrim og Ama, Ymis Datter, fra Ymisland, ſyd for Finmarken, ſom Hergrim havde bortført. Hergrim Halvtrold opholdt ſig vexelvis blandt Bjergriſerne og Mænd, han havde Jætteſtyrke og var meget tryllekyndig. Han blev dog dræbt i Tvekamp af Starkad. Øgn, der med Hergrim havde faaet en Søn, Grim, dræbte ſig med et Sværd. Siden bortførte Starkad Alfhild, en Datter af Kong Alf i Alfheim. mellem Gøtelv og Romelv, der ſelv blandt Alfheims Beboere, ſom dog vare ſmukkere end andre Folk, var berømt for ſin Skjønhed, en Høſt ved et ſtort Diſeblot om Natten, da hun beſtænkede Altrene med Blod. De fik en Datter, Boggerd.

Alf anraabte Thor om at søge efter Datteren. Thor dræbte saa Starkad, hvorpaa Alfhild vendte tilbage til sit Hjem. Grim, Øgn Alfasprengis og Hergrim Halvtrolds Søn, opholdt sig hos hende, indtil han drog i Leding. Han blev en vældig Helt. Han ægtede Bøggerd, Alfhilds og Starkad Aludrengs Datter, og opslog sin Bolig paa Øen Bolm. Arngrim var en Søn af ham og Bøggerd.

Arngrim angreb Svafrlamis Rige. Det kom til et Slag. Arngrim og Svafrlami stødte paa hinanden. Kongen hug ind paa Bersærken med Tyrfing. Denne holdt sit store, med svære Jernplader belagte Skjold for. Den nederste Del af det afhuggedes, men Tyrfing blev siddende fast i Jorden. Da hug Arngrim Haanden af Svafrlami, og Tyrfing faldt til Jorden. Arngrim greb saa Sværdet og dræbte Kongen med det. Mange af dennes Mænd maatte derpaa bløde for det. Seiren var nu Arngrims. Han gjorde et stort Bytte. Svafrlamis Datter, Eifura, førte han hjem med sig.

3.

Arngrim giver sin Søn Angantyr Tyrfing.

Arngrim fik tolv Sønner med Eifura; den ældste hed Angantyr, de Andre vare Hervard, Hjørvard, Sæming, Hrane, Brame, Barre, Reifner, Tind, Bue og to Haddinger. De to sidste vare de yngste og Tvillinger, de kunne kun tilsammen veie op mod en af deres ni Brødre. Angantyr derimod, der var et Hoved høiere end andre Mænd, var dobbelt saa stærk som hver af de ni. Alle vare de Bersærker og overgik Andre i Styrke og Djærvhed. De vare altid ene paa deres Vikingeskib. De hærjede mange Lande, vare seiersæle og vandt et stort Navn. Bersærkegang kom ofte over dem.—En Juleaften paa Bolm gjorde Hjørvard ved Bragebægeret det Løfte at ægte Upsalakongen Yngves Datter, Ingeborg, den smukkeste og forstandigste af alle Dansktalende, eller falde i Kampen for hende, men aldrig ægte nogen Anden. — Sommeren efter reiste Brødrene til Upsal. De gik ind i Hallen. Hjørvard fortalte Kongen Løftet og fordrede hans Datter tilægte. Angantyr bad Kongen hurtigt svare derpaa. Hjalmar den uforfærdede traadte da frem og tiltalte Kongen

saaledes: „Mindes, Herre, hvor stor Ære jeg har tilkæmpet Eder siden jeg kom til Eder og hvormangen Livsfare jeg har været i for Eders Skyld; giv mig derfor Eders Datter til Løn, værdigere synes jeg mig end disse Bersærker, der gjøre hver Mand Ondt." Kongen grundede paa, hvorledes han skulde svare, saa der fulgte mindst Ulykke derpaa. Omsider sagde han: „Det vil jeg, at Ingeborg kaarer sig selv Mand." Hun sagde saa: „Hvis I vil gifte mig bort, vil jeg have den, som er mig forud bekjendt for Godt og ikke den, som jeg kun kjender af Rygte, og det ilde." Angantyr svarede: „Ei vil jeg mundhugges med en Kvinde; jeg ser, Du elsker Hjalmar; men Du, Hjalmar, kom sydpaa til Samsø til Holmgang med mig næste Aar ved Midsommerstid, eller vær hver Mands Nidding." Hjalmar svarede, han skulde ikke udeblive. — Arngrims Sønner droge saa hjem til deres Fader og fortalte ham hvad der var foregaaet i Upsal. Han svarede: „Aldrig før nu har jeg ængstet mig for Eder, men intetsteds veed jeg Hjalmars Lige i Tapperhed og desuden følger en Kæmpe ham, som i Styrke og Mod staaer ham nærmest af alle Mænd." Den Vinter tilbragte Brødrene hjemme. Om Foraaret reiste de til Jarlen Bjartmar, som herskede over Aldeigjuborg. Der blev holdt Gilde for dem. Om Aftenen forlangte Angantyr Jarlens Datter tilægte. Brylluppet blev

strax holdt. Natten for Brødrene skulde reise drømte Angantyr en Drøm, som han fortalte Jarlen i sine Brødres Nærværelse. „Jeg tyktes“ — sagde han — „at jeg stod med mine Brødre paa Samsø. Der saae vi mange Fugle. Vi dræbte dem alle. Da fløi to Ørne imod os. Jeg vendte mig imod den ene af dem, vi kæmpede vældigt med hinanden, og omsider satte vi os begge ned, aldeles afkræftede. Men den anden Ørn stredes mod mine elleve Brødre og fældede dem alle.“ Jarlen sagde: „Den Drøm er ei vanskelig at udtyde. Den varsler store Mænds Undergang, jeg aner det gjælder Eder Brødre.“ Brødrene sagde: „Ikke frygte vi dog.“ Jarlen mælede: „Naar Døden kalder, maa Enhver fare.“ Brødrene droge derpaa hjem. De rustede sig nu til Holmstævnet. Deres Fader fulgte dem til Skibs. Han gav Angantyr Tyrfing. „Jeg troer“ — sagde han — „at nu behøves gode Vaaben, thi I faae at kæmpe med de største Helte.“ Han bød dem derpaa Farvel.

4.

Angantyr fældes.

Da Brødrene kom til Samsø, saae de to Skibe ligge der. De tyktes at vide, at de tilhørte Hjalmar og Odd den vidtbereiste, ogsaa kaldet Pileodd, der pleiede at følge Hjalmar. Bersærkegangen kom over dem, de droge deres Sværd, bede i deres Skjolde og gik ud paa Skibene, sex paa hvert. Der var hundrede Mand paa hvert. Bersærkerne gik fra Begyndelsen af det ene Bord og til Enden af det andet og dræbte hele Besætningen. De gik derpaa brølende iland. Hjørvard mælede: „Vor Fader maa gaae i Barndom, siden han kunde sige, at Hjalmar og Odd vare de tappreste Helte, jeg saae Ingen udmærke sig fremfor de Andre.“ Angantyr svarede: „Lader os ei beklage, at vi ei fandt vor Lige; kan og være, at Hjalmar og Odd end ei ere døde.“ — Hjalmar og Odd havde heller ikke været ombord. De vare gaaede op paa Øen for at se, om Bersærkerne vare komne. Da de gik ud af Skoven til deres Skibe, stege Bersærkerne ned fra dem med blodige Vaaben og dragne Sværd. Bersærkegangen var da gaaet over, man bliver da svag som efter en Sygdom. Odd kvad:

„Frygtet nu har jeg
engang i Livet —
da med Brølen de
tolv Bersærker
gik fra Skibene
atter paa Øen,
rasende bede de
Skjoldenes Rand.“

Hjalmar kvad:

„Faldne nu ere
Kæmperne alle,
gange fra Skibene
tolv Bersærker.
Monne i Aften
Odin gjeste
to Bersærker,
tolv monne leve.“

Det er de eneste frygtsomme Ord man tillægger Hjalmar.

Odd svarede:

„Svare jeg vil Dig:
Monne i Aften
Odin gjeste
tolv Bersærker,
to monne leve.

Og han vedblev:

Endnu ei lyster
det mig at sidde
hist hvor Valkyrier
ombære Horn."

Bersærkerne fik nu Die paa dem og gik imod dem, blodbestænkte, med dragne Sværde. Hjalmar og Odd saae Tyrfing i den høie Angantyrs Haand, thi det lyste fra den som fra Solen. Hjalmar sagde: „Hvad vil Du helst, Odd, gaae imod Angantyr alene eller mod hans elleve Brødre?" Odd svarede: „Jeg vil kæmpe med Angantyr, han monne give store Hug med Tyrfing, og jeg troer bedre min Silkeskjorte end din Brynje." Hjalmar gjenmælede: „Hvor kom vi til Kamp og Du gik foran mig? Derfor vil Du gaae imod Angantyr, fordi det synes Dig en større Bedrift. Men jeg staaer for denne Holmgang, Andet lovede jeg Kongedatteren i Svithjod end at lade Dig eller Nogen gaae i denne Tvekamp istedetfor mig; og skal jeg kæmpe med Angantyr." Han trak saa sit Sværd og gik imod Angantyr. De viste hinanden til Valhal og angrebe hinanden med store Hug.

Odd kvad til Bersærkerne:

„En skal mod En,
hvis I ei feige
nu Eder undslaae,
ærligen kæmpe."

Hjørvard gik frem. Det blev en haard Kamp. Men Odds Silkeskjorte var saa trofast, at Vaaben ei bed paa den, og han havde et Sværd, der ligesaa let skar Brynje som Klæde. Han hug kun faa Gange til Hjørvard, før han faldt død om. Da traadte Hervard frem. Han gik samme Vei. Derpaa kom Hrane, og saa den Ene efter den Anden, men alle fik Banehug.

Angantyr var imidlertid falden. Men Hjalmar havde faaet sexten Saar.

Odd gik hen til ham og kvad:

Hvorledes er det
fat nu med Hjalmar!
Blegnet er Kinden,
Saar mig i Mængde
gabe imøde,
Brynjen med Hjelmen
hugget er sønder. —
Diserne kalde!

Hjalmar kvad:

Saar har jeg sexten,
sleden Brynje,
og før mit Øie
næsten det sortner,

Angantyrs Sværd, i
Edder hærdet,
banket har haardt
paa mit Hjertekammer."

Og han vedblev:

„Gaarde og Gods jeg
eied i Mængde.
Hjemme at være
dog mig kjeded.
Nu maa jeg ligge,
hugget til Døde
her paa Samsø,
fjernt fra det Alt.

Huskarle drikke
Mjøden i Hallen
hist hos min Fader, den
herlige Helt.
Mundgodt Mangen
Meen forvolder.
Saar forvolde
Hjalmar Meen.

Hisset i Upsal
Møen, den lyse,

sidder i Buret,
Taarer paa Kind.
Sande jeg maa nu
hvad hun mig sagde:
„Aldrig hinanden vi
skue igjen!"

Drag mig af Haanden
Ringen, den røde,
bring den til ungen
Ingeborg.
Hende vil blive
hjertefast Sorgen,
at ei jeg kommer
til Upsal igjen.

Over mit Hoved
flyver en Ravn alt.
Det er den sidste,
som jeg mætter.
Den af mit eget
Blod skal drikke. —
Sænk dine Vinger! —
Odin, jeg kommer!"

Dermed døde Hjalmar.

Odd bragte Tidenden om hans Død til Upsal. Ingeborg kunde ikke overleve sin Elskede og dræbte sig.

Angantyr og hans Brødre bleve lagte i Høi paa Samsø med alle deres Vaaben.

5.

Angantyrs Datter, Hervor, tager Sværdet af Faderens Høi.

Angantyrs Hustru, Jarl Bjartmars Datter, fødte et Møbarn. Det tyktes de Fleste raadeligt, at det blev udbaaret; de sagde, det ikke vilde faae Kvindesind, hvis det blev sin Fædreneslægt ligt. Jarl Bjartmar lod det dog overøse med Vand og opføde, han kaldte det Hervør, og sagde, at hvis det levede, var dog Arngrims Sønners Slægt ei ganske uddød. Da Hervor voxede til, blev hun fager, men tillige stor og stærk. Hun øvede sig mere i at tumle med Spyd, Sværd og Skjold end i at somme og baldyre og gjorde oftere Ondt end Godt. Det blev forment hende. Hun løb da ud i Skovene og dræbte Folk for at skaffe sig Gods. Jarlen lod hende imidlertid gribe og føre hjem. —

Engang stod Hervor ude. Nogle Trælle vare i Nærheden. Hun tilføiede dem Ondt. Da sagde en af Trællene: „Du, Hervor, vil kun gjøre Ondt, derfor forbyder Jarlen Alle og Enhver, at sige Dig, hvo der er din Fader, thi det tykkes ham en Skam, at Du skal faae at vide, at den usleste Træl laa hos hans Dátter.“ Forbittret ilede Hervor til Jarlen. Hun kvad:

„Ikke jeg vil vor
Hæder prise.
Før jeg tænkte, jeg
eied en Fader
herlig og tapper;
nu mig siges,
Trællen fra Arnen
laa hos din Datter.“

Jarlen kvad til Gjensvar:

„Løiet er for Dig
meget forsanden.
Høi stod din Fader
i Heltes Rækker.
Mægtig paa Samsø,
muldbedækket
stander nu Kæmpens
hvælvede Sal.“

Hervor kvad:

„Lyster mig, Foster-
fader, at gjæste
Frænderne døde.
Vældige Skatte
vist de eie.
Dem skal jeg hente
eller gaae under.

Og hun vedblev:

Aner mig, Bjartmar,
at der i Morgen
skæres skal til mig
Skjorte og Trøie.
Kvinde i Skabning,
men ei i Hjerte,
gaaer jeg som Mand til
Høiene hen."

Hun tiltalte derpaa sin Moder:

„Rust nu din Datter saa
hurtigt Du kan,
herlige Moder, som
var jeg en Søn.
Nornerne vinke.

Glad jeg dem følger.
Her faaer jeg ikke
Huro længer."

Kort efter drog hun ene bort, klædt i Mandsfolkedragt og bevæbnet. Hun gav sig i Selskab med Vikinger og kaldte sig Hervard. Da Vikingernes Anfører noget efter døde, overtog hun Anførselen over dem. — Engang kom de til Samsø. Hervør sagde, man kunde haabe, at finde store Skatte i Høiene paa Øen. Ingen af hendes Mænd turde imidlertid gaae iland, thi man sagde, at man ikke kunde være ude der om Natten. Hervør gik da alene iland kort før Solnedgang. Hun traf en Hyrde, som hun spurgte om Besked. Han sagde: Søg Hus, det duer ikke at være ude her efter Solnedgang, jeg gaaer selv strax hjem." Hervør sagde: „Ikke monne jeg søge Hus. Jeg kjender Ingen her paa Øen. — Sig mig, hvor de saakaldte Hjørvards Høie ere!" Hyrden svarede: „Klog er Du ikke, Viking, siden Du vil udforske det om Natten, som Faa tør give sig af med midt om Dagen. En Flamme leger over Høiene, saasnart Solen er gaaet ned." Hervør sagde, at hun desuagtet vilde gjeste Høiene. Hyrden mælede: „Jeg ser, at Du er en modig, om end uforstandig, Mand. — Jeg vil give Dig denne Ring, naar Du vil følge hjem med mig." Hervør svarede: „Om Du end giver mig alt hvad Du

eier, holder Du mig ikke derfra." — Da Solen gik ned, hørtes et stærkt Døn og Hoiilden blussede ivei-ret. Da ræddedes Hyrden, tog Foden paa Nakken og løb ind i Skoven, uden at se sig tilbage. Hervor gik kjækt til Hoiene. Hun kvad:

„Vaagn nu, Angantyr!
Vækker Dig Hervor, din
eneste Datter.
Ræk mig af Hoien
hvassen Glavind,
smeddet af Dvalin,
smeddet af Durin,
kunstrige Dverge!"

Hervard, Hjorvard,
Hrane, Angantyr!
Eder jeg vækker
alle, hvor under
Skovens Rodder
Brynjer og Hjelme,
Skjolde og Sværde
ubrugte hvile.

— Være maa blevne
Arngrims stolte,
herlige Sønner
ussel Støv,

hvis ikke af dem
Nogen nu svarer
paa deres Ætlings
kaldende Raab.

Hervard, Hjørvard,
Hrane, Angantyr!
Smuldne i Høien
Eders Hjerte,
hvis I ei række
flux mig Sværdet!
Sømmer ei Døde
herlige Vaaben!"

Da svarede Angantyr:

„Hervor, min Datter, hvi
raaber Du saa?
Uhørt Fordærv Du
iler imøde.
Rasende er Du
vorden, min Datter,
siden Du vækker
Høienes Døde!

Og han vedblev:

„Ei har begravet mig
Fader, ei Frænde.

Tyrfing nu fører
han, som mig fælded."

Hervor kvad igjen:
„Sig mig, saasandt Dig
skjærme i Høien
Odin den gamle,
Sandhed, min Fader!
Tyrfing Du haver
hos Dig i Høien. —
Træg er at yde Du
eneste Datter
eneste Bøn."

Da aabnedes Høiene, det saae ud som de stode i lys Lue, og Angantyr kvad:
„Helgittret synker,
Høiene aabnes,
Luerne flamme
Den omkring.
Gyseligt er det at
færdes derude.
Skynd Dig, o Datter,
til dine Skibe!"

Men Hervor svarede:
„Tænde I lystigt
Baal kun i Natten,

ikke jeg frygter
Eders Flammer,
skjælver ei Møens
modige Hjerte,
om end den Døde
stander i Døren!

Angantyr kvad:

„Hervør, Dig siger —
lyt til min Stemme,
vise Datter! —
jeg hvad vil ske.
Øde vil Tyrfing,
som Du begjærer —
Tro dog din Fader! —
hele din Æt.

Føde Du vil en
Søn, som skal føre
Tyrfing og stole
kjæk paa sin Kraft,
Heidrek skal Sønnen
kaldet vorde,
og under Himlen
vældigst blive.“

Herver kvad:

„Skal jeg fortrylle
døde Kæmper,
saa at I skulle
usle ligge,
raadne i Dyssen,
hvis Du ei rækker
flux mig, Angantyr,
Hjalmars Bane.“

Angantyr svarede:

„Ei Du mig tykkes,
Ungmø, at ligne
Menneskets Børn,
siden i Natten Du
stander ved Hoien
med Brynje og Skjold,
Med Sværd ved Siden
og Spyd i Haand.“

Hervor kvad:

„Modigt mit Hjerte
svulmed i Brystet,
før jeg besøgte,
Eders Sale! —

Ræk mig af Hoien
Brynjernes Fiende!
Ikke det nytter Dig
den at skjule."

Angantyr svarede:

„Under min Skulder
ligger, af Ilden
rundt omgiven,
Dvergenes Værk.
Mø ikke kjender
jeg over Mulde,
som tør i Haanden
tage det Sværd."

Hervor kvad:

„Glad, skal jeg tage
Sværdet i Haanden,
gjemme det varlig —
ræk mig det kun!
Ikke jeg frygter
legende Flamme,
dristigt jeg styrter
ind mig deri."

Da kvad Angantyr:

„Vanvittig er Du,
Kjæk dog som Ingen,
at Du vil styrte
ind Dig i Ilden.
Hellere række
jeg Dig da Sværdet,
mandige Kvinde,
hustore Datter!"

Sværdet blev saa kastet ud af Høien. Hervør greb det og kvad:

„Vel har Du handlet,
Vikingefader,
da Du mig rakte
Sværdet af Høien.
Bedre mig tyktes,
Kæmpe, din Gave
end om jeg hele
Norrige fik!"

Men Angantyr kvad:

„Daarligt Du taler,
dristige Kvinde!
Ikke Du veed hvad der
volder Dig Fryd.

Tyrfing forsanden —
Tro hvad jeg siger! —
lægger i Jorden
hele din Æt."

Hervor gjenmælede:

„Ganger jeg nu til
Søens Heste,
Angantyr, glad er din
Datter i Hu.
Lidt mig bekymrer
hvad der vil komme.
Skuld monne raade,
ved Ygdrasils Ask."

Angantyr kvad:

„Tyrfing Du eie
vel og længe!
Hold den i Balgen,
blot ei dens Egge,
Edder de skjule,
farlig er Hjalmars
straalende Bane,
mere forvist end
Meenene flest.

Fare Du vel, min
dristige Datter!
Tolv Mænds Styrke
giver jeg Dig,
Mod og Manddom,
alt det Gode,
Arngrims Sønner
efter sig lod."

Hervør kvad:

„Leve I vel nu!
Bort mig lyster.
Hurtig jeg iler til
Skibene ned.
Selv jeg mig tykkes
svæve imellem —
Flammerne rase —
Liv og Død."

Hun gik derpaa ned til Skibene. Da det dagedes, saae hun imidlertid, at de vare borte — Dønene og Flammerne havde forskrækket Vikingerne. Hun tog saa bort med et andet Skib.

Hun kom til den gamle, vise og mægtige Gudmund paa Glasisvold i Jotunheim, en Del af Fin=

marken. Her opholdt hun sig om Vinteren under Navnet Hervard.

En Dag sad Gudmund og spillede Skak. Han var nærved at blive mat. Han spurgte da, om nogen kunde give ham gode Raad. Hervør, der var tilstede, lagde Tyrfing fra sig og traadte frem. Hun havde ikke lang Tid taget Deel i Spillet, før Gudmunds Brikker alt stode bedre. En Mand tog Tyrfing og trak den af Balgen. Hervor saae det, rev ham Sværdet af Haanden og dræbte ham. Hun gik derpaa ud. Man vilde løbe efter hende; men Gudmund sagde: „Forholder Eder rolige! Ikke monne Eders Hevn blive saa stor, som I troe, thi I vide ikke, hvo han er. Dyrt monne denne Kvinde sælge Eder sit Liv!"

Hervor drog derpaa som før paa Vikingetog og kaldte sig bestandigt Hervard. Dermed gik en lang Tid. Seier fulgte bestandigt den mandige Kvinde. Tilsidst blev hun imidlertid kjed deraf. Hun vendte saa tilbage til sin Morfader, Jarl Bjartmar. Hun skikkede sig der som andre Kvinder og vænnede sig til Baldyren og andre Haandarbeider. Hun var vennesæl og gavmild. Der gik stort Ry heraf ligesom ogsaa af hendes Skjønhed. Det kom ogsaa Kong Gudmunds Søn, den vise og retfærdige Høfund, som man fjerntfra raadførte sig

med i alle vigtige Sager, for Ore. Han reiste da til Bjartmar og beilede til Hervør. Hun sagde Ja, og han førte hende saa hjem.

6.

Hervør giver sin Søn Heidrek Tyrfing.

Hervør og Hofund fik to Sønner sammen. Den ene blev kaldt Angantyr efter sin Morfader, den anden Heidrek. De vare begge store og stærke, forstandige og smukke. Angantyr slægtede sin Fader paa i Sind og vilde hver Mand Godt, var derfor meget yndet af Faderen og hele Folket. Men hvormeget Godt Angantyr end gjorde, mere Ondt gjorde dog Heidrek; dog holdt Hervør meget af ham. — Engang gjorde Hofund et Gilde, hvortil alle Høvdinger i hans Rige vare indbudne med Undtagelse af Heidrek. Ilde tilfreds dermed sagde denne, at det vilde være moersomt at forstyrre Gildet. Hans Fosterfader, Gizur, sagde, han kunde gjøre noget Bedre end at drage hen og yppe Strid med sin Fader. Men han reiste alligevel med de Ord, at han skulde gjøre dem noget Ondt. Da han kom ind i Hallen, stod Angantyr op imod ham og bad ham sidde

hos sig. Heidrek var ikke munter. Angantyr gik ud paa Aftenen. Heidrek blev siddende. Han vendte sig til dem, som sade hos ham og bragte det dertil ved sin Tale, at de truede hverandre. Angantyr kom tilbage og bod dem være rolige. Han gik derpaa atter bort. Heidrek mindede dem om deres Kiv, og det kom da saavidt, at den Ene slog den Anden. Angantyr kom igjen tilbage, han stiftede Forlig til næste Morgen. Han gik saa ud tredie Gang. Da spurgte Heidrek ham, der var bleven slaaet, hvorfor han ikke turde hevne sig, og sagde, at en feig Mand ikke fortjente at drikke Vin. Enden paa hans Opeggen blev, at den Slagne sprang op og dræbte sin Kammerat. Da lo Heidrek og sagde, at Gildet blev først ret storartet, naar den røde Saft flød over Dugen. Angantyr kom ind og harmede sig meget over hvad der var sket. Da Hofund fik Underretning herom, bod han Heidrek fly af hans Rige eller miste Livet. — Heidrek gik da ud, fulgt af sin Broder. Hans Moder kom til og gav ham Tyrfing. Da sagde Heidrek: Forskjelligt handler min Fader og min Moder imod mig: min Fader landsforviser mig, men min Moder giver mig Tyrfing, som tykkes mig bedre end et stort Rige. Skal jeg gjøre det, som monne tykkes ham værst!" Han drog saa Sværdet, det funklede. Han brølede da stærkt og var nærved at faae Berserkegang. Da nu Tyrfing

maatte vorde en Mands Bane, hvergang det blottedes, og der ingen anden var tilstede end Broderen, gav han denne Banehug. Dette var det første Nidingsværk, der blev udøvet med Tyrfing. Heidrek drog strax bort. Høfund lod drikke Arveøl efter sin elskede Søn, hvis Død blev begrædt af Alle.

Heidrek fortrød høiligen sin Gjerning. Han opholdt sig længe i Skovene og skjød Dyr og Fugle til Føde for sig. Det syntes ham imidlertid snart en ringe Hæder saaledes at hendøse sit Liv uden at øve Heltegjerninger som hans Forfædre. Hun drog saa hjem, fandt sin Moder og bad hende bede hans Fader om at give ham gode Raad til Afsked. Hun gik saa til sin Husbond. Høfund sagde, han vilde kun give Sønnen faa gode Raad, og de vilde komme ham til endnu mindre Nytte, han gav dem heller ikke for hans Bøns Skyld. „Det er det første". — lød hans Ord — „at han ikke skal hjælpe den Mand, der har dræbt sin retmæssige Herre; det er det andet, at han ikke skal give den Mand Fred, der har dræbt sin Stalbroder; det er det tredje, at hans Kone ikke skal have jævnligt Samkvem med sine Frænder; det er det fjerde, at han ikke siger sin Frille sine Hemmeligheder; det er det femte, at han ikke skal opfostre mægtigere Mands Barn; det er det sjette, at han ikke skal ride sin bedste Hest, naar han har Hastværk; det er det syvende, at han aldrig

bryder given Fred; det er det ottende, at han aldrig fører mange hærtagne Trælle med sig. Men ikke monne han bruge dem.“ Hervør bragte Sønnen Raadene. Denne sagde: „Med ondt Sind monne de være givne, derfor vil jeg ikke bruge dem.“ Hans Moder gav ham en Mark Guld ved Afskeden og bad ham altid betænke, hvor trygt han kunde stole paa sit skarpe Sværd, da Seieren altid fulgte det, og hvilken Berømmelse der altid havde fulgt dets Eiermænd. — Heidrek var ikke gaaet langt, før han mødte nogle Mænd, som førte En lænket med sig. Han spurgte, hvad han havde gjort. Mændene sagde, han havde sveget sin retmæssige Herre. „Ville I overlade mig ham for Penge?“ spurgte Heidrek. De sagde Ja. Heidrek løskjøbte ham saa for en halv Mark Guld. Manden tilbød ham sin Tjeneste. Heidrek svarede! „Ikke monne Du blive mig Fremmede tro, da Du sveg din Herre, som Du havde meget Godt at lønne.“ — Kort efter traf Heidrek igjen nogle Mænd, der førte En i Lænker. Han havde dræbt sin Stalbroder. Heidrek udløste ham for sin anden halve Mark Guld. Ogsaa han tilbød Heidrek sin Tjeneste, men fik ligeledes Nei til Svar. — Heidrek fortsatte nu sin Reise til han kom til Reidgotland eller Jylland. Han begav sig strax til Landets Konge, der hed Harald og var en gammel Mand. Denne tog vel imod

ham. — To Jarler havde hærjet paa hans Rige og underlagt sig det; han maatte nu betale dem en aarlig Skat. Heidrek vandt Kongens Venskab og fik tilsidst Anførselen over hans Hær. Han drog saa i Leding og blev snart berømt, da han var seiersæl. Han angreb de to Jarler. Det kom til en haard Kamp. Heidrek gik frem med Tyrfing, og da Sværdet bed Staal som Klæde gik det som altid, Ingen kunde modstaae ham, han dræbte begge Jarlerne, hele deres Hær flyede. Han drog derpaa igjennem Landet, underlagde det Kong Harald og tog Gidsler af det. Han drog saa tilbage. Kongen gik ham selv imode og viste ham stor Hæder. Han gav ham sin Datter, Helge, tilægte og sit halve Rige med Kongenavn. Af denne Bedrift blev Heidrek meget berømt. — Med Helge fik Heidrek en Søn, som han kaldte Angantyr. Kongen fik ogsaa en. — Der kom engang en stor Hungersnød i Reidgotland. Der blev fældet Blotspaan. Frugtbarhed vilde ikke indfinde sig igjen i Landet — hed det — for man havde offret den fornemste Dreng der. Heidrek sagde, Haralds Søn var den fornemste, men Harald paastod, Heidreks var det. Den retfærdige Høfund skulde afgjøre det. Heidrek drog da til sin Fader. Denne modtog ham vel. Han bad ham dømme imellem sig og Harald. Høfund sagde, hans Søn var den fornemste. „Hvad tildømmer Du

mig da for mit Tab?" sagde Heidrek. Høfund svarede: „Du skal til Erstatning betinge Dig hveranden Mand i Haralds Hird. Med en slig Hær og dit Sind trænger Du ikke til Raad!" Med den Besked reiste Heidrek da tilbage, sammenkaldte et Thing og forkyndte sin Faders Afgjørelse. Man tilsvor ham Halvdelen af Haralds Folk. Hæren blev delt, Halvdelen maatte sværge Heidrek Troskab og at følge ham ude og hjemme til Alt hvad han befalede. Bønderne forlangte saa, at han skulde udlevere sin Søn. Da sagde Heidrek: „Det synes mig, at Odin monne faae en Dreng godt betalt, naar han istedetfor ham faaer Kong Harald og hans Søn med hele deres Hær. Han bød saa sit Mærke reises og Angrebet paa Harald og hans Hær begyndes. Heidrek dræbte selv sin Svigerfader og Svoger. Dette var det andet Niddingsværk, der blev udøvet med Tyrfing. Han lod derpaa Altrene stænke med deres Blod. Haralds Dronning dræbte sig i Disesalen. Heidrek blev saa tagen til Konge over hele Riget.

En Sommer drog Kong Heidrek med sin Hær sydpaa til Hunaland, kæmpede med Kongen der, som hed Humle, overvandt ham og tog hans Datter ved Navn Sifka og førte tilbage med sig. Næste Sommer sendte han hende hjem. Hun var svanger og fødte kort efter en smuk Dreng, som blev kaldet Hlød, der saa blev opfostret af Humle.

Kong Heidrek drog atter i Leding. Han kom til

Saxland med en stor Hær. Kongen der sendte Mænd til ham. De fik Fred istand mellem Kongerne. Saxernes Konge lod derpaa Kong Heidrek byde til Gjestebud. Denne tog imod Indbydelsen. Ved Gildet beilede han til Kongens Datter, Olof, og fik hende tilægte og meget Land og Gods i Medgift. Han reiste saa med hende til sit Rige. Hun bad ofte om at maatte besøge sin Fader. Heidrek tillod hende det og lod hendes Stedsøn, Angantyr, ledsage hende. — Engang Heidrek kom tilbage fra et Tog, ankrede han ved Saxland i en Lovvig. Om Natten gik han, ledsaget af en Mand, iland op til sin Kones Sovekammer. Vagtmændene sov. Heidrek saae en smuk Mand i Sengen hos sin Kone. Han skar da en Lok af dennes Haar, tog sin Søn med sig og gik tilbage til sit Skib. Om Morgenen lagde han ind i Kongehavnen. Alt Folket gik ham imøde. Man beredte ham derpaa et Gilde. Da der var bleven drukket i nogen Tid, traadte Dronning Oløf ind i Hallen og slyngede begge Armene om sin Mands Hals. Han forblev kold derved. Kort efter lod han stevne Thing. Han spurgte der om sin Søn. Dronningen sagde, han var pludselig død. Heidrek bad hende føre ham til hans Grav. Dronningen sagde, det monne forøge hans Sorg, men han svarede, det var det samme. Hun førte ham da til en Grav Han lod den undersøge. Der laa en Hund, indsvøbt

i Linned, i den. Heidrek sagde, hans Søn havde forandret sig. Han lod derpaa den Mand føre frem, som havde ligget i Sengen hos Konen — det var en Træl. Heidrek erklærede sig derpaa skilt fra Olof og drog tilbage til sit Rige.

Han drog atter i Leding. I Finland hærtog han en Kvinde, der hed Sifka, ligesom Hunekongens Datter, og var den skjønneste Mø, man kunde se for sine Øine.

En Sommer sendte han Mænd østpaa til Holmgaard for at tilbyde Kong Hrolløg, som da var den mægtigste Konge, at opfostre hans Søn. Han vilde nemlig overtræde alle sin Faders Raad. Hrolløg sagde: „Hvorledes kan han vente, at jeg vil betroe ham min Søn, ham, som har sveget sin Svigerfader, Kong Harald, samt andre Frænder og Venner. Men Dronningen mælede: „Afslaae det ikke saa raskt; thi forvist faaer Du Ufred, hvis Du ei modtager hans Tilbud, og jeg troer, at det vil gaae Dig som alle Andre, at hans Ufred vil falde tung at bære; han har det Sværd, som Ingen kan modstaae, og som Seier bestandigt følger. Kongen besluttede da at sende sin Søn til Heidrek. Denne tog vel imod ham, opfostrede ham og holdt meget af ham. — Heidrek drog hver Sommer i Leding til Østerleden, hvor han havde Fredland hos Kong Hrolløg. — Engang indbød Hrolløg ham til et Gilde. Han raadførte sig med sine

Venner, om han skulde modtage Indbydelsen. De fleste fraraadede ham det og bade ham mindes sin Faders Advarsel mod at opfostre en mægtigere Mands Barn. Han sagde imidlertid: „Alle hans Raad skal jeg overtræde.“ Han sendte derpaa Bud, at han vilde komme. Heidrek delte sin Hær i tre Dele: den ene lod han vogte Skibene, den anden fulgte ham, den tredie bød han skjule sig i en Skov ved Byen, hvor Gildet skulde være, og staae rede, hvis han behøvede Hjælp. — Kongerne toge ud i Skoven med mange Mænd at jage med Hunde og Høge. Da de havde løst Hundene, tog Enhver af dem sin Retning i Skoven. Fostersønnen var med Heidrek. Han sagde til denne: „Lyd mig, Fostersøn! Drag til den Gaard, der ligger kort herfra, og skjul Dig der. Modtag derfor denne Ring. Og vær færdig til at reise hjem, naar jeg lader Dig afhente.“ Drengen var uvillig dertil, men opfyldte dog Heidreks Ønske. — Dagen efter, da Kongerne vare komne til Sæde, spurgte Heidrek om sin Fostersøn. Man søgte om ham, men fandt ham ikke. Heidrek sad taus og gik tidlig tilsengs. Da Sifka kom, spurgte hun, hvorfor han var saa nedslaaet. Han svarede: „Det er farligt at tale om, thi det gjælder mit Liv, hvis det opdages.“ Hun sagde: hun skulde nok holde det skjult. „Sig mig det for vor Kjærligheds Skyld!“ mælede hun. Han sagde da:

„Da jeg igaar var ude i Skoven, traf jeg paa et Vildsvin, som jeg stødte til med mit Spyd; det bed ikke, Skaftet brast derimod; jeg sprang da af Hesten, trak Tyrfing og dræbte Galten med den. Men da Sværdets Luer altid maa slukkes i Menneskeblod, naar det drages, og der Ingen var med mig uden Kongens Søn — dræbte jeg Drengen. Dette bliver min Bane, hvis Hrolløg spørger det, thi jeg tog kun en liden Hær med mig." Da Siffa om Morgenen kom til Dronningen, spurgte denne hende, hvorfor Heidrek var saa sørgmodig. Siffa svarede, hun turde ikke sige det. Men Dronningen overtalte hende tilsidst til at fortælle alt hvad Heidrek havde sagt hende om Natten. „En stor Tidende!" udbrød Dronningen. Dybt bedrøvet gik hun derpaa bort. Hun ilede lige til Kongen og fortalte hvad hun havde hørt. „Dog med Villie har Heidrek jo ikke gjort det!" tilføiede hun. Kongen sagde: „Nu have dine Raad ført til hvad jeg anede." Han gik derpaa ud af Hallen og bød sine Mænd væbne sig. Heidrek tyktes vide, at Siffa havde sagt hvad han havde fortalt hende, og befalede sine Mænd lønligt at iføre sig deres Rustninger og derpaa skarevis gaae ud at se hvad der var paa Færde. Kort efter kom Hrolløg ind og bad Heidrek om en Samtale under fire Øine. De gik da ind i en Urtegaard. Tohundrede Mænd styrtede der

frem mod Heidrek og grebe og bandt ham. To af dem vare især ivrige i at binde ham. Han gjenkjendte i dem de To, der havde sveget, den ene sin Herre, den anden sin Stalbroder, og som han havde løskjøbt fra Døden. Hrolløg bød sine Mænd føre Heidrek ud i Skoven og hænge ham. Heidreks Mænd styrtede imidlertid efter dem og stødte i Lurerne. Det hørte deres Stalbrødre, der vare skjulte i Skoven, og løbe strax frem. Hrolløgs tohundrede Mænd bleve dræbte, Resten flygtede. Goterne løste saa deres Konge. Heidrek hentede derpaa Kongesønnen og begav sig med ham til Skibene. Han hærjede overalt paa Hrolløgs Rige. Denne talte til sin Dronning: „Onde Følger har dit Raad havt. Jeg har spurgt, at vor Søn er hos Heidrek, og saa tirret som han nu er vil han med hans onde Sind lidt betænke sig paa at dræbe Drengen, han skaanede jo ikke engang sin uskyldige Broder." Dronningen svarede: „Vi have været altfor lettroende. Saae Du ikke, hvor vennesæl han er; der vilde jo Ingen ret binde ham uden to onde Mænd. Vor Søn behandler han vist godt. Det har været en List for at prøve os. Ilde vilde I lønnet ham for hans Barneopfostring! Send nu Mænd til ham og byd ham Forlig og saameget af dit Rige, som I kunne blive enige om, tilligemed din Datter, at vi kunne faae vor Søn tilbage." Kongen svarede: „Ikke

havde jeg agtet det; men da Du er forstandig, skal Du raade." — Der blev nu sendt Mænd til Kong Heidrek og Forlig indgaaet. Heidrek ægtede Hrollogs Datter, Hergerd, og fik Vindland, der grændser til Reidgotland, i Medgift. Heidrek drog derpaa hjem. — Engang red Heidrek sin bedste Hest, sildig om Aftenen, han havde Hast, han skulde følge Sifka hjem. Som han kom til en Aa, styrtede Hesten for ham. Heidrek sprang af og lod Sifka sætte sig op paa sine Skuldre og vadede derpaa ud i Aaen. Men midtveis kastede han hende. Med knuste Lemmer drev hun død ned ad Aaen.

Heidrek opholdt sig nu hjemme i sit Rige og blev meget viis.

Han fik en Datter med Hergerd, som blev kaldet Hervør efter hans Moder. Hun blev en Skjoldmø og færdedes med Bue og Pile. Hun blev vænere end andre Møer, men stor og stærk som en Mand; hun blev opfostret i England hos en Mand ved Navn Orm.

I Heidreks Hird var der tolv vise Mænd, som skulde paadømme alle Sager der i Landet. Heidrek dyrkede Frei. Han offrede Guden den største Galt i Landet. Juleaften blev denne Sonegalt ført ind i Hallen for ham. Man lagde da Hænderne paa dens Børster og aflagde Løfter. Heidrek lagde den ene

Haand paa dens Hoved og den anden paa dens Borster og gjorde det Lofte, at Ingen skulde have forbrudt sig saameget imod ham, at han jo ikke, naar han overgav sig til ham, skulde kunne lade sin Sag paadømme af hans Vismænd; den skulde ogsaa være fredhellig, der kunde opkaste Gaader, som han ikke kunde løse. Men da man provede paa at opkaste Gaader, løste han dem alle. — Der var en mægtig Mand i Reidgotland ved Navn Gjest den blinde. Han var falden i Unaade hos Heidrek for flere Forseelser. Denne bestemte ham en vis Dag, paa hvilken han skulde indfinde sig hos ham; hvis han ikke kom truede Kongen ham med at sende Mænd mod ham. Gjest syntes ikke om nogen af disse Betingelser, han var bange for at indlade sig i en Vidkamp med Kongen, han frygtede ogsaa Vismændenes Dom, men paa den anden Side vidste han, at det kostede ham hans Liv, hvis Kongens Mænd kom. Han blotede da til Odin, anraabte ham om Hjelp og lovede ham store Gaver. — En Kveld kom en Gjest til Gjest den blinde. Han lignede ham saaledes, at man ikke kunde skjelne imellem dem. De skiftede Klæder; den rigtige Gjest den blinde skjulte sig, den anden reiste til Kongen. Han gik ind i Hallen og hilste Heidrek. Denne saae paa ham og tav. Gjest sagde: „Jeg er kommen hid, Herre, for at forlige mig

med Eder." Kongen spurgte: „Vil Du have Vismændenes Dom?" Gjest gjenmælede: „Gives der ingen anden Udvei?" Heidrek svarede: „Du kan opgive mig nogle Gaader; hvis jeg ikke kan løse dem, er Du fri." Gjest sagde: „Dertil er jeg kun daarligt istand, men det Andet er haardt." Kongen spurgte: „Vil Du da hellere dømmes?" „Nei" — siger Gjest — „hellere vil jeg opgive Gaader." „Det gjør Du Ret i" — sagde Kongen — „seirer Du over mig, skal Du faae min Datter tilægte. Men ikke ser Du mig ud til at være en stor Vismand, og aldrig er det hændet mig endnu, at jeg ikke har kunnet gjette de Gaader, man opkastede." Gjest den blinde tog saa til Orde:

„Have jeg vilde
hvad jeg med Glæde
havde igaar.
Gjet hvad det er!
Talen det hemmer,
Talen det fremmer.
Heidrek, Konge,
raad min Gaade!"

Heidrek svarede:

„God er din Gaade,
Gjest den blinde,
gjettet den er!

Talen snart hemmer,
Talen snart fremmer
Mundgodtet jo."

Gjest svarede:

„Drog jeg fra Hjemmet
Veie paa Veien,
sært da jeg saae,
Vei var under,
Vei var over,
Vei allevegne.
Heidrek, Konge,
raad min Gaade!"

Heidrek svarede:

„God er din Gaade,
Gjest den blinde,
gjettet den er!
Fugl fløi oven,
Fisk svam under
Aaens Bro, som
Du gik over."

Gjest vedblev:

Underlig Drik jeg
drak igaar,
Vand ei, Vin ei,
Mjød ikke heller,

slukked dog Torsten.
Heidrek, Konge,
raad min Gaade!"

Heidrek svarede:

„God er din Gaade,
Gjest den blinde,
gjettet den er!
Dug faldt i Dale,
og med Duggen
lædskede Du din
brændende Gane."

Gjest:

„Hvo er den Gjaldende,
gaaer paa den gyldne Vei,
kysser saa glubsk."

Heidrek:

„Guldsmeds Hammer
ganger paa Guldet,
glubsk den kysser
Amboltens Jern."

Gjest:

„Hvilket et Under
var det, jeg saae?

Uden Liv og
uden Aande
Tvende saae jeg
smede Sværd."

Heidrek:

„Liv ei og Aande
boer i Smedens
Blæsebælge,
Sværd dog de smede."

Gjest:

„Hvilket et Under
saae jeg endnu?
Fødderne otte,
Øinene fire,
Knæerne høine
sig over Bugen."

Heidrek:

„Kongevæveren,
Edderkoppen
væver i Huset
flittigt af Tarmene
kunstige Væv."

Gjest:

„Hvilket et Under
saae jeg endnu?

Fødderne vendte
det mod Solen,
Hovedet vendte
det mod Hel."

Heidrek:

„Løgens Blade
kneise mod Himlen,
Løgens Hoved
vender mod Hel."

Gjest:

„Lig sad paa Lig,
Livløs var ogsaa
Hesten, de rede
ad Bølgernes Vei."

Heidrek:

Aadsel paa Aadsel,
Ørn sad paa Hesten,
Hesten paa Isen
dreves for Strømmen."

Gjest:

„Hvem mon det er, som
sover i Asken,
farlig som Ingen —
at vække han er.

Fader ei har han,
Moder ei har han,
Sten er ham Fader,
Sten er ham Moder."

Heidrek:

„Ilden paa Arnen
sover i Asken,
farlig at vække,
avlet af Sten."

Gjest:

„Hvo er den Mørke, som
farer om Land,
frygtende Stormen,
ikke dog Mænd,
strider mod Solen,
indhyller Himlen?"

Heidrek:

Mørk stiger Taagen af
Bølgernes Seng,
indhyller Himlen,
flygter for Stormen."

Gjest:

Legende Moer
svæve om Land,

brune som Jorden
klædte om Sommer,
hvide som Sneen
klædte om Vinter."

Heidrek:

„Ryper kalde
raske Svende,
lette Fugl,
brune ere
de om Sommer,
men om Vinter
er de hvide."

Gjest:

„Hvilke ere de
Møer, som gaae
mange tilsammen,
hvide Lin
Hovedet smykke,
Mænd dem vanskeligt
kunne styre."

Heidrek:

„Ægir med Ran
avlet har Døttre,
trodsige, vilde,
Bølgernes Flok."

Gjest:

„Hvem er den Store,
halvt vendt mod Hel,
brydes med Mulden,
hjælpende Mange.“

Heidrek:

„Ankret med tykke
Toug ofte frelser
Søfolk paa Hav;
Hagerne bide
haardt i Bunden,
vendte mod Hel.“

Gjest:

„Saae jeg om Somren
ude i Solen
vaagende Helte
Mundgodt drikke,
tause de vare,
Ølkarret derimod
skrigende stod.“

Heidrek:

„Grisene tause
Moderen died,
Soen af Smerte
skrigende stod.“

Gjest:

„Hvem er det, som boer paa det
høie Fjeld?
hvad er det, som falder
i dyben Dal?
hvem er det, som lever
aandeløs?
sig mig, hvad er det, som
aldrig tier?“

Heidrek:

„Ravnen boer paa det
høie Fjeld.
Duggen falder i
dyben Dal.
Fisken lever
uden Aande;
Fossen larmer
Dag og Nat.“

Gjest:

„Fire gange,
tvende værge,
en bestandigt
efter dratter.“

Heidrek:

„Koen ganger
jo paa fire,
værger sig med
tvende Horn,
Halen smudsig
efter hænger."

Gjest:

„Hvilket et Under
saae i det Frie jeg?
Ti bar det Tunger,
Øinene tyve,
medens dets Ben vare
fyrretyve."

Heidrek:

„Visere er Du
end jeg vented! —
So gik i Gaarden,
slagtet den blev,
drægtig den var med
Grisene ni."

Gjest:

„Hvo er de to, som
fare til Things,

Tre har de Dine,
Fødderne ti,
Hale saa en. —
Heidrek, Konge,
raad min Gaade?"

Heidrek:

„God er din Gaade,
Gjest den blinde,
gjettet den er! —
Odin det er, som
rider paa Sleipner,
enøiet paa sin
ottefods Hest."

Da sagde Gjest:

„Sig mig endnu blot,
da Du mig tykkes
visere end nogen
Anden, jeg traf:
Hvad hvisked Odin
Balder i Øret,
for han paa Baalet
baaret blev hen!"

Da udbrød Heidrek:

„Under og Ondskab,
Gjøglen og Gaader —
hvad Ingen veed dog
uden Du selv!"

Forbittret rev Heidrek saa Tyrfing af Skeden og hug efter Gjest; men denne blev flux til en Falk og fløi ud gjennem Vinduet. Der lød nu en Røst: „Til Straf for, at Du, Kong Heidrek, huggede efter mig med Sværdet og saaledes brød given Fred, skulle de værste Trælle blive din Bane."

Noget efter reiste Kongen ud for at ordne Lov og Ret i sit Rige. Han vilde overnatte under Harvadafjeld, uagtet denne Dagsreise var meget lang. Kongen forlangte sin hurtigste Hest. Ni Trælle, som han havde taget i Vesterviking, fulgte ham, ligeledes paa rappe Heste, foruden mange Andre. Heidrek red saa stærkt, at Ingen kunde følge ham undtagen Trællene og nogle faa Andre. Om Kvelden kom de til Harvadafjeld. De reiste Telte. Da Heidrek og hans Mænd vare faldne i Søvn, stode Trællene op, dræbte Vagtmændene, gik derpaa ind i Kongeteltet, toge Tyrfing, traf det og myrdede Kong Heidrek dermed og alle dem, som vare derinde. Dette var det tredie Niddingsværk, der blev udøvet med Tyrfing.

7.

Angantyr tager Tyrfing fra Trællene, der myrdede hans Fader.

Trællene bortførte nu Tyrfing tilligemed alt af Værdi i Teltet. — Om Morgenen kom Heidreks øvrige Mænd og fandt deres Konge død. De sendte saa Bud til Heidreks Søn med Helga, Angantyr, for at fortælle ham det Skete. Denne lod strax reise en stor Høi under Harvadafjeld paa det Sted, hvor Faderen var bleven dræbt og denne tilligemed de Mænd, som vare myrdede med ham, lægge deri. Siden blev der stevnet til Thing. Angantyr blev tagen til Konge over alle Faderens Lande. Han gjorde paa Thinget det Løfte, ikke at sætte sig i Faderens Høisæde før han havde hevnet ham. — Kort efter drog han alene bort for at søge efter Trællene. Han drog viden om. En Kveld gik han langs med en Aa. Han saae tre Mænd i en Fiskerbaad. En af dem trak en Gjedde op og raabte til en af de andre, at han skulde række ham Kniven for at han kunde skjære Hovedet af Fisken. „Jeg kan ikke undvære den.“ lød Svaret. „Tag da Sværdet derhenne og ræk mig!“ Den Første fik det,

trak det, og hug Hovedet af Fisken dermed. Han kvad:

„Undgjælde maatte
Gjedden i Aaen,
Heidrek blev dræbt under
Harvadafjeld!“

Angantyr kjendte strax Tyrfing. Han gik da ind i Skoven og tovede der til det var mørkt. Fiskerne roede til Land, gik til deres Telt og lagde sig til at sove. Henimod Midnat gik Angantyr til Teltet, slog Teltet ind over dem, dræbte alle ni Trælle og tog Tyrfing. Derpaa drog han hjem. Han lod nu gjøre et stort Gilde for at drikke Arveøl efter sin Fader paa Arheim, Hovedborgen i Reidgotland. — Hlod, Heidreks Søn med Hunekongens Datter, Sifka, der, som oven forfortalt, opfostredes hos sin Morfader, var imidlertid voxet op til en skjøn og djærv Helt. Han spurgte nu, at hans Fader var død og at hans Halvbroder, Angantyr, var bleven tagen til Konge over alle Faderens Lande. Han drog da, opmuntret af Morfaderen, med mange Mænd til Arheim for at kræve sin Del af Arven. En Svend stod udenfor Hallen. „Gak ind, Svend, i den høie Sal og bed Angantyr komme at tale med sin Broder!“ sagde Hlod. Svenden gik ind for Angantyr og sagde: „Hlod, din

Broder, Heidreks Arvtager, den vældige Helt, er kommen og vil tale med Dig!" Angantyr reiste sig flux, iførte sig en Brynje, tog et hvidt Skjold i den ene Haand og Tyrfing i den anden. Der blev stort Gny i Hallen. Alle Kæmperne reiste sig for at høre Brødrenes Samtale. Angantyr mælede: „Vær velkommen! Gak ind og drik med os!" Hlød svarede: „For Andet droge vi hid end for at fylde vor Vom! Hælvten fordrer jeg af Arven, af Køer og Kalve, susende Kværne, Sværd og Skjolde, lyse Ringe og andre Skatte, Trælle, Land og Folk." Angantyr svarede: „Sværd og Skjolde skulle kløves og Helte bide i Græsset, for jeg giver Dig den halve Arv eller deler Tyrfing med Dig! — Klare Vine vil jeg imidlertid give Dig, kostbare Skatte, tolvhundrede Heste, tolvhundrede rustede Svende til at ride dem; en Mø giver jeg hver Kæmpe tilligemed mange Skatte og spænder hver en Mø Smykker om Halsen. Siddende vil jeg omgive Dig med Sølv, gaaende indfatte Dig i Guld." Den gamle Gizur, Heidreks Fostersader, der var tilstede hos Kong Angantyr, tyktes dette Tilbud var for stort og skjældte Hlød for en Trælkvindesøn og et Horebarn. Forbittret derover drog Hlød tilbage til Hunaland og fortalte Humle hvad der var foregaaet. Denne sagde: „I Vinter skulle vi sidde og drikke dyre Vine, til Foraaret skulle vi drage ud mod Angantyr!" — Da Vaaren kom, blev der saa trukket en

uhyre Hær sammen i Hunaland, alle Mænd over tolv Aar, alle Heste over to Aar maatte med. De rede derpaa gjennem Skoven Myrkvid, som skiller mellem Hunaland og Reidgotland. Da de kom ud af den, laae store Sletter for dem. Paa disse kneisede en stor Borg, som Hlods og Angantyrs Halvsøster, Hervor, raadede over tilligemed hendes Fosterfader, Orm, der skulde beskytte Landet mod Hunernes Hær og derfor havde mange Folk hos sig. — En Morgen ved Solens Opgang stod Hervør oppe paa et Kastel over en af Borgens Porte. Hun saae Støvskyer sydpaa henimod Skoven, saa store, at de fordunklede Solen, og under disse glimrede det som lutter Guld af Skjolde, Hjelme og Brynjer. Hurtigt gik hun da ned, kaldte paa sin Lursvend og bød ham blæse Hæren sammen. Hun talte saa: „Tager Eders Vaaben og gjører Eder rede til Kamp! Hunerne komme. Orm, rid Du imod dem og byd dem til Kamp foran den søndre Borgport.“ Orm gjorde da saa. Da han kom tilbage til Borgen, stod Hervor og hele hendes Hær alt færdig. De rede nu ud af Borgen og der begyndte en vældig Kamp. Men Hunerne havde Overmagten. Hervors Folk faldt forfode. Tilsidst faldt Hervor selv. Da Orm saae hende falde, flygtede han med hvad der endnu kunde komme afsted. Han red Dag og Nat saa stærkt han

kunde, til han kom til Kong Angantyr paa Arheim. Da han kom for ham, kvad han:

„Sydfra jeg kommer at
bringe Dig Bud.
Stander i Luer nu
Myrkvids Hede,
svømmer i Blod nu
Goters Land.
Hervør, din Søster,
selv saae jeg segne,
mandige Kvinde,
som til Kampen
hellere gik end til
Brudebænk.“

Angantyr skiftede Farve og tav en Stund. Endelig udbrod han: „Ubroderlig blev der handlet med Dig, herlige Søster!“ Han lod saa sit Øie fare hen over sin Hird. Men han havde ikke mange Folk hos sig. Da kvad han:

Mange vi vare, da
Mjøden vi drak,
nu er vi færre, da
flere behøves.

Ingen jeg skuer
her nu i Hallen,
som imod Huners
Hær tør ride,
om jeg end byder
gyldne Ringe!"

Da tog Gizur den Gamle tilorde:

„Ikke jeg fordrer
gyldne Ringe,
dog skal jeg freidig mod
Fjenden ride!"

Gizur rustede sig saa og sprang paa sin Hest saa rask, som om han var ung. Han spurgte Angantyr:

„Hvor skal jeg Hunerne
æske til Kamp?"

Angantyr kvad til Svar:

„Paa Dunhede,
hvor vi Goter
til os kæmped
ofte Roes og
gyldne Ringe."

Gizur red nu bort og standsede ikke før han kom til Hunernes Hær. Da han var kommen saa nær, at de kunde høre ham, holdt han stille og raabte med høi Røst:

„Dødsens er I
Hunekæmper,
Dødsens er Du,
Hunedrot,
sænke skal sig
Eders Fane,
gram er Odin
Unehæren!"

Og han vedblev:

„Paa Dunhede
I os møde.
Odin skjerme
Goters Folk!"

Hlod raabte da, man skulde gribe Gizur. Men Kong Humle kvad:

„Ikke skulle
Bud vi gribe!
Drage, Gizur,
Du i Fred!"

Gizur kvad:

„Ei for Huner
bæve Goter,
Eders Buer
le vi af!"

Han gav derpaa sin Hest af Sporerne og red tilbage. Angantyr spurgte ham, om Hunernes Hær var stor. Gizur sagde, den var uhyre. Angantyr udsendte nu Bud til alle Sider og stevnede hver vaabenfør Mand til sig. Han drog derpaa til Dunhede med sin Hær. Men skjøndt den var betydelig, var Hunernes dog dobbelt saa stor. — Kampen begyndte. Otte Dage i Træk sloges de. Om Aftenen droge de ind i deres Leire. Efter de otte Dages Forløb vare endnu Anførerne i Behold, men ellers var en utallig Mængde falden. Der strømmede imidlertid baade Dag og Nat fra alle Kanter Folk til Angantyr, saa han efter de otte Dages Forløb havde ligesaamange Folk som fra Begyndelsen af. Da det hældede mod Aften den ottende Dag, gjorde Goterne saa stærkt et Angreb paa Hunernes Fylking, at den krummedes tilbage. Da Angantyr saae det, gik han frem af Skjoldborgen forrest i Fylkingen med Tyrfing i Haanden og nedhuggede baade Mænd og Heste. Hunernes Fylking brødes. Brødrene stødte paa hinanden

paa en Høi. Hlod faldt. Humle delte hans Skjebne, Hunerne toge nu Flugten. Goterne huggede dem ned forfode, Lig dyngedes paa Lig, saa Aaerne stemmedes og toge et andet Løb og Dalene opfyldtes. Efter Slaget gik Angantyr ud paa Valpladsen. Han standsede ved sin Broders Lig og kvad:

„Broder, jeg bod Dig
Land og Ringe,
ligger Du nu med
Sværd i Bryst!"

Ond er os Skjæbnen,
Nornerne vrede,
Broderens Bane
Broderen blev."

Han lod derpaa Hlød høilægge i den Banke, hvorpaa han var falden. De andre Faldne bleve forte sammen i store Bunker og tildækkede med Muld. Kamppladsen var otte Mile i Omkreds.

Angantyr regjerede længe i Reidgotland. Kongeætter nedstamme fra ham.

Anmærkning.

Denne storartede Saga, hvori det Dvergene aftvungne Sværd, Tyrfing, der, hver Gang det drages, maa slukke sine Luer i Menneskeblod og saaledes repræsenterer Blodtørsten, er Centrum, fra hvilke dets beslægtede vilde Eiere, Kong Svafrlami, Berserken Arngrim, dennes Søn Angantyr, hans Datter, Hervor, hendes Søn Heidrek (de to sidste især) og endelig dennes Søn Angantyr ligesom udgaae som Radier til Periferien, er desværre kommen til os i en noget makuleret Skikkelse. Dette vil naturligvis ogsaa kunne spores i foranstaaende Bearbeidelse af den.

II.

Fridthjof og Ingeborg.

1.

Kong Bele og Thorsten Vikingssøn.

Den gamle Kong Bele styrede Sognefylke i Norge og havde sit Kongesæde paa Syrstrand ved Sognefjorden. Han havde tre Børn, to Sønner, Helge og Halfdan, og en Datter, Ingeborg; der var skjøn og forstandig og bar Prisen blandt de Kongebørn.

Paa den anden Side Fjorden, ligeoverfor Syrstrand stod en Gaard, som hed Framnæs. Der boede en Herse ved Navn Thorsten Vikingssøn, af hvem Kong Bele havde den største Bistand; han havde den tredie Del af Sognefylke under sig. Han gjorde hvert tredie Aar med stor Bekostning Gjæstebud for Kongen, de to Aar gjorde Kongen det for ham. Han havde en Søn, som hed

Fridthjof, der var den største og stærkeste blandt Mænd og ypperst i Idrætter af Alle fra sin Ungdom af, han blev derfor kaldet Fridthjof den Tappre; han var saa vennesæl, at alle ønskede ham Held.

Beles Hustru døde, medens de tre Børn endnu vare unge. En god Bonde i Sogn ved Navn Hilding tilbød at opfostre Ingeborg. Hos ham blev hun da omhyggeligt opdragen. Hun blev kaldet Ingeborg den Fagre.

Ogsaa Fridthjof blev opfostret hos Hilding.

Ingen kunde maale sig med Fridthjof og Ingeborg.

Helge Belesson blev tidlig en stor Blotmand. Han og hans Brøder vare ikke vennesæle.

Thorsten havde et Skib, som hed Ellide, med høie og krumme Stavne, der roedes af femten Mand ved hvert af de jernbeslaaede Borde; det var det bedste Skib som nogensinde havde været i Norden. Fridthjof var saa stærk, at han roede Ellide i Forstavnen med to tretten Alen lange Aarer; til hver af de andre Aarer maatte der to Mænd.

Da Fridthjof saaledes overgik de andre unge Mænd paa sin Tid og berømmedes mere end Kongesønnerne selv, bleve disse derover misundelige paa ham.

Kong Bele blev syg. Da han bestandigt blev svagere, kaldte han sine Sønner til sig og tiltalede

dem saaledes: „Denne Sot vil blive min Bane. Jeg beder Eder om at holde fast ved mine gamle Venner. Alt tykkes I mig at skorte, baade Forstand og Styrke, i Sammenligning med Thorsten og hans Søn, — I skulle opkaste en Hoi over mig!" Derpaa døde han.

Derefter blev Thorsten syg. Han talte da til Frithjof: „Søn, det vil jeg bede Dig om, at Du viser Dig føielig mod Kongesønnerne, det sømmer sig for deres Værdigheds Skyld. Min Hu siger mig forresten, at det vil gaae Dig godt. Jeg vil lade mig hoilægge paa denne Side Fjorden nede ved Søen ligeoverfor Kong Beles Hoi, det er os da let at raabe til hinanden imod tilstundende Begivenheder." Kort efter døde Thorsten og blev hoilagt som han havde ønsket. Fridthjof tog Land og Løsøre efter ham. Hans Fostbrødre hed Bjørn og Asmund, begge vare store og stærke; Fridthjof elskede især Bjørn.

2.

Belesønnerne negte Fridthjof deres Søster.

Belesønnerne anede, at Fridthjof og Ingeborg elskede hinanden.

Engang vare de til Gilde paa Framnæs hos Fridthjof, der beværtede dem paa det Bedste. Ingeborg var med dem. Hun talte meget med Fridthjof. Hun sagde til ham: „Du har en god Guldring!" Det var en, han havde arvet efter sin Fader; dens Lige fandtes ikke i Norge. „Sandt er det." svarede Fridthjof. Brødrene droge siden hjem, og deres Avind mod Fridthjof voxede.

Kort efter blev Fridthjof tungsindig.

Hans Fostbroder Bjørn spurgte ham om Grunden dertil. Han sagde, hans Hu stod til at beile til Ingeborg; om han end var ringere i Værdighed end hendes Brødre, stod han ellers ikke tilbage for dem. Bjørn svarede: „Gjør det."

Fridthjof drog derpaa med nogle Mænd til Belesønnerne. De sade paa deres Faders Høi. Fridthjof hilste dem og beilede derpaa til deres Søster. De svarede: „Det er taabeligt af Dig at troe, at vi ville

gifte vor Søster med en Mand uden Værdighed. Den Begjæring afslaae vi aldeles." — „Da er mit Ærinde hurtigt afgjort." sagde Fridthjof. „Men til Gjengjæld skal jeg aldrig yde Eder Hjælp, hvor meget I end behøve den." De svarede, det skulde de aldrig bryde sig om. Fridthjof drog saa hjem og blev igjen munter.

3.

Belesønnerne drage mod Kong Ring i Ringerige efter at have sat Ingeborg paa Baldershage.

Over Ringerige i Norge raadede dengang en mægtig, tapper, noget aldrende Konge ved Navn Ring. Han talte engang saaledes til sine Mænd: „Jeg har spurgt, at Kong Beles Sønner have brudt deres Venskab med den berømte Fridthjof; nu vil jeg sende Mænd til dem, der skulle byde dem at underkaste sig mig og betale mig Skat, ellers vil jeg sende dem en Hær paa Halsen; let vil Seiren vorde over dem, thi de have hverken Magt eller Forstand nok til at sætte imod mig; mig vil det være stor Hæder paa mine gamle Dage at skaffe dem af Veien." Ring sendte saa Mænd

med dette Ærinde til Helge og Halfdan. De svarede, at de ei vilde lære i deres Ungdom, hvad de ei vilde kunne i deres Alderdom — at tjene Kong Ring med Vanære. „Skal nu alt det Mandskab samles, vi kunne faae!" sagde de. Saa blev gjort. Da Belesønnerne imidlertid syntes, at deres Hær kun blev liden, sendte de Hilding til hans Fostersøn, Fridthjof, for at bede denne komme dem tilhjælp. Fridthjof sad ved Skakbrættet med sin Fostbroder Bjørn, da Hilding kom. Hilding sagde: „Vore Konger sende Dig Hilsen og ville have din Bistand til Kamp mod Kong Ring, der med Overmod og Uretfærdighed vil anfalde deres Rige." Fridthjof svarede ham ikke, men sagde til Bjørn: „Der er et ledigt Rum der, Fostbroder! Jeg vil prøve min Lykke mod Dronningen." Hilding mælede da atter: „Kong Helge bød mig sige Dig, Fridthjof, at Du skal drage med paa dette Tog, ellers vil det gaae Dig ilde, naar de komme tilbage." Bjørn sagde da: „To Træk kan man gjøre." — „Naadeligst vil det være, at Kongen først angribes, da ville begge Trækkene faae et godt Udfald." svarede Fridthjof. Anden Besked fik Hilding ikke paa sit Ærinde. Han drog nu hurtigt tilbage til Belesønnerne og berettede dem Fridthjofs Svar. De spurgte ham, hvorledes han udtydede det. Han svarede: „Naar han talte om det ledige Rum, tænkte han paa Udsættelse af denne Færd med

Eder. Naar han sagde, han vilde angribe Dronningen, monne han sigte til Eders Søster; — vogter hende derfor vel! Da jeg truede ham med Eders Vrede, saae Bjørn to Vilkaar. Men Fridthjof sagde, at Kongen først skulde angribes, hvormed han mente Kong Ring."

Paa Kysten vestenfor Fjorden laa en stor Gaard, som kaldtes Baldershage. Der var et stort Gudehus med mange Guder i, hvoraf dog Balder dyrkedes mest. Dette Sted blev holdt meget helligt, ingen Skade maatte der tilføies enten Folk eller Fæ og Mænd der ei have Samkvem med Kvinder.

Der lode Kongerne Ingeborg føre hen med otte Kvinder: Frithjof vilde ikke være saa dumdristig — sagde de — at drage did til Møde med Ingeborg, eftersom Ingen vovede at vanhellige dette Sted. Brødrene droge derpaa sydpaa mod Kong Ring. De yttrede spottende, at det tyktes dem en Skam at slaaes med en Mand, der var saa gammel, at han maatte hjælpes paa Hesten.

4.

Fridthjof i Baldershage.

Saasnart Kongerne vare dragne bort, iforte Fridthjof sig sin bedste Dragt og tog sin herlige Guldring paa Haanden. Han gik saa med sine Fostbrødre ned til Søen. De satte Ellide ud. „Hvorhen skulle vi nu styre, Fostbrødre?“ spurgte Bjorn. „Til Baldershage“ — svarede Fridthjof — „at skjemte med Ingeborg.“ Bjorn udbrød: „Det er ei raadeligt at fortørne Guderne!“ Fridthjof mælede: „Voves skal det dog, mere agter jeg Ingeborgs Omhed end Balders Vrede.“ Derpaa roede de — otte ialt — over Fjorden, gik op til Baldershage og ind i Ingeborgs Jomfrubur, der var betrukket med Silke og kostbare vævede Tøier. Hun sad der med sine otte Moer. Hun stod op og sagde: „Hvi er Du saa djærv, Fridthjof, at komme her mod mine Brødres Villie og fortørne Guderne!“ Fridthjof svarede: „Jeg agter din Elskov høiere end Gudernes Vrede!“ Ingeborg gjenmælede da: „Du skal være velkommen her med alle dine Mænd!“ Hun lod ham derpaa sidde ved sin Side og drak ham til med den bedste Vin. Hun saae Ringen paa hans

Haand og roste den meget. Da sagde Fridthjof: „Give Dig vil jeg den, hvis Du lover mig, aldrig at lade den komme fra Dig, men sende mig den, om Du ei længere vil eie den, og hermed skulle vi give hinanden vor Tro." De skiftede saa Ringe.

Hver Dag kom Fridthjof til Baldershage og han var der ofte om Natten med.

5.

Fridthjof drager bort.

Belesønnerne mødte Ring. Han havde en meget større Hær end de. Der gik Mænd imellem dem og søgte at forlige dem. Ring sagde, han vilde indgaae Forlig, naar Brødrene vilde underkaste sig ham og give ham deres Søster, Ingeborg den Fagre, tilligemed Trediedelen af alt hvad de eiede. De indvilligede deri. Brylluppet skulde staae i Sogn. Ilde tilfredse droge Belesønnerne saa hjem.

Da Fridthjof troede, man snart kunde vente Brødrene tilbage, talte han saalunde til Ingeborg: „Vel have I behandlet os, og ikke have vi mærket noget til Vrede hos vor Vært, Balder. — Men naar Kongerne nu komme

hjem, breder da Eders Linned over Disesalen, thi det er den høieste Sal her paa Gaarden, og vi kunne da se det fra vor Gaard." Ingeborg svarede: „Ikke har nogen Anden vovet hvad Du har vovet, men visselig modtoge vi Venner, da I kom!" Derpaa drog Fridthjof hjem.

Tidlig næste Morgen gik han ud. Da han kom ind, kvad han:

„Budskab jeg bringer
mine Kæmper:
Det er forbi med
Gammensreiser,
ikke til Skibs vi
længere fare,
nu er Linned
kommet paa Bleg."

Kæmperne gik da ud og saae hele Disesalen bedækket med Linned. Da tog Bjorn tilorde: „Nu monne Kongerne være komne hjem, monne vi nu kun sidde kort Tid i Ro og tykkes det mig raadeligt at samle Folk." Man gjorde saa. En stor Mængde samledes paa Framnæs.

Belesønnerne spurgte snart Fridthjofs Foretagende og hans Styrke. Kong Helge sagde da: „Et Under tykkes det mig, at Balder skal taale Fridthjofs Forhaa-

nelse; nu skal der sendes Mænd til ham for at byde ham Forlig paa det Vilkaar, at han drager ud af Landet til Orkenøerne og der kræver Skatten, som ikke har været ydet siden vor Faders Død; thi jeg ser ikke, vi for Tiden ere stærke nok til at slaaes med ham." Hilding og Fridthjofs andre Venner frembare Kongens Ærinde for Helten. De sagde: „Kongerne ville indgaae Forlig med Dig, Fridthjof, paa det Vilkaar, at Du kræver Skat af Orkenøerne; de behove nu Penge, da de skulle bortgifte deres Søster." Fridthjof svarede: „En Ting tilholder mig at indgaae Forlig med dem, Høiagtelse for vore hedengangne Fædre, skjøndt disse Brødre ikke ville vise os nogen Trofasthed. Jeg vil gjøre det, imod at alle vore Eiendomme skulle være i Fred, medens jeg er borte." Det blev besvoret. Fridthjof beredte sig derpaa til Reisen og udvalgte tappre Mænd til at følge sig. De vare atten ialt. Fridthjofs Mænd spurgte ham, om han ikke først vilde drage til Kong Helge og forlige sig med ham samt afbede Balders Vrede. Fridthjof sagde: „Det Løfte gjør jeg, at jeg ikke skal bede Kong Helge om Fred!" Derefter gik han ombord paa Ellide. De styrede saa ud af Sognefjord.

Da Fridthjof var dragen hjemmefra, talte Kong Halfdan til sin Broder: „Mere Kraft vilde vi vise, om Fridthjof fik nogen Løn for sin Gjerning. Thi ville vi

brænde hans Gaard og opvække en saadan Storm mod ham og hans Folk, at de aldrig skulle komme vel derfra." Helge bifaldt Broderens Ord. Brodrene opbrændte saa Fridthjofs Gaard og bortranede alt Godset paa den. De sendte derpaa Bud efter to Seidkoner, Heide og Hamglam, og gave dem Penge for at sende et saadant Uveir over Fridthjof og hans Mænd, at de alle maatte omkomme i Havet. Disse fore da op paa Trylleforhøiningen og begyndte paa deres Galder.

6.

Fridthjof paa Havet.

Da Fridthjof og hans Mænd kom ud af Sognefjorden, overfaldt en stærk Storm dem, Bølgerne gik skyhøie. Frithjof kvad:

„Straalende Dage,
salige Nætter
i Baldershage
hisset i Sogn!

Templet for Balder
hisset forvandled
sødt sig til Freias
himmelske Borg.

— Gjerne jeg synker,
naar ikkun Glæden
altid maa gjæste
Ingeborgs Sind."

Bjørn mælede: „Det var vel, om Du nu bestilte andet end at kvæde om Moerne i Baldershage." — „Ei vil det dog formindskes" svarede Fridthjof. De dreve nordpaa til de Øer, som kaldes Solunder. Da kvad Fridthjof:

„Vældig nu Søen svulmer,
slaaer imod Skyen Bølgen.
Det er Galder, den onde,
som paa Havet os tumler.
Ikke ville vi længer
nu imod Stormen stride.
Hisset Øerne skulle
i deres Favn os tage!"

De lagde saa ind under Øerne. Aldrig saasnart havde de gjort det, før Uveiret lagde sig. De styrede

da atter ud. En Stund havde de god Bør. Men da begyndte det atter at kule op. Fridthjof kvad saa:

„For mig fra Framnæs
til Baldershage
kjærlige Bølger
legende bare.

Nu min Ellide
tumles paa Havet,
Bølgerne brøle,
høit imod Sky."

Da de kom langt ud fra Land, opstod der en uhyre Storm med saa stærkt et Snefog, at man ikke kunde se fra den ene Stavn til den anden. Søen slog over Skibet, saa man stedse maatte øse. Da kvad Fridthjof:

„Land ei vi øine,
Brændingen hyler.
Vældige Kæmper
Trolddommen trodser!"

Bjørn mælede: „Den kommer til at prøve Forskjelligt, som vide farer." — „Det er sandt, Fostbroder," svarede Fridthjof og kvad:

„Helge volder, at Bover
stige med skumklædte Rygge.
Det er andet end Moen
i Baldershage at kysse.
Uligt monne mig elske
Beles Sønner og Datter.
Bedre tykkes forsanden
dog mig Ingeborgs Elskov."

„Det kan være" — siger Bjørn — „at hun under Dig det bedre end Du nu har det, men man faaer at finde sig heri." De fik nu store Bræksøer over dem. Fridthjof kvad:

„Vældig til mig drikker
Ran, den onde Kvinde
kjærligt ei som fordum
hist min Sjæls Veninde.

Hvis i Havets Bølger
Fridthjof skal synke,
hvor de bleged Linned,
Ingeborg vil klynke."

Bjørn mælede: „Troer Du, at de sogníke Moer ville fælde mange Taarer efter Dig?" Fridthjof svarede: „Visselig." Søen styrtede nu som en Fos ind over Skibet. Da kvad Bjørn:

„Ikke som Ingeborg
Ran Dig tildrikker,
Døttre af Ran ei
som Ingeborg favne.
Saltvandet svier
i vore Øine,
Armene maa vi
arbeide trætte."

Asmund siger: „Det skader ikke. I havde ingen Medlidenhed med os, da vi gnede vore Øine, da I stode saa tidlig op i Baldershage!" — „Hvorfor kvæder Du ikke, Asmund!" sagde Fridthjof. „Ei skal det mangle." svarede Asmund og kvad:

„Alle vi ose,
Bølgerne stige,
bedre paa Borgen hos
Moerne sad vi."

Bølgerne bragede paa alle Sider mod Skibet og lignede mere Bjerge end Bover. Da kvad Fridthjof:

„Sad jeg paa Bolster
i Baldershage,
kvad hvad jeg kunde
for Konningedatter.

Nu skal paa Bolster hos
Ran snart jeg hvile
og, ak! en anden
hos Ingeborg."

Bjørn mælede: „Stor Kvide ere vi nu i, Fostbroder. Der er nu Fortvivlelse i dine Ord, og det er ilde for saa rask en Helt!" Fridthjof svarer: „Hverken er her Kvide eller Fortvivlelse, om der end kvædes om vore Gammensreiser, men vel kan det være, at der er oftere talt om dem end fornødent. De fleste Mænd vilde dog tykkes sig nærmere Døden end Livet i vort Sted, dog skal jeg end svare Dig noget." Han kvad saa:

„Skjæbnen mig skjenked
Lykke som Ingen,
fagreste Kvinde
omt har mig favnet,
Ringe vi bytted
I Baldershage,
borte var Helge,
borte var Halfdan."

Bjørn mælede: „Du faaer nu at lade Dig nøie med hvad der er sket." Da kom der en stor Brækſø, der rev Klamperne og begge de forreste Seilskjød løse

og kastede fire Mænd overbord, der alle druknede. Da kvad Fridthjof:

„Seilene briste
for Bølgernes Vælde,
Svendene synke i
Afgrundens Dyb.“

Han hug derpaa Ingeborgs Ring istykker, delte ud af den til sine Mænd og kvad:

„Ikke vi skulle
fattige fare
ned nu til Ægirs
prægtige Hal!“

Bjørn mælede: „Det er dog ikke saa vist, at vi gjæste den; ikke skal Haabet endnu opgives.“ Skibet skød en voldsom Fart; men de vidste ikke hvor de vare for Storm, Søgang og Snefog. Fridthjof gik tilveirs. Da han kom ned, sagde han: „Jeg saae et underligt Syn, en stor Hval lagde sig i Ring om Skibet. Jeg formoder, vi maa være komne i Nærheden af et eller andet Land, og at den vil holde os borte derfra. Jeg troer, at Kong Helge ikke mener os det godt og monne han ikke have sendt os en Vennesending. Jeg saae to Kvinder paa Hvalens

Ryg, de opvække vist denne Storm med Seid og Galder. Nu skulle vi prøve, om vor Lykke eller deres Trolddom formaaer mest. I skulle styre lige imod dem, men jeg skal med en Fork skyde til disse Uvætter." Han kvad saa:

„Hexe ser jeg
to paa Havet,
dem har Helge
hid os skikket,
dem skal skjære
vældigt sønder
Fridthjofs stolte
Kæmpeskib."

Da sagde Bjørn: „Nu kunne vi se disse Brødres Dannished imod os!" Han sprang derpaa hen til Roret. Frithof greb en Fork, sprang hen i Forstavnen og kvad:

„Hil Dig, Ellide,
løb paa Bølgen,
bryd i Hexene
hvert et Ben!"

Derpaa skød han Forken mod den ene Hamløberske, Ellides Forstavn traf den andens Ryg:

Ryggene brødes i dem begge. Hvalen dukkede saa under og svømmede bort. Uveiret lagde sig nu. Men Ellide var nærved at synke. Fridthjof raabte til sine Mænd, at de skulde øse. Bjorn sagde: „Det er forgjeves!“ — „Vogt Dig nu for Fortvivlelse, Fostbroder!“ sagde Fridthjof. „Altid har det været raske Mænds Skik at bjærge sig, medens de kunde.“ Han kvad:

„Tor ei Helte
Døden frygte.
Værer glade
Kæmper mine!
Monne varsle
mine Drømme,
jeg skal favne
Ingeborg.“

Fridthjofs Mænd øste da. De vare nu komne nær Land. Da kastede atter et Uveir sig imod dem. Fridthjof tog saa to Aarer i Forstavnen og roede paa det stærkeste med dem. Det klarede nu op. De saae da, at de vare komne paa Høiden af Effiasund. De landede da. — Folkene vare meget udmattede. Fridthjof bar da otte Mænd iland, Bjorn to, Asmund en. Fridthjof kvad:

„Op har jeg baaret til
lune Flamme
Kæmper, trætte af
Trolddomsveiret.
Nu har jeg Seilet
draget paa Sandet.
Let er ei Dysten med
Havets Magter."

7.

Fridthjof paa Effia hos Angantyr.

Angantyr sad og drak i Effia.

En Mand sad som sædvanligt der ved Gluggen i Hallen, holdt Vagt og drak af Horn. Den Mand, som holdt Vagt, da Ellide kom til Land, hed Halvard. Da han saae Skibet, kvad han:

„Sex ser jeg øse
i vældigt Uveir,
medens ved Aarer
syv monne sidde'

herligt i Stavnen
Aarerne tvende
drager en Kæmpe,
ligner han Fridthjof."

Han tomte derpaa sit Horn, kastede det ind af Gluggen og kvad til den Kvinde, som gav ham Drikke:

„Tag Du af Gulvet,
gangfagre Kvinde
Hornet, det tømte! —
Mænd ser paa Sø jeg
trætte af Storme,
Hjælp de behøve."

Jarlen hørte Halvards Kvad og spurgte hvad der var. Halvard sagde: „Her ere komne Mænd til Land, som ere meget udmattede; jeg troer, det er brave Helte. Saa rask er den-ene af dem, at han bærer de Andre iland, ligner han Fridthjof." Da mælede Jarlen: „Gaaer da ud og tager hæderlig imod dem, om det er min Ven Thorsten Herses berømte Søn. Da tog en Mand ved Navn Atle, en stor Viking, tilorde: „Nu skulle vi prøve, hvad der er sagt, at Fridthjof har gjort det Løfte aldrig at bede først om Fred!" De vare ti sammen, onde og gjerrige Mænd, der ofte fik Bersærke-

gang. De grebe saa deres Vaaben og ilede ud til Fridthiof og hans Stalbrødre. Atle sagde: „Det er nu bedst, Fridthjof, at vi som Ørne vende Næbbene mod hverandre! Nu gjælder det at holde dit Ord og ei bede først om Fred!" Fridthjof vendte sig imod dem og kvad:

„Ikke I mægte
os at kue,
usselige
Effiamænd!
Heller end Fred
af Eder tigge
kæmper jeg med Jer
alle ti."

Halvard kom imidlertid til og sagde: „Jarl Angantyr byder Eder Alle være velkomne, og Ingen skal anfalde Eder!" Fridthjof svarede: „Det tage vi gjerne imod, men vare dog ogsaa rede til det Andet." Fridthjof gik derpaa med sine Mænd for Jarlen. Denne tog vel imod dem. De opholdt sig saa der om Vinteren og holdtes i megen Ære. Angantyr udspurgte dem ofte om deres Færd. Bjørn kvad:

„Over os sloge
skyhøie Bølger.
Raske Svende
flittigen ofte.

Tumlet blev Soens
vældige Ganger
lystigt af Ægirs-
døttrene ni."

Jarlen mælede: „Nærgaaende har Kong Helge været mod Eder; det er daarligt fat med saadanne Konger, der ikke due til andet end at omkomme Mænd med Trolddom! — Jeg veed, at Du er sendt hid, Fridthjof, efter Skat. Mit Svar herpaa er kort og godt, at Kong Helge ikke faaer nogen Skat af mig; men Du skal faae saamange Penge, Du lyster; Du kan saa kalde det hvad Du vil!" Fridthjof takkede for det gode Tilbud.

8.

Kong Ring ægter Ingeborg.

Da de to Troldsøstre vare ifærd med Seiden, vare de faldne ned af Forhøiningen og havde brukket Ryggen. — Om Høsten drog Kong Ring nordpaa til Sogn for at drikke Bryllup med Ingeborg efter Aftalen. Der blev holdt et anseligt Gilde paa Syrstrand.

En Dag sagde Ring til Ingeborg: „Hvorfra har Du faaet den gode Ring, Du bærer paa din Haand?" Hun svarede hendes Fader havde eiet den. „Nei" — mælede Ring — „Du har faaet den af Fridthjof. Tag den strax af din Haand. Ei skal Du mangle Guld, naar Du kommer til Alfheim." Hun gav saa Helges Hustru Ringen og bad hende give Fridthjof den, naar han kom tilbage.

Kong Ring drog siden hjem med sin Hustru og elskede hende høit.

9.

Fridthjof bringer Skatten.

Om Vaaren skiltes Fridthjof og Angantyr kjærligt, og Fridthjof seilede bort fra Orkenøerne. Halvard drog med Helten. Da de kom til Norge, spurgte Fridthjof, at hans Gaard var brændt. Da kvad han:

„Fordum vi glade
Mjød drak paa Framnæs.
Nu er vor Bolig
vorden til Kul.

Venner ei var det, som
gjestede Gaarden.
Ilde at lønne jeg
Drotterne har."

Han spurgte saa sine Mænd tilraads, hvad han nu skulde gjøre. De bade ham raade. Han sagde da, han først vilde have Skatten fra Haanden. De roede derpaa over Fjorden til Syrstrand. De spurgte, at Kongerne vare i Baldershage til Diseblot. Fridthjof bad saa Asmund, Halvard og de Andre at sønderhugge alle Skibene i Nærheden. Selv gik han derpaa med Bjorn op til Baldershage. Fridthjof bød Bjorn blive udenfor og holde Vagt, medens han gik ind. Bjorn bad ham ikke vove sig ene ind. Men Fridthjof kvad:

Ene i Gaarden
ind vil jeg gange,
ei der behøves
flere end jeg.
Lystigt den røde
Hane lad gale,
hvis ei tilbage jeg
kommer i Kveld!"

Bjørn sagde: „Det er vel kvædet!" Derpaa gik Fridthjof ind i Disesalen. Der var kun faa Folk, de

Andre drak paa et andet Sted. Kongerne sade ved Drikken. Deres Koner sade ved en Ild paa Gulvet og varmede Gudebillederne, medens Nogle smurte dem og tørrede dem med en Dug. Fridthjof gik hen for Kong Helge, sagde: „Her er Skatten!" og kastede ham en Pung med Sølv i Næsen, saa to Tænder fløi ud af hans Mund, og han var styrtet ud af Høisædet og falden i Ilden, hvis hans Broder ei havde greben fat i ham. Fridthjof kvad:

„Tag imod Skatten
hvem den tilkommer,
til Dig har hentet den
Fridthjof og Bjørn!"

Fridthjof gik saa tilbage ned ad Gulvet. Han saae da Ringen, han havde givet Ingeborg paa Helges Kones Haand, der holdt Balder til Ilden. Han greb fat i den, men den sad fast, og han trak hende da op af hendes Sæde; Balder faldt herved ud i Ilden. Halfdans Kone greb hurtigt fat i hende, hvorved ogsaa den Gud, hun havde varmet, faldt ud i Ilden. Billederne vare iforveien smurte, de brændte derfor raskt. Flammerne sloge op i Taget, og snart stod Huset i lys Lue. Fridthjof havde faaet Ringen og var gaaet ud. Da han kom ud, spurgte Bjørn

ham, hvad der var foregaaet. Fridthjof holdt Ringen iveiret og kvad:

„Niddingen Helge i
Næsen jeg kasted
Skatten fra Effias
herlige Jarl.
Op gik i Flamme
Balder den gode.
Atter min Ring jeg dog
skuer med Lyst."

Fridthjof kastede derpaa Ild i Taget for at formere Flammerne. Han kvad:

„Ned nu til Stranden!
Stort har vi virket:
om Baldershage
slynger sig Luen."

Bjørn og Fridthjof gik derpaa ned til Stranden.

10.

Fridthjof drager i Viking.

Saasnart Helge kom til sig selv igjen, satte han flux efter Fridthjof. Men Ellide vuggede sig alt paa Bølgerne. Helge ilede da ud paa sine Skibe. Han var imidlertid neppe kommen ud paa Fjorden, før han mærkede, at hans Skibe vare sønderhuggede; han maatte da lægge til Land igjen, og det ikke uden at have mistet nogle Mænd. Han fnøs, lagde Pil paa Streng og spændte sin Bue, men gjorde det saa voldsomt, at den brast. Da Fridthjof saae det, greb han to Aarer og trak paa dem saa fast, at de brødes. Han kvad saa:

„Saa skulle Aarer
mine briste
som den rasende
Helges Bue!"

Det luftede fra Land, Fridthjofs Mænd heisede Seilene paa Ellide, og Skibet løb rafkt afsted. Fridthjof kvad:

„Forhen vi seiled
flammed vor Odel,
nu Baldershage
deler dens Lod.
Helligdoms Ulv vil nu
Fridthjof kaldes.
Urdsbrøndens Møer
ere mig vrede!“

Bjørn mælede: „Hvad Beslutning skulle vi nu tage, Fostbroder?“ Fridthjof svarede: „Ei vil jeg længere blive i Norge. Jeg vil fare i Viking.“ De gjorde da saa. De ransagede Udskjær og Øer den Sommer og erhvervede sig Hæder og Gods. Om Høsten styrede de til Orkenøerne. Angantyr tog vel imod dem. De opholdt sig saa hos ham om Vinteren.

Da Fridthjof var dragen bort fra Norge, holdt Belesønnerne et Thing, hvorpaa de landsforviste Fridthjof og toge hans Eiendomme. De istandsatte Baldershage med stor Bekostning, da det havde varet længe, inden Halfdan, der sørgede herfor, medens Helge ilede efter Fridthjof, fik Ilden slukket. Helge tog sig især meget nær, at Guderne vare brændte. Halfdan opbyggede atter en Gaard paa Framnæs og tog Sæde der. Helge boede som før paa Syrstrand.

11.

Fridthjof drager til Kong Ring.

Om Foraaret drog Fridthjof atter i Leding. Han dræbte onde Vikinger, men lod Kjøbmænd og andre Folk fare i Fred. Han havde efterhaanden faaet en Mængde herlige Mænd med sig. Hans Gods og Berømmelse tiltog bestandigt. Fridthjof den Tappres Navn var paa Alles Læber.

Da han havde ligget tre Aar i Viking, drog han en Høst østerpaa og lagde ind i Vigen. Han sagde, han vilde gaae iland, men hans Folk skulde begive sig paa Tog om Vinteren. „Jeg begynder at ledes ved Ledingsfærd.“ sagde han. „Jeg vil drage til Opland og besøge Kong Ring. I skulle hente mig her den første Sommerdag.“ Bjørn siger: „Denne Beslutning er ikke forstandig, dog monne Du raade, jeg vilde, at vi droge nordpaa til Sogn og dræbte Belesønnerne!“ Fridthjof svarer: „Nei, jeg vil hellere besøge Kong Ring og Ingeborg.“ Bjørn gjenmæler: „Nødig ser jeg, at Du vover Dig ene i Rings Vold, thi han er ligesaa klogtig og mægtig som gammel.“ Fridthiof sagde, han vilde raade, Bjørn skulde imidler-

tid styre Hæren. Det skete da saa. Fridthjof drog til Opland. Han tog en stor laaden Kofte over sine Klæder, en gammelagtig Maske for Ansigtet og vaklede frem, støttet til to Stave. Han traf nogle Hyrdedrenge, hvem han spurgte: „Hvorfra ere I?“ De svarede: „Vi have hjemme paa Kongesædet Streituland.“ — „Er Ring en mægtig Konge?“ — „Du tykkes os saa gammel, at Du vel maa vide Besked om Kong Ring!“ — „Jeg har bekymret mig mere om Saltbrænderi end om Konger.“ svarede Fridthjof. Han drog derpaa til Kongehallen. Da det morknedes, gik han ind i den med Koftehætten over Hovedet og stillede sig ved Døren. Kong Ring sagde til Ingeborg: „Der gik en Mand ind i Hallen, langt større end andre!“ Hun svarede: „Det er just ikke en stor Tidende!“ Kongen sagde derpaa til den Mand, der vartede ham op: „Gak hen og spørg den Mand i Koften, hvorfra han kommer og hvor han har sin Slægt.“ Svenden løb hen til Fridthjof og spurgte: „Hvad hedder Du, Mand, hvor har Du din Slægt, hvor var Du inat?“ Fridthjof svarede: „Om jeg end svarer Dig paa dine Spørgsmaal, Svend, er det derfor ikke sagt Du bliver klogere! — Thiof (Tyv) hedder jeg, i Anger (Sorg) er jeg opfødt, hos Ulv var jeg inat.“ Svenden løb til Kongen med den Besked. Ring sagde: „Der er et Herred, som hedder Anger. Det kan imid-

lertid ogsaa være, at Manden ikke er let om Hjertet. Det monne være en snild Mand. Jeg har Lyst til at tale med ham." Dronningen udbrød: „Sært er det at bekymre sig om en saadan Tigger!" — „Denne tænker mere end han taler!" svarede Kongen. Kongen sendte derpaa Svenden hen efter ham. Fridthiof kom meget nedbøiet og hilste Ring med svag Stemme. Kongen spurgte: „Hvad hedder Du, store Mand?" Fridthjof svarede: „Thiof, og er jeg Saltbrænder." Kongen spurgte videre: „Hvor er Du opfødt og hvor var Du inat?" Fridthjof svarede som før: „I Anger og hos Ulv. Kongen spurgte derpaa: „Hvad bragte Dig hid, og hvor er dit Hjem?" Fridthjof svarede: „Min Hu bragte mig hid, men Hjem har jeg ikke." Kongen siger: „Kan være, at Du har været opfødt i Anger nogen Tid; i Skoven maa Du have været inat, thi her i Nærheden boer ingen Bonde ved Navn Ulv, og naar Du siger, at Du har intet Hjem, da maaskee det tykkes Dig Intet imod den Hu, der drev Dig hid.". Da mælede Ingeborg: „Far, Thiof, bort eller idetmindste ud af Hallen!" Men Kongen sagde: „Jeg er nu saa gammel, at jeg vel kan uddele Pladser! Tag din Kofte af, Fremmede, og sæt Dig ved min Side!" — „Er Du nu saa gammel, at Du gaaer i Barndom" — sagde Ingeborg — „siden Du sætter Stavkarle hos Dig!" — „Det skikker sig ikke hel-

ler" — sagde Fridthjof — „og er det bedre som Dronningen siger, efterdi jeg er mere vant til at brænde Salt end til at sidde hos Høvdinger." Men Kongen bød: „Adlyd mig, jeg vil raade dennesinde!" Fridthjof tog da Kosten af. Han stod nu i en mørkeblaa Kjortel, med et tykt Sølvbelte om Livet, i hvilket der hang en vældig, fuld Pengepung, han havde Sværd ved Siden, en stor Skindhue paa Hovedet og den gode Ring paa Haanden. „Nu ser Du bedre ud!" udbrød Kongen. „Du skal nu give ham en god Kappe, Ingeborg!" — „Du maa raade, Herre!" svarede Dronningen, „men lidet huer alt dette mig!" Fridthjof fik saa en god Kappe. Derpaa satte han sig hos Kongen. Ingeborg fik Øie paa Fridthjofs Ring og blev blodrød i Ansigtet. Hun talte ikke. Kongen derimod var meget munter og sagde: „En god Ring har Du paa din Haand, længe maa Du have brændt Salt for den!" — „Det er hele min Fædrenearv!" svarer Fridthjof. „Kan være" — siger Kongen — „at Du eier mere end den, faa Saltbrænderkarle troer jeg være din Lige, om Alderdommen ikke altfor meget blinder mine Øine!" — Fridthjof blev om Vinteren hos Ring. Han behandledes vel, og Alle tyktes godt om ham, thi han var gavmild og venlig mod Alle. Dronningen talte kun lidt til ham. Men Kongen indlod sig gjerne og meget med ham.

12.

Fridthjof redder Ring og Ingeborg.

Kong Ring skulde engang drage til Gilde med sin Dronning og meget Folk. Han spurgte da Thiof: „Vil Du fare med eller blive hjemme?" Han sagde, han helst vilde med. „Det synes jeg ogsaa bedst om!" sagde Kongen. De begave sig saa paa Reisen. De kjørte over en Sø. Thiof mælede til Ring: „Isen synes mig usikker, farlig tykkes mig vor Fart!". Ring svarede: Ofte viser det sig, at Du er forsynlig for os!" Lidt efter brast Isen under dem. Thiof løb til og rykkede Vognen, hvori Kongen og Dronningen sade, op. Ring udbrød: „Det var et godt Tag, og ikke vilde Fridthjof den Tappre have gjort et bedre, om han havde været her; det er godt at have saadanne Ledsagere!" De kom da i god Behold til Gildet. Med anselige Gaver drog Kongen siden hjem derfra.

13.

Fridthjof ved den sovende Ring.

Vinteren svandt. Det blev Vaar, Luften blev mildere, Græsset spirede frem, Skoven grønnedes, Skibene begyndte at fare mellem Landene. En Dag sagde Kongen til sine Hirdmænd: „Vi ville drage ud i Skoven idag og fryde vort Øie ved Landets fagre Udseende.“ Kongen tog da ud med en Mængde Folk. Kongen og Fridthjof fjernede sig fra de Andre. Kongen sagde, han blev træt og vilde lægge sig til at sove. Thiof sagde: „Drag Hjem, Herre, det sømmer ikke en Konge at sove i Græsset!“ Kongen lagde sig imidlertid dog ned. Han sov snart haardt og snorkede høit. Fridthiof sad ved ham. Han drog sit Sværd af Skeden — og kastede det langt bort. Kort efter satte Kongen sig op og mælede: „Var det ei saa, Fridthjof, at Meget kom Dig i Hu, og Du overvandt vel Fristelsen.“ Deshøiere skal jeg derfor skatte Dig! — Jeg kjendte Dig den første Kveld, da Du kom i vor Hal. Ikke skal Du saasnart skilles fra os! Monne noget Stort forestaae Dig!“ Fridthjof svarer: „Vel og venligt har Du modtaget mig, Herre! Men jeg maa

nu snart bort, thi jeg skal støde sammen med mine Folk!" De rede saa hen til Hirden og derpaa hjem med den. Det kom nu ud, at Thiof var Fridthjof den Tappre.

14.

Rings Død.

En Morgen tidlig bankedes der paa Døren til den Hal, hvori Kongen og Dronningen sov med mange Folk. Kongen spurgte, hvo der bankede. „Fridthjof." lød Svaret. „Jeg staaer ifærd med at reise." Døren blev da aabnet, og Fridthjof gik ind. Han kvad:

„Takke skal jeg Dig, Konning,
venlig Du mod mig har taget.
Nu er jeg rede i Uveir
rask paa Aarer at trække.
Ingeborg vil jeg mindes
hvor jeg i Verden færdes.
Tage til Afsked hun af mig
Fingerguld for Kysse!"

Han kastede derpaa den gode Ring til Ingeborg. Kongen smilede og udbrød: „Saa endte det dog med

at hun fik mere Tak end jeg, skjøndt hun ikke har vist sig saa venlig imod Dig som jeg!" Han sendte derpaa efter Mad og Drikke. „Sid op, Dronning" — sagde han — „og vær glad!" Hun svarede, hun kunde ikke spise saa tidlig. Ring sagde: „Vi skulle nu alle spise sammen!" Man spiste og drak da. Ring tog derpaa tilorde: „Jeg ønskede, at Du blev her, Fridthjof, thi mine Sønner ere endnu Børn, og jeg er gammel og ikke skikket til Landeværn om nogen angriber mig." Fridthjof kvad:

„Bort maa jeg drage.
Rask og længe
herske Du, Konge
over dit Land!
Vogt din unge,
yndige Dronning!
Aldrig med Ingeborg
træffes jeg mer."

Kong Ring kvad til Svar:

„Saa ikke fare fra
Alfheim, det skjønne,
mørk i sin Hu, den
herlige Helt!

Lønne jeg vil Dig,
Fridthjof, dit Hoisind
bedre end vist Du
aner det selv."

Og han vedblev:

Fridthjof den Tappre
giver jeg Kvinden —
Freia dem signe! —
dertil mit Gods."

Fridthjof kvad til Gjensvar:

„Ei vil jeg tage
mod dine Gaver,
om Du ei, Konge,
aner din Død!"

Ring svarede: „Jeg vilde ei heller give Dig det, hvis det ei var saa. Jeg er syg og aner min Død. Dig under jeg det bedst, thi Du er den ypperste Mand i hele Norge. Jeg vil og give Dig Kongenavn. Ikke ville hendes Brødre unde Dig det, og endnu mindre Søsteren!" Fridthjof svarede: Hav megen Tak, Herre, for Eders Velvillie, der overgaaer hvad jeg ventede! Men ikke vil jeg have mere end Jarlsnavn." Da gav Kong Ring med Haandslag Fridthjof sit Rige med

Jarlsnavn, han skulde raade over Ringerige til Rings Sønner vare voxne. Ring laa syg i kort Tid og døde derpaa, begrædt af Alle. En Høi blev opkastet over ham, og deri efter hans Befaling lagt meget Gods. Fridthjof gjorde derpaa et anseligt Gilde, hvorved der paa engang blev drukket Kong Rings Arveøl og hans og Ingeborgs Bryllup. Fridthjof styrede saa Ringerige med Hæder.

15.

Fridthjof seirer over Belesønnerne.

Ingeborgs Brødre spurgte dette. Helge sagde da til sin Broder: „Frækt er det af en Herseson at vove at ægte vor Søster!" De samlede saa en stor Hær og drog mod Ringerige. Da Fridthjof fik dette at vide, samlede han Folk. Han talte til Ingeborg: „Hvorledes det end ender, ville vi ei se en mørk Mine i dit fagre Aasyn!" Hun svarede: „Saavidt er det nu kommet, at vi maa sætte Dig over Alt!" Bjørn var kommet østenfra Fridthjof til Hjelp. Hærene rykkede imod hinanden. Fridthjof var som altid forrest i Kampen. Han mødte Kong Helge. Denne fik Bane-

saar. Fridthjof lod saa Fredsskjold løfte i Veiret. Striden standsede. Fridthjof talte til Halfdan: „Du har nu to Ting at vælge imellem: enten lægger Du Alt i mine Hænder eller følger din Broder. Nu har Lykken vendt sig til den rette Side.“ Halfdan valgte det Første. Fridthjof tog da Sognefylke under sig, Halfdan skulde være hans Herse der og yde ham Skat, saalænge han styrede Ringerige. Da Rings Sønner vare voxne, overgav han dem deres Faders Land. Selv herskede han saa som Konge over Sogn. Han underlagde sig Hordaland. Han fik mange Børn med Ingeborg, deriblandt to herlige Sønner, Gunthiof og Hunthiof.

III.

Hord Grimkelssøn og Geir.

1.

Grimkel Gode.

Island bebyggedes især i Kong Harald den Haarfagres Dage, fordi Mange, mest fornemme, rige og høisindede Mænd ligesaalidt vilde taale Kongens som nogen anden Mands Overmod og Undertrykkelse, men hellere forlade deres Fædreland og Eiendomme og drage til det fjerne, nyligt opdagede Island.

En af dem, der saaledes forlode Norge og droge til Island, var Bjorn Guldbærer. Han tog den søndre Reikjardal i Islands sydlige Fierding fra Grimsaa til Flokadalsaa i Besiddelse, boede paa Guldbæresteed og blev en mægtig og rig Mand.

Hans ældste Søn hed Grimkel, han var baade stor og stærk. Han ægtede Ranveig Thorbjørnsdatter

fra Ørneholt, som imidlertid døde efter tre Vintres Ægteskab. Hun efterlod en Datter ved Navn Thuride, der opfostredes hos en Mand, som hed Sigurd Mule, paa Fjeld; hun var en smuk Kvinde, ferm i Haandarbeide, noget haardsindet, men dog vennesæl. — Grimkel boede først sydpaa ved Fjeldene i Nærheden af Ølfusvandet paa den Gaard, der senere blev kaldt Grimkelssted, men efter sin Kones Død flyttede han til Ølfusvand, da Jorden der syntes ham bedre. Han havde et stort Godord*) og blev derfor kaldet Grimkel Gode. Han var en rig og mægtig Høvding, men ikke altid god at komme tilrette med.

2.

Grimkel Gode fæster Signy Valbrandsdatter.

En Sommer red Grimkel Gode som han pleiede til Things. — En Dag gik han med et stort Følge

*) Forstanderskab for Gudsdyrkelse og Rettergang; dermed fulgte Forkjøbsret til alle indførte Varer, Oppebørsel af Afgifter af ankomne Skibe, Andel i Bøder o. s. v.

fra sin Bod til Valbrands fra Breidabolsted i den nordre Reikjardal, der i Forening med sin Søn Torfe, en forstandig og vidtberømt Mand, ligeledes havde et Godord. Valbrand modtog ham vel, da han kjendte ham iforveien. De satte sig ned. Grimkel tog til Orde: „Det er mig sagt, Valbrand, at Du har en Datter ved Navn Signy, der er en dygtig Kvinde; jeg begjerer hende herved tilægte af Dig.“

Signy havde været gift med Thorgeir fra Midfjeld, med hvem hun havde en haabefuld Søn ved Navn Grim. Thorgeir var død. Signy boede nu paa Signysted kort fra Faderens Gaard, Breidabolsted, med sin Søn. Hun var en dygtig Kvinde, høisindet, ordsnar og haardsindet.

Valbrand svarede: „Det er mig vitterligt, at Du er af god Æt, hovedrig og en stor Helt; vil jeg derfor svare Dig vel herpaa.“ Deres Samtale endte med, at Valbrand fæstede Grimkel Signy. Bryllupet skulde holdes to Maaneder efter paa Ølfusvand.

Valbrands Søn, Torfe, havde ikke været paa Thinget. Da Valbrand kom hjem, fortalte han denne, at han havde fæstet Grimkel Signy. Torfe sagde: „Liden Vægt tillægge I min Mening, siden I ikke spurgte mig om Sligt. — Ikke synes jeg saa godt om dette Giftermaal som Du. Signy vil ikke

blive meget fornøiet med at ægte en baade gammel og stivsindet Mand."

Signy spurgte sin Bortfæstelse. Hun var ikke synderlig tilfreds dermed.

Da Torfe og Signy traf hinanden, sagde Torfe: „Stor Kjærlighed er der imellem os; ilde synes mig om, at Du skal gifte Dig ud af Herredet med dit Gods." Signy svarer: „Jeg ved et godt Raad derfor, Broder. Forhindre ikke dette Giftermaal, men jeg vil overdrage Dig alt mit Gods, blot at Du udreder den Medgift, min Fader har fastsat, med Undtagelse af to Klenodier, som jeg sætter stor Pris paa, mit Halssmykke og min Hest, Svartfaxe; det Øvrige, der vist vil blive 20 Hundreder, giver jeg Dig som Vennegave." Torfe blev glad herover og talte venligt med hende.

3.

Grimkel holder Bryllup med Signy.

Nu bereder man sig til Bryllupsfærden. Valbrand og Torfe bade Koll paa Lund i søndre Reikjardal, en af de mest ansete af de til Brylluppet Indbudne, møde paa deres Vegne, da Valbrand var saa gammel, at han ikke dristede sig til Reisen og Torfe ikke vilde være med ved Gildet. Han drog da afsted med Bruden, de vare ialt tredive. De overnattede underveis paa Tverfjeld i søndre Reikjardal. Med dem var en Mand ved Navn Grim den Lille, der var bleven opfostret hos Signy, en brav flink og forstandig Mand: han skulde passe Hestene medens de vare der. Om Morgenen fandt han ikke Svartfaxe, Signys Hest. Han drog saa nordpaa over Aasen til Flokedal for at søge efter den, følgende dens Spor i det duggede Græs, og fandt den død i en Groft der i Dalen. Han tog derpaa tilbage og bragte Signy Tidenden. Hun svarede: „Det er et ondt Varsel, jeg vil ikke fare længere men vende tilbage.“ Koll sagde, det ikke lod

sig gjøre, at vende om for Sligt. Og det blev som han vilde; de droge videre til Olfusvand, hvor der alt vare mange Gjester. Brylluppet var prægtigt, Alt gik vel til. Da Gildet var endt droge Koll og de andre Gjester hjem. Grim den Lille blev tilbage med Signy og dennes Fostermoder Thordis. Grimkel havde givet Koll gode Gaver og talt venligt med ham, men syntes, at Valbrand og Torfe kun havde vist ham liden Ære ved ikke at komme. Han spurgte ogsaa hvad Torfe havde sagt. Der opstod da Kulde imellem Svogrene. Grimkel var stiv af Sind og Signy ordknap, der var kun liden Kjærlighed imellem dem. Den Enes Venner var ikke den Andens med Undtagelse af Grim den Lille, der vidste at omgaaes dem saaledes, at Begge syntes godt om ham. Saaledes svandt det første Aar af Ægteskabet.

4.

Signys Fosterson, Grim den Lille, bosætter sig.

Om Vaaren sagde Grim den Lille til Signy, at han vilde drage bort. „Vanskeligt tykkes det mig" — mælede han — „saaledes at gaae imellem Eder. Det er bedst at skilles medens det endnu er godt." Signy svarede: „Tal først med Grimkel derom, det vil være bedre for Dig, jeg under Dig vel, og jeg troer han ogsaa er gunstigt stemt for Dig." Grim sagde da til Grimkel, at han vilde drage bort, hvis han vilde give sit Samtykke dertil. Grimkel svarer: „Det er mit Raad, at Du bliver, Du skal faae det endnu bedre end før, Du trænger meget til Signy, og vi trænge ogsaa meget til Dig, Du bøder paa vort ulige Sind." Grim blev der da det følgende Aar og vedblev at være yndet af begge Ægtefolkene. Næste Vaar sagde han imidlertid til Grimkel, at han nu forvist vilde drage bort. Grimkel søgte at faae ham derfra. „Veil da for mig til Gudrid Høgnesdatter paa Hagavig."

Høgne var af ringe Æt, men rig og anset. Hans Kone, Thorbjorg, var af noget større Æt end Man-

den. De levede dog godt sammen. Deres Datter, Gudrid, var væn og vennesæl.

Grimkel svarer: „Kostbar gjør Du Dig nu, stor Forskjel er der imellem Dig og Høgne, Du er fattig, og han meget rig.“ Grim gjenmæler: „Vel kan Du dog sætte det igjennem.“ Grimkel svarer: „Jeg vil prøve det.“ Han drog derpaa til Hagavig, der ikke laa langt fra Olfusvand, og blev vel modtagen. Han beilede nu til Gudrid for Grim. „Det er en forstandig Mand“ — sagde han — „flink til alle Idrætter, han vil være Dig til megen Hjælp ved din Gaards Drift, Høgne, Du tager alt til at ældes.“ Høgne svarer: „Ofte har Du viist mig større Hæder end nu. Dog skulle Kvinderne have mest at sige i den Sag.“ Grimkel sagde, de skulde ikke behøve at give meget Gods i Medgift. „Forøvrigt“ — vedblev han — „raade Du selv, men det er min Mening, at Grim vil blive Dig til megen Nytte.“ Enden blev, at Grim fik Gudrid; deres Bryllup stod paa Olfusvand. De kom godt ud af det sammen. Mellem dem og Grimkel og Signy var Forstaaelsen ligeledes god. Næste Vaar vilde Grim og hans Kone bort. Han sagde det til Signy. Hun bad ham tale til Grimkel derom: „Alt vilde gaae bedst, naar han lod ham raade.“ Han gjør da saa. Grimkel svarer: „Jeg faar da føie Dig heri. Og Du vil nok faae Lykken med Dig.“

Grim kjøbte da Land syd for Klupt. Høgne betalte det. Grimkel gav ham alt det Løsøre, han behøvede til at sætte Bo. Han kaldte sin Gaard Grimsted. Alt lykkedes for ham, han samlede sig snart en Mængde Gods og blev en af de anseteste Bønder.

5.

Signys Drøm.

Signy drømte en Drøm. Hun tyktes at se et Træ i sin Seng, det var stort og meget fagert, dets Rødder strakte sig omkring i alle Gaardens Huse, men Blomster var der ikke mange af paa det. Hun fortalte Drømmen til sin Fostermoder, Thordis. Denne udlagde den saa, at hun skulde faae et Barn med Grimkel, der monne blive stort og anseligt, det vilde vist blive et Svendbarn. „Men ikke skulde det undre mig“ — vedblev hun — „om der ikke kommer til at voxe mange Blomster paa hans Vei, siden det store Træ ikke tyktes Dig synderligt blomstrende, neppe troer jeg, at hans fleste Frænder ville elske ham meget.“

6.

Hørd Grimkelssøn kommer til Grim den Lille.

Kort efter fødte Signy en Dreng, som blev kaldet Hørd. Han blev snart stor og smuk. Han kunde imidlertid endnu ikke gaae alene, da han alt var tre Vintre gammel. Dette tyktes Folk forunderligt, saa herlig en Dreng han forresten var. — Grimkel var en stor Blotmand. En Dag blev der holdt Blotfest paa Ølfusvand. Signy sad paa sin Stol midt paa Stuegulvet og smykkede sig, hendes gode Halsprydelse laae i hendes Skjød. Drengen Hørd var i Stuen. Han gik hen til sin Moder — det var første Gang han gik — og snublede over i hendes Skjød. Halssmykket faldt ned paa Gulvet og gik i tre Stykker. Signy blev meget vred og sagde: „Ond var din første Gang, mangen anden ond vil følge, den sidste værst“ Grimkel kom i det Samme ind i Stuen, han hørte Signys Ord. Forbittret greb han Drengen. Han drog saa hen til Grim og Gudrid og bad dem tage mod Hørd og opfostre ham. De sagde, det skulde de gjerne. De havde selv Vinteren iforveien faaet en Søn ved Navn Geir. Han blev tidlig stor og smuk og flink. Dog

stod han i Alt tilbage for Hord. Disse to Drenge voxede nu op sammen og bleve snart de bedste Venner.

Signy blev efter dette endnu mere misfornøiet end før, og der var fra nu af et endnu mere spændt Forhold mellem hende og Grimkel.

7.

Signy føder en Datter og døer.

Signy drømte atter en Drøm. Hun tyktes ligesom før at se et stort Træ med svære Rødder, det havde mange Grene og Blomster. Denne Drøm tydede Thordis ligeledes: hun skulde føde et Barn med Grimkel, men det skulde være en Datter, hun skulde være Stammoder til en stor Æt, da Træet havde Grene. „De mange Blomster paa Træet" — sluttede hun — „betyde en ny, bedre Tro, og monne din Datters Afkom antage den."

Efter Thinget om Sommeren bad Signy Grimkel om at maatte drage nordpaa at besøge sine Frænder. Grimkel sagde Ja dertil, men hun maatte ikke være længere borte end en halv Maaned. Hendes Fostermoder og to Huskarle rede da med hende til

Reikjardal. Torfe tog vel imod hende og bad hende blive Vintren over hos ham, ellers holdt hun ikke længere af ham. Hun svarede, hun maatte ikke blive mere end en hälv Maaned borte. Torfe sagde, det skulde hun ikke bryde sig om. Hun gav da efter for ham. De reiste saa omkring paa Gjestebud om Vinteren. Engang de vare til Gilde paa en Gaard døde Thordis pludselig og blev begravet der i Nærheden. Signy tog sig det meget nær. Hun drog siden hjem til Breidabolsted. Kort efter blev hun haardt barnesyg. Torfe sagde, han altid havde troet, at hendes Ægteskab med Grimkel vilde føre til Ulykke, han havde aldrig kunnet lide Grimkel. Hun svarede, at hun anede, det snart vilde være forbi med hende. Hun fødte et stort og smukt Møbarn. Torfe vilde ikke lade det overøse med Vand, for det viste sig, om Moderen levede eller ei. Signy døde imidlertid strax efter. Da bad Torfe Sigurd, en flink Mand, der var i Slægt med ham, levede hos ham og blev kaldet Torfefostre, at gaae med Pigebarnet til Reikjardalsaaen og drukne det. Sigurd sagde, det var en ond Beslutning, men vilde dog ikke undslaae sig. Han tog da Barnet og gik. Han syntes imidlertid det var saa fagert, og nænnede derfor ei at kaste det ud i Aaen. Han tog da op til Signysted og lagde Barnet i Gaardsledet. Signys Søn af første Ægteskab, Grim, stod udenfor

Huset og saae det. Han gik saa hen, tog Barnet op og gik ind med det. Han lod derpaa sin Kone, Helga, lægge sig syg og sige, at hun havde født Mobarnet. Det blev saa overøst med Vand og kaldet Thorbjørg.

8.

Torfe tager Thorbjørg hjem til sig.

Grim tog til Breidabolsted. Han saae en Mængde Folk drage fra Gaarden, Signys Lig blev fulgt til Graven. Torfe fortalte Grim hans Moders Død. „Dig vil jeg give alt hendes Efterladenskab“ — sagde han — „vistnok skulde Grimkel egentlig have det, men jeg under hellere Dig det.“ Grim takkede ham derfor. Man jordede nu Signy og drog derpaa hver til sit.

Sigurd gik til Grim og sagde, at han vilde faae Torfes Vrede, naar denne fik at vide, at han havde reddet Signys Barn. „Det er der Raad for“ — svarer Grim — „jeg skal hjælpe Dig bort herfra og saaledes lønne Dig hvad Du vovede.“ Han udrustede saa Sigurd, og denne drog da bort fra Island.

Anden Dagen efter kom Torfe til Signysted.

Han spurgte hvorfor Helga laa, han havde ikke vidst af, at hun var med Barn. Han kjendte Barnet hos hende. „Vel djærvt var det“ — sagde han — „at optage det Barn, jeg lod udbære.“ Helga svarer: „Altfor nærbeslægtet var dette Barn Grim til at han ikke skulde have reddet det.“ Torfe spurgte, hvor han var. Helga svarede han var gaaet ud til Folkene. Torfe gik saa ud til ham; han var meget forbittret og sagde, at Grim havde været forfærdelig djærv. Han spurgte om han ikke vidste Noget om Sigurd, han havde forskyldt Straf, fordi han havde været ham ulydig: Grimkel havde fortjent det af ham. Grim sagde, han havde sendt Sigurd til Skibs. Torfe blev vred derover. Han tog Barnet. Dræbe det vilde han ikke, da det ansaaes for Mord at dræbe et Barn, efterat det var overøst med Vand. Han drog derpaa hjem med det. Han gav en Trælkvinde det til Opfostring, ikke gav han det til Klæder og ikke tog han Trælkvinden fra Arbeidet.

9.

Grim den Lille tager Thorbjørg til sig.

Sigmund hed en Mand, der gik fra Hus til Hus med sin Kone og sin Søn, Helge, og tiggede. Som oftest opholdt de sig i Gjestehuset hvor de kom, naar ikke Sigmund var inde for at more Folk. Denne Høst kom Sigmund til Breidabolsted. Torfe tog godt imod ham og sagde: „Ikke skulle I være i Gjestehuset, thi jeg synes godt om Dig, Sigmund, og troer, Du har Lykken med Dig. Sigmund svarer: „Ikke tager Du feil deri.“ Torfe sagde, han vilde bevise ham Hæder og bede ham om Barneopfostring. Han sagde derpaa, han skulde føre Thorbjørg til Ølfusvand. Sigmund bandt saa Barnet paa Ryggen og drog afsted. Han blev nu godt modtagen allevegne, fordi han førte Grimkel Godes Datter med sig. Det bevægede ham til at drage den længste Vei. En Aften kom han endelig til Ølfusvand, han var vaad og forfrossen. Han satte sig ved Døren. Grimkel sad i sit Sæde, hans Sværd laa paa hans Knæ. Han spurgte, hvem det var, der var kommen. Sigmund svarer: „Her er kommen Sigmund, din Barneopfostrer,

gode Bonde, og Thorbjørg, din Datter, et herligt Barn." Grimkel mælede: „Nei, vil man høre til den Landløber! Du skulde være min Barneopfostrer, usle Stavkarl! — Ikke er Torfes Fjendskab mod mig ringe, først dræber han Moderen og saa sender han Barnet for hver Mands Dør." Han bød saa Sigmund pakke sig saa hurtigt som muligt, hvis han ikke vilde pidskes bort. Denne drog da skyndsomst afsted. De havde nu ondt ved at blive modtagne paa Gaardene, og Sigmund syntes, han havde forregnet sig ved at modtage Barnet og forsømte det. En Dag ved Davretid kom de til Grimsted. Grim den Lille sagde, han vilde se det Barn, der gik saamegen Tale om. Barnet blev da løst. Grim sagde: „Visselig er dette Signys Barn, det har ganske hendes Øine. Vist havde hun tiltroet mig det, at jeg ikke vilde lade hendes Barn bære for hver Mands Dør. Stor Skam gjør Torfe alle dette Barns Frænder og sig selv. Vil jeg, Sigmund, tage det til mig." Sigmund blev meget glad derover. Dagen efter drog han bort. Mange mente, Grim den Lille havde gjort en vovelig Gjerning formedelst Grimkels Stolthed.

10.

Sagen mellem Grimkel og Torfe.

Om Foraaret red Grimkel Gode hjemmefra omkring i sit Godord og stevnede alle de Bønder, han traf, til sig til Midfjeld om to Dage. Tredsindstyve af hans Thingmænd mødte. Grimkel fortæller dem, hvor haardt Torfe havde fornærmet ham, og at han nu vilde fare hen og stevne ham. De syntes alle, det var rimeligt. De rede saa til Breidabolsted. Torfe var ikke hjemme. Grimkel indstevnede ham for Althinget for Anslag imod Thorbjørgs Liv og Signys Medgift. Han red derpaa hjem. Der blev nu Intet omtalt mere end denne Sag mellem Grimkel og Torfe. Da Grim den Lille spurgte dette, drog han til Reikjavig til Lovsigemanden*), Thorkel Maane. Grim spurgte ham, hvorledes han troede det vilde gaae i Sagen mellem Grimkel og Torfe. Thorkel sagde, det saae farligt ud, saa stridige Mænd begge vare. Grim siger: „Gjerne vilde jeg, at Du skulde paatage Dig at forlige Dem, thi Du er baade forstandig og retsindig."

*) Han skulde fremsige eller oplæse Loven paa Althinget.

Thorkel svarer: „Denne din Anmodning viser, at Du er en brav Mand, jeg skal prøve paa at faae Forlig istand.“ Grim mælede: „Jeg vil give Dig Penge, naar Du vil forlige dem“ og heldte et Hundrede i Sølv i hans Skjød. Thorkel takkede ham derfor, „men glem ikke“ — sagde han — „at jeg kun gav Haab om Forlig, men ikke lovede det.“ Grim svarer: „Hvad Du giver Haab om er mere værd end hvad de fleste Andre love.“ — Paa Thinget kom man meget mandstærke paa begge Sider. Grim den Lille gik til Thorkel Maane og bad ham arbeide paa Forlig, det vilde være ham en stor Hæder, hvis han fik de Hovdinger forligt. Thorkel opsøgte Grimkel Gode og talte til ham om Sagen. Grimkel svarer: „Mit Svar er kort: Jeg vil ikke vide af Andet at sige i den Sag end Selvdom, medmindre det i Forveien bliver bestemt, at Torfe ikke skal bøde mindre end tolv Hundreder.“ Thorkel tilbød sig nu at paakjende Sagen: „I maa selv indse“ — sagde han — „at det bliver til Ufred, hvis I ikke blive forligte; men jeg vil staae den bi, der mest gjør efter mine Ord, og det vil have Noget at betyde.“ Grimkel sagde da: „Jeg samtykker da i, at Du paakjender Sagen, Du er bekjendt for en retviis Mand!“ Torfe samtykkede ogsaa heri, da han saae, der ikke var andet for. Thorkel dømte saa Torfe til at udrede Grimkel tolv Hundreder om sex Aar.

Grimkel sagde: „Jeg maa lade mig den Afgjørelse behage, da jeg selv har underkastet mig den, men ufordelagtig tykkes den mig dog. Skal min Søn Hørd have dette Gods som Mødrenearv." Torfe sagde, at han ikke vilde give Hord dette Gods, hvis han ikke blev anderledes end sin Fader. Grimkel gjenmælede, det kunde han ikke vide. „Men" — vedblev han — „bedre bliver det ikke, om han, hvad man siger pleier at være Tilfældet, slægter sin Morbroder paa, slig Varulv som Du er." Der opstod nu stor Støi. Begge Parter syntes ilde om Forliget.

11.

Illuge Hrolfsson og Hord.

To Aar efter ægtede Grimkel Sigrid Thorbjornsdatter. De levede meget godt sammen.

Illuge Hrolfsson paa Holm paa Akranæs, en stor, stærk og meget rig Mand, drog til Olfusvand, beilede til Thuride, Grimkels Datter med hans første Kone, og fik Ja. Hørd var ikke tilstede. To Maaneder efter skulde Brylluppet staae paa Olfusvand. Illuge drog hjemmefra med tredive Mænd. De ankom

til Ølfusvand tidlig paa Dagen. Illuge spurgte: „Hvor er Hørd, siden jeg ikke ser ham, eller er han ikke buden?“ Grimkel sagde, han ikke særskilt havde indbudet ham. Illuge svarede: „Urigtigt har Du handlet heri“ og red hen til Grimsted. Han bankede paa Døren. Geir kom til og spurgte, hvem der bankede. Illuge sagde sit Navn og spurgte om Hørd. Geir svarede, han var indenfor. Illuge sagde: „Bed ham komme ud, jeg vil tale med ham.“ Geir gik ind, men kom ud igjen med den Besked, at Hørd laa syg. Illuge gik da ind, siden Hørd ikke vilde komme ud. Han spurgte, hvorledes det var med hans Sygdom. Hørd sagde, den var ikke videre farlig. Illuge mælede: „Jeg vilde gjerne have, at Du drog til mit Bryllup med mig og blev min Ven.“ Hørd svarede, at derom kunde han have talt før, dersom han havde brudt sig synderligt derom, nu vilde han ikke fare. Illuge kunde ikke faae andet end stolte Svar af Hørd, og maatte ride bort med saa forrettet Sag. Lidt efter sagde Geir til Hørd: „Det var mere sømmeligt, om vi rede til Brylluppet; jeg skal sørge for Heste.“ Hørd svarede, han ikke syntes om det. Geir gjenmælede: „Gjør det for min Bøns og for din egen Hæders Skyld.“ Hørd steg da til Hest med ham og red efter Illuge. Da de traf ham, blev han meget glad. De kom saa til Gildet, hvor de bleve meget vel modtagne; Hørd sad

ved Siden af Illuge. Efterat det var endt, rede de allesammen til Vilborgkilden: Der skiltes deres Vei. Illuge mælede: „Her maa vi skilles, Hørd. Jeg vilde gjerne at vi skulde være gode Venner; dette Skjold vil jeg give Dig." Hørd svarede: „Min Fosterfader, Grim, har sligt Kram i Overflod. Behold kun selv dit Skjold; du kan nok komme til at behøve det." Illuge sagde da: „Tag da denne Ring som Vennegave af mig." Hørd tog imod Ringen, der var en stor Kostbarhed. „Ikke veed jeg" — sagde han — „hvorfor det aner mig, at Du ikke vil være mig en god Svoger; det vil imidlertid Tiden vise." Derpaa skiltes de uden at tale videre sammen. Da Hørd kom hjem, gav han Thorbjørg Ringen med de Ord: „Dig vil jeg give denne Ring, som Illuge gav mig, fordi jeg elsker Dig høiest af Alle; monne denne Gave minde Dig om mig, naar jeg er død, thi jeg veed, at Du vil overleve mig." Thorbjørg kvad:

„Falder Du, Broder,
og jeg det spørger,
raade da skal jeg
Bane din Drabsmand!"

Hørd var dengang tolv Vintre gammel. Han kunde maale sig i Styrke med de Kraftigste i sin Egn.

12.

Hørd reiser udenlands.

Da Hørd var femten Vintre gammel, var han et Hoved høiere end de fleste andre Mænd, han havde svært og smukt lyst Haar, hvid Hud, store blaa Øine, krum Næse, et bredt og fyldigt Ansigt, han var hærdebred, svær over Brystet, midiesmal, havde smaa Hænder og Fødder, var kraftigt bygget, firskaaren og for, stærk, en udmærket Svømmer og fortrinlig i alle Idrætter, ingen Synsforblændelser havde Magt over ham, han saae Alt i dets rette Skikkelse. Hans et Aar ældre Fostbroder, Geir, var noget mindre stærk, men ogsaa dygtig i alle Idrætter, næsten Ingen var hans Jævning; med Hørd kunde han imidlertid ikke maale sig.

Den Sommer kort før Althinget kom der et Skib til Island, som tilhørte en rig Mand fra Vigen, Brynjolf Thorbjørnssøn, der havde tredive Mand ombord. Det lagde til ved Eirar. Brynjolf red til Things og opholdt sig i Grimkel Godes Bod. Han sagde tit, at han var meget nysgjerrig efter at se Hørd, da han havde hørt saa meget om hans Skjøn-

hed og Styrke. Det traf sig, at Hørd kom til Thinget med sin elskede Fostbroder Geir, fra hvem han aldrig skiltes. Brynjolf traf ham da. „Ikke er der sagt formeget om din Vært og Skjønhed!" — sagde Brynjolf. „Mig tykkes, Du vilde være vel skikket til at reise udenlands og besøge Konger og Jarler; jeg vil være din Ven og give Dig Halvpart i mit Skib." Hørd svarede: „Stor Godhed viser Du en Fremmed, og jeg takker Dig derfor, men jeg kan ikke reise udenlands, førend jeg har sorget for Midler til Reisen." Geir sagde: „Det er et godt Tilbud, Fostbroder, og herligt tykkes mig det Raad; ogsaa jeg raader Dig dertil." Hord mæler: „Ikke gider jeg bede Grimkel om Understottelse." Geir bad ham ikke betænke sig derpaa, da Faderen holdt meget af ham. De droge saa hjem fra Thinget. Da Hørd kom hjem, fortalte han sin Soster, Thorbjorg, hvad der var foregaaet. Hun sagde, Brynjolf havde baaret sig smukt ad. Geir opmuntrede fremdeles sin Fostbroder til at reise og bad ham tage Helge Sigmundssøn med sig som sin Folgesvend. Thorbjørg siger: „Det vil jeg fraraade, jeg venter kun Ulykke af Sigmund og hans Slægt, aldrig svinder Harmen af mit Bryst, fordi de bare mig for hver Mands Dør. Hord mæler: „Heller ikke jeg synes om Helge, hans Slægt har bragt den største Skam over os." Helge bad imidlertid meget

om at maatte drage med, og Geir understøttede hans Bøn. Det blev da Enden derpaa, at Helge skulde med. Hørd sagde, de vilde dog engang komme til at fortryde det. Nu bad Hørd sin Fader om Gods til Reisen, han forlangte tredsindstyve Hundreder. „Uforskammet fordrer Du!" svarede Grimkel og gik bort uden at sige videre. Hans Kone, Sigrid, sagde derimod, han ikke kunde give mindre. Og Grimkel gav ogsaa Hørd det Forlangte. Kort efter seilede Hørd bort med Brynjolf.

13.

Geir dræber Kongemoderen Gunhilds Skatmester i Bergen.

De kom lykkeligt til Bergen. Kong Harald Graafeld raadede da over Norge. Brynjolf skaffede dem Herberge, og gjorde dem alt det Gode han kunde. En Dag, da Brynjolf var reden op i Landet, gik Geir alene hjemmefra med en Skindpels paa. Han mødte en Flok Mænd, i hvis Spidse gik en Mand, ifort blaa Kappe. De spurgte hvad han hed. Geir sagde det og spurgte saa, hvem de vare. Anføreren

sagde, han hed Arnthor og var Kongemoderen Gunhilds Skatmester. De vilde saa kjøbe Geirs Pels, men han vilde ikke skille sig ved den. En rev den da af ham. De lo høit, spottede ham og sagde, at Islænderen kun daarligt havde holdt paa sin Pels. Geir blev forbittret og greb i Pelsen. De rykkede saa en Stund hver til sin Side. Da greb Arnthor fat i den for at rykke den fra Geir. Men i det samme trak denne Sværdet og huggede Armen af ham. Han fik saa Pelsen og gik hjem, medens Skatmesterens Følgesvende stode betuttede og havde nok at gjøre med deres Anfører, der besvimede af Blodtabet, faldt om i sine Stalbrødres Arme og kort efter forblødte sig og døde. Da Geir kom hjem, spurgte Hord ham, hvi der var Blod paa hans Sværd. Geir fortalte ham da hvad der var foregaaet. Hord svarer: „Det gik som man kunde vente. Men nu maa vi ikke lægge Hænderne i Skjødet." Han sendte saa Bud efter alle de Islændere, som vare i Byen. De kom øieblikkeligt. Der vare fireogtyve, deriblandt Tind, en Broder til Illuge den Svarte, Gunløg Ormstunges Fader*). Der blev nu blæst i Byen og sendt Bud til Kongen, at

*) Se „Gunløg Ormstunge og Helge den Favre" i „første Samling" af „Sagaer"!

en af hans Mænd var bleven dræbt. Kongen kom strax til og fordrede Geir udleveret. Hord svarer: „Ikke sømmer det sig for os at give vor Stalbroder i Eders Magt; vi ville byde Dig Selvdom, Herre, mod at Geir skal beholde Liv og Lemmer.“ Brynjolf kom i det Samme hjem. Han sagde til Kongen: „Herre, tag Boder for Manden, for Eders egen Hæders som for vort Venskabs Skyld; mangen Mand vil miste Livet, for Geir bliver dræbt.“ Kongen svarede: „For din Skyld, Brynjolf, vil jeg forlige mig med Geir og tage Boder. Men det er kun for mit Vedkommende og ikke for min Moders.“ Brynjolf takkede ham derfor. Han betalte saa Boder for Geir og gav desuden Kongen gode Gaver. Da Kongen var dragen bort, sagde han: „Ikke troster jeg mig til at lade Eder blive her for Gunhild. Jeg vil sende Eder østerpaa til Vigen til min Fader, Thorbjorn. Hord svarer: „Jeg stoler paa din Forsorg, Du er en brav Mand.“ De droge saa hurtigt til Vigen. Thorbjorn tog vel imod dem. De havde det godt der og ansaaes for herlige Mænd, dog tyktes de Fleste, at Helge ikke virkede godt paa Hord. Tidlig om Vinteren kom Brynjolf til dem. De sade saa allesammen i Venskab. Om Vaaren sagde Thorbjorn til Hord og hans Stalbrødre: „Jeg vil nu sende Eder østpaa til Gotland til min Ven, Harald Jarl, med

sikkre Jertegn; thi jeg veed, at Gunhild snart kommer hid, og jeg mægter da ikke at beholde Eder.“ Hord sagde, han og Brynjolf skulde raade. Han beredte saa sit Skib.

14.

Vikingen Sotes Hoi opbrydes.

Hord og hans Ledsagere skiltes fra Thorbjorn og Brynjolf med meget Venskab. De seilede saa til Got-land. Harald Jarl tog vel imod dem, han satte Hord ved Siden af sig i sin Son Hroars Sæde — denne var i Leding. Om Hosten kom Hroar hjem. Hord veg nu Pladsen for ham. De bleve snart de bedste Venner. — Julen kom. Juleaften, da Mændene vare komne til Sæde, stod Hroar op og sagde: „Her træder jeg frem og aflægger det Løfte, at jeg skal have op-brudt Vikingen Sotes Hoi inden næste Jul.“ Jarlen sagde: „Et stort Løfte! Men alene vil Du ikke kunne udrette det, thi Sote var en stor Trold i levende Live og en dobbelt saa stor er han bleven efter sin Dod.“ Hord stod da op og mælede: „Mon det ikke var passende at træde i dit Fodspor, Hroar! — Jeg af-

lægger det Løfte, at jeg vil fare ned med Dig i Sotes Høi, og ikke bort før Du." Geir lovede at følge Hørd der som allevegne og aldrig skilles fra ham før Hørd selv forlangte det. Helge lovede at følge Hørd og Geir hvor de foer, hvis han formaaede det, og ikke skatte Nogen høiere, medens de levede. Hørd sagde: „Der bliver neppe langt imellem Geirs og mit Endeligt, men se nu til, Helge, at Du ikke bliver Skyld i det." „Ikke skulde jeg haabe det" svarede Helge. Jarlen satte stor Pris paa Hørd og sagde, det stod til at vente, at hans Søn, Hroars, Hæder vilde mest fremmes, hvor Hørd var med ham. Da Baaren kom, drog Hroar selv tolvte til Sotes Høi. De rede gjennem en tyk Skov. Hørd saae en lille Lønsti gaae ud fra Hovedskovveien og fulgte denne. Han traf en ryddet Plads, hvorpaa der kneisede et stort og prægtigt Hus, udenfor hvilket der stod en Mand i en blaarandet Kjortel. Denne hilser Hørd ved Navn. Hørd tog vel imod Hilsenen og spurgte hvad han hed: „thi jeg kjender Dig ikke" — sagde han — „skjøndt Du synes at kjende mig." „Bjørn hedder jeg" lød Svaret. „Jeg kjendte Dig strax jeg saae Dig, skjøndt jeg ikke har seet Dig før, men jeg var en Ven af dine Frænder, og deraf skal Du nyde Godt. Jeg veed, at I agte at opbryde Vikingen Sotes Høi, men det vil ikke falde Eder let, hvis I ere ene derom.

Gaaer det nu som jeg formoder, at det ikke lykkes Eder, kom saa Du til mig." Dermed skiltes de Hørd støder nu til Hroar. De kom til Høien, — det var tidligt om Morgenen — gave sig til at opbryde den og kom om Kvelden ned til Tømmeret. Men Morgenen efter var Høien hel som for. Ligesaa gik det den næste Dag. Da red Hørd hen til Bjørn og fortalte ham, hvorledes det var gaaet. „Det gik som jeg ventede" — svarede denne — „thi ikke var jeg uvidende om, hvilken Trold Sote er. Her er imidlertid et Sværd, stik det i Høiaabningen, og se saa til, om Høien lukker sig igjen." Dermed red Hørd tilbage til Høien. Hroar sagde, han vilde vende tilbage og ikke længere have med den Trold at gjøre og Flere vare af hans Mening. Da siger Hørd: „Ikke duer det ei at holde sit Løfte, skulle vi end prøve det." Den tredie Dag opbrøde de saa igjen Høien og naaede atter Tømmeret. Hørd stak nu Sværdet, Bjørn havde givet ham, i Høiaabningen. De sov saa Natten over. Næste Morgen var Høien endnu opbrudt. Den fjerde Dag opbrøde de alt Langtømmeret, den femte Dag brøde de Døren op. Hørd bad dem nu vogte sig for den forpestede Lugt, som strømmede ud af Høien; han stod selv bag Døren, medens Stanken var værst. To Mænd vare imidlertid nysgjerrige og fulgte ikke Hørds Raad, men kigede

ind, de faldt strax døde om. Hord mælede nu: „Hvo vil gaae ned i Høien? — Det tykkes mig tilkommer den, der lovede at overvinde Sote.“ Hroar taug. Da Hord nu saae, at Ingen var rede til at gaae ned, slog han to Pæle ned i Jorden, fæstede et Reb til dem og sagde: „Da vil jeg gjøre det, om jeg maa vælge tre Kostbarheder i Høien. „Hroar sagde Ja dertil, og alle de Andre samtykkede ogsaa deri. Hord mælede da: „Det vil jeg, at Du, Geir, holder Rebet, thi Dig troer jeg bedst.“ Det skete da saa: Hord foer ned i Høien, Geir holdt Rebet. Hord fandt ikke Gods i Høien. Han sagde nu til Geir, at han skulde komme ned til ham med Ild og Vox, Hroar og Helge kunde imidlertid passe Rebet. Geir foer da ned. Hord fandt omsider en Dør. De brøde den op. Da opkom der et stort Jordskjælv, Lyset slukkedes og en uhyre Stank strømmede dem imøde. De skimtede et Skib, fuldt af Gods; Sote sad i Bagstavnen, rædsom at skue. Geir blev staaende i Døren, men Hord gik til og vilde tage Godset. Da kvad Sote:

„Hvad har bevæget Dig,
Hord, til at bryde
Vikingehøien,
følgende Hroar!

I sine Dage
aldrig har Sote,
dristige Yngling,
voldet Dig Meen!"

Hørd kvad til Gjensvar:

„Gik jeg i Høien for
Kæmpen at finde,
for at berove den
Døde sit Gods.
Aldrig i Verden —
Alle det sige —
svang nogen værre
Viking et Sværd."

Da sprang Sote op og foer løs paa Hørd. Der blev en haard Kamp. Hørd, der mærkede at han vilde komme til kort, bad Geir tænde Voxkjerten. Da Lyset skinnede paa Sote, blev han afmægtig og faldt om. Hørd tog da en kostelig Guldring af hans Haand. Denne kvad:

„Hørd har mig røvet
Ringen, den gode,
Intet saa nødigt jeg
misted som den.

Thi skal den blive
Bane for Dig og
Bane for Alle,
som den eie."

Hørd kvad:

„Om jeg end vidste,
Alt hvad Du sagde
sandt var som Norners
evige Dom,
ikke dog skulde,
værste af Trolde,
længer som Fafner paa
Guldet, Du ruge!"

Hørd bad saa Geir træde hen til Sote med Lyset og se hvor venlig han saae ud. Men i det Samme sank Sote i Jorden, han vilde ikke vente paa Lyset. Hørd og Geir toge nu alt Godset og bare det hen til Rebet. Hørd tog, foruden Ringen, Sotes Sværd og Hjelm, to kostelige Klenodier. De rykkede nu i Rebet, men opdagede, at Hroar og hans Folk vare gaaede bort fra Høien. Alt da Jordskjælvet begyndte, forfærdedes alle de Mænd, der vare udenfor Høien, paa Helge og Hroar nær, de maatte holde paa de andre. Hørd halede sig nu op ad Rebet. Geir bandt saa Godset fast

i det, og Hord trak det op. Da Hord og Geir kom til Hroar og de Andre, var disses Glæde overvættes, de tyktes at have faaet deres to Stalbrodre tilbage fra Hel. Hroar spurgte Hord om, hvorledes Alt var gaaet til. Hord kvad:

„Ikke den døde
Viking i Høien
just var saa ganske
let at betvinge,
dog maatte Trolden
blegne for Lyset —
Pris være Lysets
evige Magt!"

De droge nu bort med deres Bytte. Intetsteds fandt de Bjorn. Man troede, det havde været Odin. Hord blev meget berømt for denne kjække Bedrift. Han beholdt de tre Klenodier, Ringen, Sværdet og Hjelmen, efter Aftale. Det øvrige Gods blev saa delt. De bode ogsaa Jarlen deraf, men han vilde ikke have noget; han sagde, Hord havde fortjent det Meste. — Vaaren efter sagde Hord, han vilde til Island. Jarlen og Hroar vilde nodigt miste ham, de tyktes aldrig at have truffet hans Lige. Hord sagde, at han da vilde blive, mod at han fik Jarlens Datter, den væne Helga, tilægte. Jarlen svarede vel derpaa,

det samme gjorde Helga og Hroar. Hørd ægtede da Jarledatteren og elskede hende høit. De droge i Leding om Sommeren, alle Fostbrødrene, Hørd, Hroar, Geir og Helge, med fire Skibe, hver styrede sit. Lykken fulgte dem og de erhvervede sig Gods og Hæder.

15.

Sigurd Torfefostre træffer Hørd og hans Staldbrødre.

Sigurd Torfefostre seilede, som vi før fortalte, bort fra Island, efter at have reddet Signys Datters Liv. Han kom til Norge, hvor han opholdt sig Vinteren over. Sommeren efter gik han ombord hos nogle Kjøbmænd og seilede sydpaa til Danmark, hvorover Harald Gormsson dengang var Konge. Sigurd vandt Kongens Venskab, da det viste sig, at han var en udmærket Mand, og erhvervede sig snart baade Rigdom og Berømmelse. Siden kom han i Følge med Vikinger, blandt hvilke han ligeledes udmærkede sig, saa han efter nogle Sommeres Forløb blev deres Høvding; han havde nu faaet fem Skibe at raade over. En Sommer kom

han en Kveld til Svinesund. De laae der om Natten ved et Næs. Om Morgenen roede pludseligt syv Vikingeskibe imod dem. De spurgte, hvo der raadede for dem. En stor, sortladen Mand stod op i Løftingen*) paa det ene Skib, sagde, han hed Bjørn Blaaside, og spurgte, hvem der var deres Høvding. Sigurd nævnede sig. „Hvad ville I helst" — sagde saa Bjorn Blaaside — „overlade os Skib og Gods eller kæmpe med os?" Sigurd svarede: „Det sidste monne vi vælge." Der blev nu en haard Kamp. Sigurd gik vel frem. Tilsidst vare dog alle hans Skibe ryddede, men kun tre af Bjørns, Sigurd stod ene tilbage. Han værgede sig længe og dræbte syv Mænd, men endelig blev han klemt mellem Skjolde og saaledes tagen tilfange. Det var imidlertid blevet Aften. Hans Hænder bleve nu fastbundne, Lænker lagde om hans Ben, og sex Mand satte til at vogte ham om Natten, næste Morgen skulde han halshugges. Vikingerne laae paa Land. Sigurd spurgte Vagtmændene, hvem af dem der skulde skjemte. Disse mente, at det ikke var Tid for ham at skjemte, da han skulde døe om Morgenen. „Ikkeræddes jeg for min Død" lød hans Svar. „Jeg vil kvæde

*) Den høieste Del af Bagstavnen paa vore Forfædres Skibe, hvor Høvdingen gjerne havde sin Plads.

Eder et Kvad, hvis I ville høre derpaa.“ De sagde Ja. Sigurd kvad da saa, at de Alle sov ind. Han væltede sig saa hen til en Oxe, som laa i Nærheden af ham, og fik ved Hjælp af den Lænkerne af sig, noget af hans Hæle gik imidlertid i Løbet derved. Han dræbte saa alle Vagtmændene, kastede sig i Vandet, svømmede iland og gik over Næsset. Han saae fire Skibe ligge der. Telte vare reiste paa Kysten. Han gik dristigt hen til Boderne. Det var alt blevet meget lyst. Han spurgte, hvem der raadede for Skibene. Svaret lød: „Hørd, Hroar, Geir og Helge.“ Han gik saa for Hørd. Denne kjendte ham strax og bød ham til sig. Han fortalte sit Vanheld og bad Hørd hjelpe sig til Ret over Vikingerne. Hørdt fandt det voveligt, men lovede det dog. De gjorde sig saa hurtigt kampfærdige, udlossede Ladningen af Skibene, bare Sten ombord og roede frem forbi Næsset. Da Vikingerne bleve dem vaer, gjorde de sig rede til Kamp, ilde tilfredse med, at deres Fange var undsluppen. Kampen begyndte. Fostbrodrene gik haardt frem, ogsaa Sigurd kæmpede tappert. Ud paa Dagen besteg Hørd Bjørn Blaasides Skib, Geir fulgte ham som sædvanligt. Hver gik langs med sit Bord og dræbte hvert Menneskebarn foran Masten. Bjørn Blaaside løb da imod Hørd, der alt var kommen agter udfor Masten og hug til ham med et tveægget Sværd.

Hord fik ikke Skjoldet skudt for sig, han sprang baglængs tilbage over Mastbjelken. Sværdet foer saa haardt i Mastbjelken, at begge Eggene skjultes deri. Da Hord saae Bjorn bøiet, hug han ham med Sotes Sværd hurtigt og haardt over Ryggen og kløve ham i to Dele. Imidlertid havde Geir dræbt hver Mand paa Skibet. Hroar havde ryddet et andet Skib tilligemed Helge, Sigurd det tredie. Det fjerde tog nu Flugten. Hørd og hans Stalbrødre fik stort Bytte her. De forbandt nu deres Saar. Sigurds helbrededes fuldkomment, han fulgte siden bestandigt Hord som en rask Helt. Om Hosten seilede de til Gotland og sade der om Vinteren.

16.

Geir drager tilbage til Island.

Geir længtes til Island og bad Hord give sig Orlov. Hord gjorde saa og bad ham ikke glemme deres Venskab. Geir drog da bort, kom til Vigen og opslog Telt paa Land om Natten. Gunhild Kongemoder spurgte hans Ankomst og sendte Mænd ud for at dræbe ham. De kom om Natten og hug

Teltet ind over dem. Geir undslap alene med sine Vaaben, efter at have dræbt ni Mænd. Han foer indtil han traf Brynjolf. Denne skaffede ham ombord i et Skib og forsynede ham med nogle Reisepenge. Om Sommeren kom han til Island. Hans Fader, Grim, og hans Morfader, Høgne, vare døde; Gudrid og Thorbjørg passede Grimssted. Geir drog did og opholdt sig Vinteren over der. Om Vaaren kjøbte han Land i Nedrebotn og flyttede derhen tilligemed Gudrid og Thorbjørg. Det gik ham godt.

17.

Indride Thorvaldsson ægter Thorbjørg, hvis Fader døer.

Den første Sommer, Geir boede paa Botn, led en Mand ved Navn Orm med femten Mand Skibbrud ved Vikarsskeid ved Thjorsaaen og mistede alt sit Gods. Han havde før været to Vintre hos Indride, en stor og flink Mand, en Søn af den store og stærke Thorvald paa Vatnshorn i Skoradal og den troldkyndige Thorgrima, der, da hun blev Enke, op-

slog sin Bolig paa Hvam i Skoradal og blev en rig og anset Kone. Indride red selv tredie sydpaa til Orm og bød ham hjem med sig tilligemed alle hans Folk. Orm tog med Tak imod det gode Tilbud. De red saa alle nordpaa og kom i Morkningen til Olfusvand. Grimkel hilsede dem, men bød dem ikke ind. Indride beilede til hans Datter, Thorbjorg: „Du kjender min Herkomst og mine Omstændigheder, Bonde" — sagde han — „jeg ønsker hurtigt Svar". Grimkel mælede: „Ikke kunne vi strax afgjøre den Ting, ikke kan det bestemmes saa hurtigt." Indride red saa videre. Da de vare dragne bort, sagde Sigrid til sin Mand: „Det er underligt af Dig ikke at give din Datter til Indride, der tykkes os en udmærket Mand. Lad Mænd ride efter ham, staa ikke din egen og din Datters Hæder iveien!" Grimkel svarede: „Lader os da gjøre som Du synes." Der blev saa sendt Bud efter Indride og hans Mænd, og de kom tilbage. Grimkel tog nu meget godt imod dem, de taledes ved om Giftermaalet, og det blev bestemt, at Indride skulde have Thorbjørg og fyrretyve Hundreder med hende, Bryllupet skulde staae strax paa Olfusvand, Indride skulde selv afgjøre det med dem, der ikke vare tilstede, og ikke maatte synes om Giftermaalet. Indride red saa selv tredie til Botn for at tale med Thorbjørg. Geir var ikke hjemme. Thorbjørg talte ikke imod Gifter-

maalet, men drog med Indride til Ølfusvand. Mange sagde, at Geir vilde have ægtet hende. Der blev nu lavet til Bryllup hos Grimkel. Han gik til Thorgerde Horgabruds Tempel for at anraabe hende om Lykke til Giftermaalet. Da han kom did, vare Gudinderne i megen Bevægelse og ifærd med at forlade Altrene. Grimkel mælede: „Hvad betyder dette? Hvor ville I hen, hvor ville I føre Lykken hen?" Thorgerd svarede: „Ikke til Hørd, han har røvet min Broder, Sote, hans gode Guldring og tilføiet ham megen anden Forhaanelse. Da hellere til Thorbjørg. Men et saa stort Lys skinner over hende, at jeg frygter, at det adskiller os. Og ikke monne Du leve længe!" Forbittret gik Grimkel bort. Han drog hjem efter Ild og opbrændte Templet med alle Guderne med de Ord, at de ikke oftere skulde komme til at spaae ham Ondt. Om Kvelden, som man sad tilbords, døde han pludseligt. Bestyrelsen af hans Gods tilkom Indride og Illuge, da Hørd var udenlands; men Indride vilde ikke have med det at gjøre. Strax om Høsten overtog Illuge Boet og skiftede om Vaaren med Sigrid, der beholdt Gaarden Ølfusvand.

18.

Hord kommer tilbage.

Nogle Vintre efter kom Hord hjem til Island med sin Kone, Helga, Sigurd Torfefostre, Helge Sigmundssøn og tredive Mænd. Han var da tredive Vintre gammel og havde været udenlands uafbrudt i femten Aar og erhvervet sig megen Rigdom og Hæder. Illuge den røde fra Holm kom ned til hans Skib, bød ham til sig med alle hans Mænd og viste dem megen Hæder. Hord syntes, det var et hæderligt Tilbud, modtog det med Tak og drog til ham med femogtyve Mænd. De bleve herligt beværtede hele Vinteren igjennem. Hord var meget fornøiet derover. Illuge bød ham alt hans Gods, som han havde havt at bestyre. Men Hord svarede, at han havde mere Lyst til at kræve sit Gods hos Torfe, og at han vilde drage til ham. Han drog ogsaa selv tolvte til Breidabolsted, traf Torfe og krævede sit Gods. Torfe svarede, at han ikke vidste, om han havde noget Gods at kræve, da han ikke var forpligtet til at udlevere det, hvis han ikke var bedre end sin Fader. Hord sagde, at det endnu kun lidet var prøvet, og vilde

have Godset. Hørd red hermed bort og fortalte Illuge da han kom hjem, hvorledes det var gaaet ham. Denne bad ham give efter, da Torfe var en klog og grumsindet Mand. Hørd svarede, det skulde aldrig ske: „altid har han gjort os Ondt" — sagde han — „jeg vil afsted og samle Folk." Hørd og Illuge rede nu om og samlede Folk. De rede saa op til Breidabolsted. Torfe var ude og modtog dem vel. Illuge foreslog Forlig og sagde, de maatte nødvendigvis forliges, saa nære Frænder de vare. Torfe troede nok, Hord havde Ret. „Han vil blive en stor Mand" — sagde han — „saa raskt som han er gaaet tilværks. Jeg vil indgaae Forlig med ham og give ham Gaarden her tilligemed tredive Køer, ligesaamange Tyender og hvad der ellers behøves til Gaardens Drift i et Aar og se, hvad han duer til." Illuge sagde, det var et godt Tilbud, og Hørd tog derimod. Hørd drog did om Vaaren. Illuge udredede saa alt hans Gods. Det gik godt for ham; han var gjæstfri, ingen yppede Strid med ham og han forurettede ikke Nogen.

19.

Hord og Helge dømmes til Fredløshed.

Od hed en Mand som boede paa Odssted. Han var rig, men af ringe Æt og dog noget kivagtig, og havde en ung Søn ved Navn Sigurd. Han eiede tvende Hopper, som han satte stor Pris paa. Illuge den røde havde givet Hørd fem Hingster, da han drog bort fra Holm. Til disse fik Ods Hopper Vane og løb bort fra deres Græsgange. Det tyktes Hord ilde, at Od havde saa lidet Gavn af sine Heste. Hørd lod saa sine Heste føre over Fjeldet, for at Ods ikke mere skulde finde dem. Ods fandt dem alligevel. Engang i Høhøsten kom Sigurd Odssøn hjem fra Hestene og havde ikke kunnet faae fat paa Hopperne. Da sendte Hørd Helge Sigmundssøn for at hjælpe ham dermed. Helge drog med Sigurd og var i ondt Lune: han sagde, at Od alene voldte al den Uleilighed. Da han kom til Hopperne, saae han, at Drengen havde saaret en Hest. Da mælede han: „Ilde farer Du frem, ikke skal Du mere fordærve gode Ting“ og dræbte Drengen. Lidt efter kom Hord til. Han sagde: „Du er en ond Mand, at dræbe denne Dreng og det oven i Kjøbet sagesløst!

Du havde fortjent, at jeg dræbte Dig. Det kan jeg dog ikke bekvemme mig til, skjøndt det var bedre, at Du ikke levede efter slig en Udaad, monne den være Ophav til din Ulykke! Nu er det sket, som min Hu sagde mig, og det er sandsynligst, at dette paa en eller anden Maade vil blive vor og flere Andres Bane." Hord kastede saa en Kappe over Liget drog hjem og strax efter til Odssted. Netop som Hørd kom vestenfra til Gaarden, kom Od hjem nordenfra. Da de mødtes, mælede Hørd: „En Ulykke er hændet og imod min Villie, din Søn er dræbt. Jeg vil byde Dig Selvdom og saaledes vise, at det tykkes mig ilde, Alt skal jeg strax udrede, og monne de Fleste sige, at et bedre Udfald kunde Du neppe vente." Od svarede: „Nu har jeg været hos min Ven Torfe og overdraget ham Sagen, han har lovet mig at forfølge den til det Yderste, jeg saae ogsaa gjerne, at dette kom Jer Breidabolsfolk dyrt at staae."

Torfe boede da paa Upsaler, ligeoverfor men lidt høiere oppe end Odssted, han havde Godord og ansaaes for urimelig og ond at have med at gjøre.

Hord mælede: „Ilde har Du handlet i at sætte Ondt imellem mig og Torfe, skal Du undgjælde for det." Han trak saa Sotes Sværd og kløvede Od i to Stykker tilligemed hans Huskarl. Hord var saa forbittret, at han brændte Gaarden helt af tilligemed

to Kvinder, som ikke vilde gaae ud. Da Torfe spurgte dette, sagde han, at Ingen for havde vovet at begaae slig uhort Misgjerning mod hans Venner, men at det dog ikke var godt at træde Hørd under Øine. Først da han engang spurgte, at han ikke var hjemme, drog han til Breidabolsted og stevnede Hørd for Althinget. Da Hørd hørte det, sendte han Helge sydpaa til sin Svoger, Indride, at bede ham ride til Things, svare i Sagen og byde Forlig; han sagde, han formedelst sit Fjendskab med Torfe ikke kunde beqvemme sig til selv at byde Forlig. Indride svarede Helge: „Jeg har lovet Illuge den røde at drage til Kjalarnæsthing. Men jeg vil byde Hørd hid.“ Helge gjenmælede: „Mindre nødvendigt er det at drage til Kjalarnæsthing end at svare for din Svoger, saa udmærket en Mand som han er. Monne Du være en Usling.“ Thorbjørg mælede: „Indrides Tilbud var altid Noget, hvis en Mand, der duede, foer med Ærindet, men nu kan det være, at det ikke fører til Noget. Det er ogsaa Dig, der er Skyld i Ulykken.“ Helge drog derpaa hjem, han fortalte ikke Hørd Indrides Indbydelse, men sagde blot, at han ikke vilde yde ham Hjælp. Hørd svarede ikke videre dertil. — Paa Thinget spurgte Torfe, om Nogen vilde tilbyde Boder for Hørd. „Jeg vil“ — sagde han — „i saa Fald modtage dem. Men

ikke kan jeg lade Sagen fare." Ingen svarede, og Hørd og Helge bleve da begge dømte til Fredløshed.

20.

Geir og Helge paa Vatnshorn.

Kort efter drog Hørd med alt sit Gods og alle sine Folk til sin Fostbroder Geir, efter i Forveien at have brændt alle Huse paa Breidabolsted tilligemed Høet, med de Ord, at Torfe ikke skulde blive rig der. Hørd var da sexogtredive Vintre gammel. Torfe vovede ikke at foretage sig noget imod ham. Der gik meget med det Aar paa Botn, der var mindre Forraad at tage til end der behøvedes og Geir passede ikke sin Gaard saa godt som før. De slagtede af Kvæget, saa at der neppe var nok til Folkene om Sommeren. Om Høsten havde de slagtet hele Besætningen paa nogle faa Koer nær. — En Vintermorgen kort før Jul vækkede Geir Helge. Denne stod hurtigt op. De droge saa over Fjeldet til Vatnshorn. Bonden var til Bryllup hos Koll paa Lund. Geir

sagde: „Nu maa vi skaffe noget til Hus som vi bedst kan. Du, Helge, skal enten holde Vagt eller gaae ind i Kostalden.“ Helge valgte at holde Vagt. Geir gik saa ind i Kostalden og løste Kvæget. To Mænd vare i Holaden og spillede Tavl, der brændte Lys. Den ene af dem mælede: „Ere Køerne løse i Stalden?“ Den anden sagde, at Kvinderne maatte ikke have bundet dem. Den Første gik saa til Døren. Da Geir blev ham vaer, løb han til og dræbte ham. Den Anden undrede sig over, at han blev saa længe borte og gik ud, men i Ladedøren delte han Skjebne med sin Kammerat. De ledte saa en syvaarsgammel Oxe bort. Da de kom tilbage, syntes Hord ilde derom og sagde, han vilde drage bort, hvis de vilde stjæle: „Tykkes det mig“ — mælede han — „langt bedre at rane, dersom det ikke kan være anderledes.“ Geir bad ham ikke skilles fra ham for den Sags Skyld. „Du skal ene raade for Alt“ sagde han. Hord blev da. Da Kvinderne paa Vatnshorn kom i Kostalden, tyktes det dem underligt, at alt Kvæget var løst; de troede, at Røgterne sov, og bandt det. Men da de kom til Ladedøren fandt de Røgterne dræbte. Der blev nu sendt Bud efter Husbonden. Denne Sag blev meget omtalt. Hord vilde ikke at man skulde bruge Oxen, før der var sendt en Mand til Vatnshorn for at

fortælle, hvorledes Alt var gaaet til. Han betalte Bøder for de Dræbte og Oxen, og dermed var den Sag forbi.

21.

Legene paa Sand.

Kolgrim den gamle, Søn af Alf Herse fra Trondhjem, en af Islands første Bebyggere, boede paa Ferstikla. Han sendte Bud til Folkene paa Botn, at man skulde komme sammen og lege paa Sand. Man kom da sammen og legede til over Jul. Botnsfolkene kom som oftest tilkort, da Kolgrim indrettede det saaledes, at Strandboerne vare de stærkeste. Botnsfolkene brugte meget Skotøi, da de ofte gik, og Huden af Oxen fra Vatnshorn blev skaaret itu dertil. Kolgrim, som tyktes at have foranstaltet Legene for at efterforske, hvorledes det var gaaet med Oxen, troede at gjenkjende Huden paa Botnsmændenes Fødder; og deraf bleve de kaldte Oxemænd. Det gik dem bestandigt daarligt i Legene. Da de kom hjem, klagede de derover og sagde, at de snart vilde holde op med at lege. Hord talte haardt til dem derfor og sagde, at

de vare nogle Uslinger, naar de ikke turde hevne sig, og ene duede til Ondt. Hord lod sig saa gjøre Boldskjeppe af Horn om Natten og drog afsted. Alle vare nu rede til at følge ham. Onund fra Brekka, en stærk og vennesæl Mand, var stillet mod Hord. Det gik haardt til, inden Kvelden laa sex Mænd døde af Strandboerne, men ingen af Mændene fra Botn. Hver drog saa til sit. Alle Strandboerne fulgte Onund. Da de vare komne i Nærheden af Brekka, bad Onund dem drage iforveien, han vilde binde sine Sko. Men de vilde ikke forlade ham. Han satte sig saa ned, men døde i det Samme. Hord og hans Mænd bleve ikke saggivne derfor.

22.

Hord, Geir og de Andre drage ud paa en Holm i Hvalfjorden.

Om Sommeren spurgte Hord, Geir og de Andre fra Thinget, at man agtede at samle sig og dræbe dem. De tyktes nu ogsaa at se, at de, da alt Kvæget var fortæret, vare nødte til at plyndre. Geir bad

dem forskandse sig og sagde, at da vilde de sent overvindes. Hørd svarede, at han troede, man vilde udhungre dem: „Vil jeg“ — sagde han — „at vi skulle drage ud paa den steile Holm, som ligger her i Hvalfjorden ved Udløbet af Blaaskjægsaaen udenfor Dogurdarnæs.“ De droge saa did under Thinget med alt deres Gods, de toge en stor Færge fra Thorsten Oxnebraad paa Sorbæ, en sexaaret Baad fra Thormod paa Brekka, og en fireaaret fra Thorvald Blaaskjæg, en velhavende og anset Bonde, der boede paa Sand. De byggede sig et stort Hus, hvis ene Ende vendte mod Nordost, medens den anden vendte mod Sydvest; Husets sydlige Ende naaede helt ud til Skrænten af Holmen, mod Nord kunde man derimod gaae imellem Skrænten og den Dør, som var paa Husets nordlige Gavl; Huset var altsaa kun tilgængeligt fra den Kant; mod Vest var der anlagt Løngange og midt paa den venstre Væg var en Dør. Det var deres Love, at hvem af dem, der laa syg længere end tre Nætter, skulde styrtes ned af Klippen; Alle vare forpligtede til at følge Hørd og Geir, hvorhen de droge; Arbeidet havde de delt imellem sig. Alle Husene paa Botn havde de nedrevet og bragt Tømmeret ud paa Holmen. Hundredeogfirsindstyve Mand vare paa den, naar de vare flest, aldrig var der færre end mellem halvfjerds- og firsindstyve. Der var Hørd med sin Kone, Helga Jarlsdatter, og

deres Sønner, Grimkel og den to Vintre gamle Bjørn, Geir, Sigurd Torfefostre, Helge Sigmundssøn, Thord Kat og Thorgeir Gyrdilskjæg, hvilken sidste, der ligesom Hord og Helge var fredløs, lagde de værste Anslag af alle Holmmændene og opmuntrede til alleslags Misgjerninger. Alle Ugjerningsmænd strømmede did og svor Hord og Geir Troskabsed. Torgeir Gyrdilskjæg og Sigurd Torfefostre hentede Vand fra Blaaskjægsaaen med tolv Mand i en af Baadene og heldte det i et Kar, som de havde paa Holmen.

23.

Holmmændene i Brynjedal.

Ræv hed en mægtig Gode og stor Kæmpe, som boede paa Stykkisvold i Brynjedal. Han havde været med imod Botnsfolkene i Legene paa Sand. Thorbjorg Katla hed hans Moder, som boede paa Hrisar. Hun var en Mesterinde i Galder. Hun gjorde sig til af, at hun var saa tryllekyndig, at Holmmændene aldrig skulde kunne gjøre hende nogen Meen. Da dette spurgtes ud paa Holmen, sagde Geir, han vilde prøve

det, og drog ud med Thord Kat og tolv Mænd. Da de kom i Dalen, saae de, at Kvæget blev drevet nord over Fjeldet, som skiller mellem Brynjedal og Botn. Geir satte Thord Kat og en Anden med ham til at passe paa Færgen og holde Vagt. Da Thorbjorg Katla kom ud, sagde hendes Trolddom og Fremsynethed hende, at der var kommet et Skib fra Holmen. Hun hentede da sin Tryllevifte og viftede med den over sit Hoved; der faldt da et tykt Mørke over Geir og hans Mænd. Hun sendte saa Bud til sin Søn, at han skulde samle Mænd. Han kom selv femtende uventet over Thord Kat i Mørket og tog og dræbte ham. Geir og hans Mænd kom ned til Søen, da tog Mørket af, Ræv og hans Mænd rede imod dem. Alle Geirs Mænd bleve dræbte, men kun tre af Rævs. Geir undslap haardt saaret til Skibs og kom tilbage til Holmen. Hørd spottede meget hans Færd og sagde, han dog ikke havde kunnet maale sig med Katla. Helga var en god Læge og helbredede Geirs Saar. Dette gjorde Mændene paa Holmen ængstelige. Saasnart Geirs Saar vare forbundne, steg Hørd selv tolvte tilskibs og drog over til Brynjedal med de Ord, at han nu vilde prøve Katla. To passede paa Skibet, de ti andre fore at søge Kvæget. Katla rystede atter sin Tryllevifte og sendte Bud til Ræv med de Ord, at nu var det nok værd at træffe

Holmmændene, thi nu var den haarfagre Mand, som tyktes at være den største Kæmpe, i Spidsen for dem. Ræv kom selvsjette. Katlas Galder kunde imidlertid ikke forblinde Hords Syn, han drog raskt afsted med sine Mænd, dræbte Kvæget og bragte det ombord til Baaden var fuld ladet, medens Ræv og hans Mænd stode og saae derpaa, og seilede dermed ud til Holmen.

24.

Holmmændene paa Sørbair.

Da det var ledet langt ud paa Sommeren, drog Hord med treogtyve Mand til Sorbair, Thorsten Oxnebraad havde gjort sig til af, at hans tryllekyndige Fostermoder, Skroppa, monne mage det saa, at Holmmændene ikke skulde gjøre ham Meen. Da de kom iland, passede syv Mænd paa Skibet, men sytten gik op. Kort fra Stranden saae de en stor Tyr. De vilde tirre den. Hord raadede dem derfra. To af hans Mænd gik dog imod den, den ene kastede et Spyd mod dens Hoved, den anden mod dens Side. Begges Spyd fløi imidlertid tilbage mod deres Bryst og blev deres Bane. Hord

mælede: „Følger mit Raad, thi ikke er Alt her som det synes!“ De droge saa til Gaarden. Skroppa var, hjemme med Thorstens Døttre, Helga og Sigrid; Thorsten selv var til Sæters. Skroppa lukkede alle Husene op, men forblindede Hørds Mænd saaledes, at hvor Kvinderne sade, syntes de at se tre Asker. De vilde slaae dem istykker, men Hord forbod det. De droge saa fra Gaarden nordpaa og søgte efter Kvæg. Da saae de en So løbe med to Grise nordpaa fra Gaarden. Da de kom til den, tyktes de at se en stor Mængde Folk fare imod dem med Spyd og i fuld Rustning. Geir mælede da: „Lader os drage til vort Skib, vi ville her faae med Overmagt at gjøre!“ Men Hørd bad dem ikke løbe saa stærkt inden de havde prøvet Noget, greb en stor Sten og dræbte Soen med den. Da de kom hen til den, saae de, at det var Skroppa, Thorstens Døttre stode over hende istedetfor Grisene. Strax Skroppa var død, saae de, at det var en Flok Kvæg, der kom imod dem og ikke Mænd. De dreve det saa ned til Skibs, dræbte det og ladede Færgen dermed. Geir førte Sigrid med Magt med sig ud paa Holmen.

Thorsten Guldknap paa Thyril, en barsk og underfundig, men rig Mand, der havde været med imod Botnsfolkene i Legene paa Sand, sad i Fred for Holmmændene, da han havde sluttet en hemmelig

Overenskomst med dem og tilsvoret dem at sætte alle Landstrygere over til Holmen, aabenbare Holmmændene alle Anslag imod dem og ikke svige dem i noget.

25.

Holmmændene paa Hvam.

Om Vinteren for Jul, droge de, tolv i Tallet, til Orm paa Hvam, en vennesæl Mand og stor Smed, der havde været med imod Botnsfolkene paa Sand; de kom derhen noget ud paa Natten. Orm var reist bort i et Ærinde. Hans Træl Bodli passede Huset som sædvanlig, naar Husbonden var ude. De brøde Udeburet op og bare Varer og Mad ud, de toge ogsaa en Kiste, hvori Orms Kostbarheder vare. Med alt det droge de bort. Bodli syntes, han havde passet daarligt paa; han sagde, han enten skulde fratage Holmmændene deres Rov eller lade sit Liv, og bad dem sige Bonden, at han skulde komme selv attende til Nostet fjerde Natten efter, uden at tale til Nogen derom. Bodli drog saa bort, han havde slidte Sko og en Vadmelskjortel paa. Han var den første Nat i

Brynjedal, men ikke paa nogen Gaard. Han gik derpaa til Thorsten Guldknap, kaldte sig Thorbjorn og sagde, han var en fredløs Mand, der vilde ud til Hørd og give sig i Lag med ham. Thorsten satte ham saa over til Holmen. Da Hørd og Geir saae ham, vilde Geir tage imod ham, Hørd derimod sagde, han troede, det var en Speider. Geir kom dog til at raade; Bodli aflagde Ed til dem og blev optagen blandt Holmmændene. Han fortalte dem meget fra Land af. Han sagde saa, at han var søvnig, lagde sig ned og sov om Dagen. Geir og de Andre kunde ikke faae Orms Kiste op. De spurgte saa Bodli tilraads. Denne sagde, det var ikke værd at gjøre sig Uleilighed for, der var ikke andet i den end Orms Værktøi. „Det var imidlertid det eneste, Orm brød sig om, af hvad de havde røvet" — sagde han — „jeg var paa Mosfjeld, da Ranet spurgtes. Jeg skal gjerne bringe den tilbage, hvis I vil have det." Geir syntes, det var ikke værd at beholde den, naar der ikke var andet i den. I to Nætter talede Bodli før dem, at de skulde bringe Kisten tilbage. Hørd syntes ikke om Bodlis Raad; der vilde kun komme Ulykke deraf, sagde han. Men Geir vilde raade. De droge saa sex i Følge om Natten afsted med Kisten, de bare den iland, ind i Nostet og satte den under den ene Bov paa Orms Skib. Bodli raabte til Orm og hans Mænd,

at de skulde staae op og gribe Tyvene. De fore saa op og søgte ind paa Geir og hans Folk. Geir greb et Stykke af en Aare, slog til begge Sider med det og værgede sig mandigt. Fire af hans Mænd faldt, han selv naaede imidlertid Skibet. Orm tog en Baad og roede efter ham. — Efter at Geir var seilet bort fra Holmen, tog Hørd til Orde: „Det er rimeligt, at Geir behøver Folkehjælp; ikke tykkes jeg vide, hvorledes det er gaaet med Thorbjørn.“ Han tog saa en Baad og roede ind i Fjorden. Da Orm saae ham, vendte han hurtigt om og søgte til Land. Geir seilede saa tilbage til Holmen med sin Fostbroder. — Orm gav siden Bodli hans Frihed, Land og hvad der behøvedes til at sætte Bo, og han blev en rig og rask Mand.

26.

Hørd og Geir paa Holm.

Efter Thinget om Sommeren seilede Hørd og Geir med firogtyve Mand til Holm. De lode sex Mand blive tilbage ved Skibet og gik op med Resten. De

dreve Kvæg bort fra Akrafjeld. Hord saae en Mand gaae ud paa Holm med Skjorte og linnede Brog paa: Solen stod netop op. Hord kjendte Illuge, thi han saae meget godt. Illuge bemærkede Holmmændenes Færd og sendte strax Mænd omkring at samle Folk. Han angreb dem ikke, for han havde tredive Mand. Da Hord saae, der samledes Folk, bad han Geir vælge hvad han helst vilde, enten slagte Kvæget og lade Skibet dermed, eller standse Illuge og hans Mænd. Geir valgte det Første. Hord mælede: „Nu valgte Du det jeg syntes bedst om, jeg er bedre skikket at standse Illuge; jeg skal nu holde ham borte selvtolvte; vi skulle stedse være ligemange, Du skal sende mig andre for dem som falde af mine Folk." Kampen begyndte mellem Hord og Illuge. Illuge angreb ham haardt, men Hord værgede sig mandigt. Der stødte bestandigt Mænd til Illuge, saa at de tilsidst bleve fyrgetyve. Hords Mænd fik mange Saar, da Overmagten var saa stor. Sigurd Torfefostre kæmpede som sædvanligt tappert, Helge Sigmundssøn værgede sig ligeledes kjækt. Geir var imidlertid ikke sen med at dræbe Kvæget, Thorgeir Gyrdilskjæg ladede Færgen dermed. Ni Mænd faldt for Hord, for Færgen var ladet. Da de gik ombord, angrebes de haardt; der faldt endnu sex Mænd for Hord. Hord

havde faaet et Saar, og alle hans Mænd vare noget saarede. Illuge samlede nu Skibe, men Hord og hans Folk havde gjort alle store Skibe ubrugelige. Hord havde Nordenvind imod sig. Holmmændene forbandt deres Saar og roede langs Nordsiden af Landet. De udlossede Ladningen paa et Skjær, thi Vinden var dem for haard. Geir blev tilbage der med en Mand, uagtet Hord syntes det var gal Mands Værk saaledes at udsætte sig. Hord holdt med Færgen ind ad Fjorden. De hvilede saa. Illuge satte nu haardt efter Hord med mange Baade. Saasnart han naaede ham, angreb han. Hord mælede: „Haardt søger Du nu ind paa mig, Maag; min Hu sagde mig forlængst hvad nu er indtruffet." Illuge svarede: „Meget har Du ogsaa gjort." Der gjordes saa stærkt Angreb. Hord forsvarede den ene Side af Færgen, sex Mand den anden. Mændene fra Holmen kom imidlertid til med tre Skibe. Illuge trak sig saa tilbage, forfulgt af Hord ud igjennem Fjorden. En Mand ved Navn Brand, en Søn af Thorbjørn Koll nede fra Midfjeld, traf Geir paa Skjæret med sex Mand og dræbte hans Følgesvend. Geir værgede sig mandigt. Hord kom til og sagde, at det var gaaet Geir, som han havde anet. Nu flygtede Brand. Holmmændene satte efter ham og dræbte

ham og fem af hans Mænd, den sjette derimod undkom. Hord og Geir bragte saa alt Byttet ud paa Holmen.

27.

Holmmændene i Skoradal og paa Indridested.

Næste Vinter efter Jul droge Hord og Geir med fyrgetyve Mænd til Skoradal. De laae i Skjul om Dagen. Om Natten droge de til Indrides Faarehuse og dreve firsindstyve Beder bort derfra om Morgenen. Da overfaldtes de af et vældigt Snefog og Trylleuveir. De forreste Faar udmattedes, da de kom under Fjeldet. Geir og de Andre vilde lade Faarene blive tilbage, men Hord sagde, det kun var lidet mandigt for nogle Snefnugs og lidt Rusks Skyld. Han tog saa de to Faar, der gik foran, fat, en med hver Haand, og førte dem over Fjeldet. Derved banede han de Andre Vei. Da de kom til Svinedal, var der ingen Sne. De droge derfra til deres Skib, slagtede Faarene, og seilede saa tilbage til Holmen.

Om Vaaren droge Hord, Geir, Sigurd Torfefostre, Helge og Thorgeir Gyrdilskjæg med fyrgetyve

Mænd til Indridested og skjulte sig der i Skovene til Kvæget blev drevet paa Græs. Svart hed den Mand, der røgtede det; han havde en lille Dreng med sig. Hord og hans Mænd droge til Kvæget og dreve det vesten for Vatn. Svart drog med dem. Da de kom til Svinedal dræbte de Svart. De lagde sig saa til at sove der. Medens de sov, drev Drengen Kvæget tilbage. Hord laa vaagen og saae under sit Skjold hvad der gik for sig, men han lod Drengen fare med de Ord: „Far Du kun, Dreng, det er paa et bedre Sted, som min Søster har, end hvad der er hos os." Drengen fortalte ved sin Hjemkomst Thorbjørg Hords Ord og tilføiede: „Det er stor Skade for slig en Mand; han gjorde vel imod mig, men hans Mænd dræbte Svart." Thorbjørg svarede Intet dertil. Geir vaagnede og vilde fare efter Kvæget, men Hord sagde, det ikke skulde ske. Derpaa dreve de Bøndernes Svin der sammen, førte dem ned til Stranden, dræbte dem, toge dem ombord og seilede hjem.

28.

Holmmændene drage paany til Hvam og senere igjen til Skoradal.

Om Sommeren under Althinget droge Holmmændene igjen til Hvam, toge Thorgrimas Oxer søndenfor Skoradalsvand og dreve dem syd paa Fjeldet. En abildgraa Oxe, rystede sig stærkt, vendte sig om, og løb, fulgt af de andre, ud i Vandet, svømmede over, hvor det var smallest, og gik hjem til Hvam. Hord mælede da: „Kraftig er Thorgrimas Trolddom!" Thorgrima sov, vaagnede brat og saae ud. Hun saae, at Oxerne vare vaade. „Haardt har man nu behandlet Eder" — mælede hun da — „men løst holdt Kæmperne dengang."

Hørd spurgte nu sine Stalbrødre, om de ikke vilde opgive deres Leveviis: „Det tykkes mig" — sagde han — „at den er slet, vi leve jo alene af at rove." De sagde han skulde raade mest. „Da vil jeg" — mælede han — „at vi drage til Kjøbmændene i Hvidaa og byde dem enten at overgive os Skibet eller falde for vor Haand." Geir var villig dertil, „men dog vil jeg" — sagde han — „at vi først indebrænde

Torfe Valbrandssøn, Koll paa Lund, Kolgrim den Gamle, Indride og Illuge." Hørd svarede: „Lidet vil der komme ud af Eders store Forsætter, og det er rimeligere, at vi alle blive dræbte, Folk ville ikke taale den Overlast vi byde dem. Flere fraraadede at gaae tilskibs og tilraadede Misgjerning. Sigurd Torfefostre var derimod af Hords Mening. Hørd mælede: „Det maa gaae som det er bestemt, det nytter ei at sætte sig op imod Skjebnen. Men ikke er det efter mit Sind at ligge her længere og begaae Udaad." De fore da atter til Holmen den samme Nat, og vare hjemme i tre Uger. Derpaa droge de til Sand, firsindstyve Mand stærke. Hørd vilde da indebrænde Illuge eller Indride, „thi de have bestandigt" — sagde han — „været mig imod og aldrig med, i saa stor en Nod jeg har været stedt". De droge saa om Natten til Svinedal og laa i Skoven om Dagen. Den næste Nat droge de til Skoradal og skjulte sig der.

29.

Holmmændene angribe Indride.

Den samme Nat, Hørd drog fra Holmen, drømte Thorbjørg paa Indridested, at firsindstyve Ulve løb mod Gaarden, Ild stod ud af deres Mund; en Hvidbjørn var iblandt dem, som tyktes noget sørgmodig. De dvælede kort Tid paa Gaarden, løb siden mod Vest ud paa en Høi og lagde sig der ned. Indride sagde, det var Holmmændenes Hu til ham. Thorbjørg mente, det var dem selv, og at de mounne komme brat. Hun bad Indride lede en Bæk til Gaarden og tække over den. Saa blev ogsaa gjort. Thorbjørg lod gjøre store Røghuller og lod Godset bære op paa Tværbjælkerne, thi der stod Vand til midt op paa Væggene. Der var ikke saa faa Folk paa Gaarden. Noget efter kom Hørd og hans Folk. Hørd gik i Forveien op til Døren og bankede paa. Thorbjørg gik til, hilsede venligt sin Broder og bød ham ind med de brave Mænd, der vare hos ham, men bad ham skille sig ved de Urostiftere, han havde med sig, da vilde mange staae ham bi. Hørd bad hende komme ud til sig og sagde, hun skulde være velkommen hos ham, naar hun forlod

Indride. Hun svarede, at det ikke sømmede sig, og at hun ikke vilde forlade sin Husbond. Holmmændene stablede saa Ved for Dørene og satte Ild paa Gaarden; men de, der vare inde, værgede sig med Vand; og Holmmændene udrettede ikke noget synderligt. Dette undrede Geir. Hord mælede: „Det gjætter jeg, at min Søster har givet Raadet med dette Vand.“ De søgte saa, fandt Bækken og ledede den bort. Der var dog Vand nok inde i Husene. Hord saae en Mand staae i et Roghul med en Bue. Han skjød et Spyd efter ham, der blev hans Bane. Hord saae derpaa en stor Mængde Folk drage mod Gaarden, Thorbjørg havde nemlig sendt Bud om. Geir sagde, de nu maatte trække sig tilbage, og Hord satte sig ikke derimod. De droge saa bort. Ingen Huse vare faldne. Holmmændene fore hjem og sade nu stille en Stund.

30.

Bønderne lægge Raad op imod Holmmændene.

Bønderne mødtes nu paa Leidvold ved Laxaa, de vilde nu ikke længere taale Holmmændenes Misgjerninger. — Da Indride gjorde sig færdig til at drage derhen, spurgte Thorbjørg, hvorhen han agtede sig. Han fortalte det. „Da vil jeg fare med Dig“ — sagde hun — „Du maa vide, jeg er Dig tro.“ Han talte derimod og sagde, at det ikke monne være hende Gammen at høre hvad der blev talt. Hun svarede, det kunde hun vel vide. Indride red derpaa afsted. Lidt efter lod Thorbjørg Hest sadle til sig og red med en Mand til Mødet. Der var en stor Mængde Folk — deriblandt Torfe, Koll, Indride, Illuge, Ræv, Thorsten Dxnebraad, Orm og mange andre Herredshøvdinger — og høiröstet Tale. Da Thorbjørg kom, blev der pludseligt stille. Hun mælede: „Jeg tykkes vide Eders Hensigt, men ikke skal jeg dølge Eder, at jeg agter at blive den Mands Bane, selv eller ved en Anden, der dræber min Broder, Hord.“ Derpaa red hun bort. Torfe mælede nu: „Nødvendigt er det for de Mænd, der her ere samlede, at enes om at tage

disse Ugjerningsmænd af Dage; ellers monne de først aldeles udplyndre de af os, der ere dem nærmest, og siden alle Andre i Herredet, de ville ikke skaane Nogen, siden Hørd endog vilde indebrænde sin Slægt. Lader os nu i Hast lægge en god Plan, saa de ikke faae Nys om den. Er dette det Nødvendigste for Alle." Illuge sagde, at deres Misgjerninger vare værre end at de længere kunde taales: „de allerværste Folk" — sagde han — „ere der komne sammen; ikke vil jeg agte Slægtskabet, jeg har spurgt, at de have tiltænkt mig samme Skjebne som Indride." Kolgrim sagde, de, som var nærmest, følte det største Tryk af dem, „men ikke vil det vare længe" — vedblev han — „for det ogsaa vil gaae ud over de Fjernere." Ræv mente, man maatte sende en Mand ud paa Holmen, som skulde sværge dem Troskabsed og sige, at det var Alles Ønske, at de droge bort, da vilde Alt være hævet. Torfe drev især paa Sagen og bad dem strax om Natten ride ind til Fjorden, saa at Holmmændene ikke mærkede Uraad, „thi mig tykkes" — sagde han — „Somme mistænkelige paa Strand." De gjorde da saa. Holmmændene fik intet Nys om alt dette.

31.

Sigurd Torfefostre og Thorgeir Gyrdilskjæg falde.

Den samme Morgen var Thorgeir Gyrdilskjæg og Sigurd Torfefostre med ti Mand ude paa en Skude for at hente Vand. Bønderne bleve dem vaer og sendte Koll Kjallaksson med firogtyve Mand imod dem. Thorgeir Gyrdilskjæg og sex Andre flygtede strax, men Sigurd Torfefostre og Resten satte sig til Modværge. Der blev en haard Kamp. Sigurd værgede sig tappert. Alle Sigurds Stalbrødre faldt, han selv var imidlertid endnu ikke saaret, fem af Kolls Mænd vare faldne. Thorvald Blaaskjæg og flere Andre søgte nu haardt ind paa ham. Sigurd forsvarede sig endnu mandigt og fældede Mange, men nu blev han saaret. Thorvald Blaaskjæg løb saa ind paa ham og gjennemborede ham med et Spyd. Sigurd kastede den Oxe, hvormed han kæmpede, i Hovedet paa Thorvald. Begge faldt døde om. Sigurd havde fældet ni Mænd, hans Stalbrødre tre, der var i Alt faldet sytten. Thorgeir Gyrdilskjæg standsede paa Arnarvandsheden,

skjulte sig i en Hule, samlede Folk og opholdt sig der, til Borgfjordsfolkene droge imod ham; da flygtede han nordpaa til Strande, men blev dræbt der.

32.

Kjartan seiler ud til Holmen.

Nu spurgte Hovdingerne, hvem der vilde drage ud paa Holmen; men de Fleste undsloge sig. Torfe sagde, at dens Hæder vilde meget forøges, som gjorde det, og at det var rimeligt, at Holmmændene vare uden Lykke, saadanne Misdædere som de vare. Kjartan Katlassøn, Ræys Broder, en stor og stærk Mand af ondt Sind, slem at have at gjøre med og derfor meget ilde lidt, sagde han vilde vove det, om de vilde give ham Soteringen, hvis Hørd blev dræbt: „jeg har ondt at lonne Holmmændene" sagde han. De lovede ham Ringen, de ansaae ham for bedst skikket dertil af dem alle. Kjartan mælede da: „Var det ei bedst, at tage Thorsten Guldknaps Baad? Ofte har han brugt den til vor Skade." Alle bifaldt det og sagde, at Holmmændene da mindst vilde ane Uraad. Kjartan

roede derpaa ud med Thorstens Baad, han havde Brynje under Kjortelen. Da han kom ud paa Holmen, sagde han til Hørd, at Bønderne vilde indgaae Forlig med ham; Illuge og hans Venner havde megen Del deri. Geir troede ham, da han havde Thorstens Baad. Mange vare kjede af Opholdet paa Holmen, længtes bort og vilde, at man skulde seile med Kjartan. Da mælede Hørd: „Ofte har Geir og jeg været af forskjellig Mening. De synes mig at have valgt et ilde Bud til et saa vigtigt Ærinde. Kjartan og vi have ogsaa kun lidt været Venner.“ Kjartan svarede: „Ikke skulle vi nu mindes det, men Sandhed siger jeg, og sværge derpaa vil jeg, om det da tykkes Eder troværdigere.“ Hørd sagde, at han syntes, at han ikke saae ud til at være meget vaersom med at gjøre Ed, og, om han maatte raade, skulde han aldrig komme levende derfra. Men de Fleste raadede til at drage bort og Nogle gjorde sig strax færdige til at drage med Kjartan. Hørd sagde, han ikke vilde fare bort „men lad dem kun prøve“ — vedblev han — „hvor tro Kjartan er dem; jeg troer at I ville være mindre glade længere hen paa Dagen.“ Kjartan søgte at faae saamange med sig som muligt. Mange stege ogsaa i hans Baad. Kjartan sagde, at de, der nu seilede med ham, skulde drage de Tiloversblevne imøde. De seilede nu bort fra Holmen. Da Baaden kom frem foran Tangen,

saae de Bondehoben paa Land. De vare neppe stødte til Land, før man styrtede imod dem. Da de kom iland bleve de alle grebne. Der blev snoet Baande i deres Haar, og de bleve alle halshuggede. Bønderne glædede sig over, at deres Foretagende lykkedes saa let, og det tyktes dem nu rimeligt, at de vilde faae Bugt med Holmmændene.

33.

Kjartan seiler atter ud til Holmen.

Kjartan roede nu atter ud til Holmen. Holmmændene spurgte, hvorfor deres Stalbrødre ikke vare dragne dem imøde. Kjartan sagde, at de vare blevne saa glade ved at have faaet Fred, at de vare løbne legende iland. Geir troede det, og steg med mange Mænd ombord til Kjartan. Hord raadede derfra og sagde, det vilde blive deres Ulykke, han vilde ikke drage med. Helge Sigmundssøn blev tilbage hos ham, ligeledes Helga Jarledatter og deres to Sønner forunden sex andre Mænd. Geir og de andre Mænd seilede bort. Hord tyktes det helt ilde, at Geir foer med

Kjartan. Da de roede frem foran Næsset, saae Geir Menneskemængden paa Land; han tyktes da vide, at de monne være svegne, og mælede: „Ondt kommer af onde Raad, men ofte bliver man det for silde vaer; tit har Hord skjønnet bedre end jeg og saaledes ogsaa her; er det nu rimeligst, at det har en Ende med vor onde Fremfærd; vel var det, om Hørd kunde undslippe, det er større Skade for ham end for alle os andre tilsammen." Da de vare komne nær til Land, sprang Geir overbord. En Normand ved Navn Orm, som var med Indride, en udmærket Mand, der skød fortræffeligt, kastede et Spyd efter den svømmende Geir. Det traf ham mellem Skuldrene og blev hans Bane. Orm blev meget priset for dette Værk.

34.

Hørd falder.

Helga Jarledatter stod ude paa Holmen og saae hvad der gik for sig. Hun sagde det til Hørd og bad ham se. Men han kunde ikke se det. Hun sagde, at her monne forestaae en stor Ulykke. Landfolket prisede

Kjartan hoiligen og sagde, at hans Ry meget vilde voxe af dette; der stod nu kun lidt tilbage. Kjartan svarede, at nu vilde han slaae Hovedet paa Sømmet ved at seile over igjen til Holmen og lokke Hørd med sig. Med en sexaaret Baad roede han saa over. Hørd spurgte, hvor Geir var, og hvorfor han ikke var dragen ham imøde. Kjartan svarede, han blev holdt tilbage paa Land til han kom, der skulle saa sluttes Forlig med dem alle under et. Hørd mælede: „Meget tog Du Dig paa, Kjartan, ved at bringe alle os Holmmænd til Land, og stor Løn monne Du faae for det af Landfolket. Jeg vil imidlertid ingenlunde fare; jeg har bestandigt troet dig ilde; og ikke kan man se hvad der boer i en Mand, hvis Du er ærlig.“ Kjartan svarede: „Ræddere er Du da end dine Mænd, naar Du ikke tør drage til Land.“ Hørd sprang op, og sagde, at han ikke skulde behøve at beskylde ham for Feighed, inden de skiltes ad. Hørd bad Helga følge med sig, men hun vilde ikke, ligesaalidt som Sønnerne. „Sandt er det, hvad der siges, at der ingen Frelse er for den, der skal døe!“ sagde hun og græd saare. Meget vred steg Hørd saa ombord. De seilede nu afsted. Ved et Skjær traf de Geirs Lig flydende paa Bølgerne. Da sprang Hørd op og raabte til Kjartan: „Usle Nidding, kun kort skal Du komme til at glæde Dig ved din Svig!“ Han hug saa til ham

med Sotes Sværd og kløvede ham ned i Beltestedet. I det Samme stødte Baaden mod Land, og alle de, som vare ombord, bleve grebne. Hord dræbte dog først fire Mænd. Indride lagde først Haand paa Hord og bandt hans Hænder haardt. Hord mælede da: „Haardt binder Du mig nu, Maag!“ Indride svarede: „Det lærte Du mig dengang, Du vilde brænde mig inde!“ Illuge sagde til Indride: „Ikke har Hord gode Svogre, om han end har handlet ilde.“ Indride gjenmælede: „Forlængst har han brudt alle Slægtskabsbaand!“ Han rakte saa sin Oxe frem og gav Tegn til, at En skulde dræbe Hord. Men Ingen vilde gjøre det. Da gav Hord et stærkt Ryk og kom løs, han rev Oxen ud af Haanden paa Indride og sprang ud over den tredobbelte Mandering. Helge Sigmundssøn kom ogsaa løs og sprang strax efter ham. Ræv steg til Hest og red efter dem, men kunde ikke naae dem. Da kom Tryllesnare om Hørd. — Han hug den to Gange af sig. Men tredie Gang lykkedes det ham ikke, og han blev nu omringet. Atter sprang han ud over Ringen, dræbte tre Mænd, tog Helge Sigmundssøn paa Ryggen og løb tilfjelds. Bønderne satte haardt efter ham. Ræv, som alene var tilhest, var forrest, men vovede ikke at angribe ham. Da kom atter Tryllesnare om Hord, og Mængden indhentede ham saa. Han kastede da Helge. „Store Trolde

ere her" — mælede han — „men ikke skulle I dog faae Eders Villie, hvor jeg kan raade!" Derpaa hug han Helge midtover med de Ord, at de ikke skulde dræbe hans Fostbroder for hans Øine. Helge tyktes næsten død i Forveien. Hord var da saa forfærdelig at skue, at Ingen dristede sig til at gaae imod ham. Torfe lovede Sotes Ring, som Hord havde paa sin Haand, til den, som turde angribe ham. De sloge saa Kreds om ham. Nu kom Thorsten Guldknap hjemme fra Thyril. Hord dræbte endnu sex Mænd. Da floi hans Øxe af Skaftet. I det Samme hug Thorsten Guldknap ham i Nakken med en langskaftet Øxe; Ingen vovede at angribe ham forfra, uagtet han var vaabenløs. Det blev hans Bane. Han havde ialt dræbt tretten Mænd. Han var dengang niogtredive Aar. Alle, baade Venner og Fiender, priste hans Manddom, og tykkes han at have været sin Tids raskeste og klogeste Mand. — Bonderne roste Thorsten Guldknap for hans Gjerning og gave ham Sotes Ring. Indride fik Sotes Sværd. Da denne imidlertid spurgte Thorbjørgs Ord, vilde han gjerne have havt sin Gjerning ugjort. Næsten tredsindstyve af Holmmændene bleve dræbte der foruden Fostbrodrene. — Nu talede Hovdingerne om at det var raadeligst at fare efter Helga og dræbe Sonnerne. Men nogle tyktes, det var leden for langt ud paa Dagen. Man

blev saa enig om, at Ingen maatte give dem Fred eller yde dem Bistand, i modsat Fald skulde de alle hevne det. De agtede sig ud paa Holmen om Morgenen.

35.

Helga og hendes Sønner drage til Indridested.

Helga tyktes ude paa Holmen vide Landfolkets Svig. Hun kastede sig saa i Bølgerne med sin fire Vintre gamle Søn, Bjørn, og svømmede til Land. Hendes anden, otte Vintre gamle Søn, Grimkel, fulgte hende. Derpaa svømmede hun Grimkel imøde, thi han udmattedes, og bragte ham til Land. De droge om Natten op paa et Fjeld i Nærheden af Thyril og hvilede i en Kløft. De droge derpaa — Helga bar Bjørn paa Ryggen, Grimkel gik — til Indridested. Der satte Helga sig ned under Hegnet om Hjemmemarken og sendte Grimkel ind i Huset for at bede Thorbjørg om Beskyttelse. Thorbjørg sad paa Tværbænken, da Drengen kom ind. Han bad hende om Beskyttelse. Hun stod op, tog ham, ledte ham ud og spurgte, hvem han var. Drengen sagde det. Hun

spurgte saa, hvad der var sket, og hvor Helga var. Grimkel sagde hvad han vidste og fulgte hende til Moderen. Thorbjørg kunde ikke faae et Ord frem, saaledes gik det hende til Hjerte. Hun ledede Helga ud i et Udebur og lukkede dem inde der. Om Aftenen kom Indride og mange Folk med ham. Thorbjørg lod sig ikke mærke med Noget, hun bar Mad for Gjesterne. De fortalte hende hvad der var sket, at Thorsten Guldknap havde dræbt Hørd bagfra, medens han stod rolig. Hun kvad:

„Haard forsanden var Kampen,
før de Hørd fik fældet,
først maatte tretten Fjender
for ham bide i Græsset.
Galder de maatte bruge,
ellers aldrig de havde
Sværdets tappre Svinger
nogentid betvunget!"

Da de vare komne tilsengs, greb Thorbjørg et Sværd og vilde gjennemboret sin Husbond; men han greb for sig og blev kun haardt saaret i Haanden. Han mælede: „En tung Skjebne har rammet Dig, Thorbjørg; men en svær Daad vilde Du dog nu have ovet. Hvorledes skulle vi forliges?" — „Du skal bringe mig Thorsten Guldknaps Hoved." svarede hun. Ind-

ride lovede det. Om Morgenen red han saa alene den nærmeste Vei til Thyril. Han steg af Hesten og gik til Gaarden. Han ventede til Thorsten gik til sit Blothus, som han pleiede. Thorsten kom, gik ind i Blothuset, kastede sig paa Knæ for en Sten, som han offrede til, og bad. Indride stod udenfor. Han hørte, der blev kvædet fra Stenen:

„Med dødviet Fod
til Templet Du drog,
her har Du været for
sidste Gang.
For Solen staaer op,
Dig rammer forvist
retfærdige Hevn
med Indrides Haand!"

Thorsten gik derpaa ud og hjemad. Indride bad ham ikke løbe saa stærkt, styrtede imod ham og hug ham med Sotes Sværd over Halsen, saa Hovedet fløi af. Han angav sig derpaa, som man pleiede, paa Thyril, som Gjerningsmanden, med de Ord, at Thorsten længe havde været falsk. Han red saa hjem og bragte Thorbjørg Hovedet. Hun sagde, hun brød sig ikke om det, naar det blot var af Kroppen. „Nu maa Du forlige Dig med mig" mælede Indride. Hun sagde, hun ikke vilde gjøre det, medmindre han tog

imod Helga og hendes Sønner, om de kunde komme did, og ydede dem al den Beskyttelse, de behøvede: „da monne jeg" — sagde hun — „yde Dig al Kjærlighed for Fremtiden." Indride svarede, han troede, de maatte være sprungne i Søen og druknede, de fandtes ikke paa Holmen, „thi vil jeg love Dig dette" — sagde han. Da gik Thorbjørg hen og ledede Helga og Drengene frem. Indride mælede kort: „Et ubesindigt Løfte gjorde jeg nu, men man maa staae ved sit Ord." Og det gjorde han ogsaa. Ingen saggav ham derfor. Alle tyktes, at Thorbjørg havde opført sig mandigt.

36.

Angrebet paa Ræv.

En Mand ved Ràvn Thorolf, en tapper Mand og en stor Bovehals, kom den samme Høst til Indridested og tilbød sin Tjeneste. Om Sommeren havde han været hos Ræv, men havde havt det daarligt der. Thorbjørg bad sin Mand tage imod ham, og saa skete. Han var en Tid der og arbeidede. Helga Jarledatter var venlig imod ham, ligeledes Thorbjørg.

Han syntes at gjøre meget af Helga. Han bad nu Thorbjørg om at maatte blive der Vinteren over. Hun svarede: „Det skal Du faae Lov til, og Du skal tillige faae Helga Jarledatter, Sotes Ring og meget andet Gods, hvis Du dræber Ræv.“ Han gjenmælede: „Det er ikke saa ilde et Tilbud, jeg troer mig ogsaa helt vel istand til at udføre det, om jeg havde Sotes Sværd. Hvo Intet vover, Intet vinder!“ De bleve saa enige herom. Det var imidlertid ikke let at faae fat paa Sværdet, da Indride altid havde det med sig. En Dag tog Thorbjørg det og skar Balgen itu. Da nu Indride vilde spænde det om sig, faldt det ud af Balgen. Det tyktes ham underligt, men Thorbjørg sagde, det var dets Natur imod tilstundende Begivenheder. Han bad hende gjøre Balgen istand igjen, hun lovede at gjøre det ved Leilighed. Indride skulde gjøre en Reise vestpaa til Myrerne for at mægle Forlig mellem nogle af sine Venner. Da han var dragen bort, gav Thorbjørg Thorolf Sværdet og bad ham bruge det vel, hvis han attraaede Helga. Han fik ligeledes Sotes Ring af Helga og Thorbjørg. Thorolf drog saa til Ræv og kom der sildig om Dagen. Han skjulte sig i en Torvestak, saa han kun havde Næsen fri. Ræv var forsigtig, han lukkede Dørene omhyggeligt hver Kveld og lod lyse omkring i alle Huse paa Gaarden, først førend Nadveren og siden, før man gik

tilsengs. Man opdagede imidlertid ikke Thorolf. Denne stod op, saasnart man havde lagt sig paa Gaarden, vækkede Rævs Tjenestepige, sagde han var Faarehyrden — han kunde efterligne Enhvers Stemme — og bad hende bede Ræv om Skotøi til ham, han skulde tilfjelds om Morgenen. Ræv laa i en lukket Seng. Tjenestepigen gik ind og sagde, at det var ilde om Faarehyrden skulde savne Skotøi eller hvad han ellers behovede, han som passede paa hans Gods, baade Dag og Nat. Ræv svarede hende vredt, han vilde have Ro om Natten," der ligger forresten noget Læder ude i Torvestakken, det kan han tage til Sko." Thorolf havde imidlertid staaet over Ræv. Idet Tjenestepigen gik ud, stak Thorolf en Pind for Sengeskodden, saa den ei gik i. Thorolf blev og ventede. Ræv faldt i Søvn, men Thorolf vovede ikke at anfalde ham. Thorbjørg Katla raabte nu: „Vaagn op, min Søn; Fjenden staaer over Dig og vil dræbe Dig!" Ræv vilde staae op, men i det Samme hug Thorolf begge Fodderne af ham og løb saa ud af Aflukket og frem paa Gulvet. Thorbjørg gik imod ham, greb fat i ham, fik ham under sig og bed Struben over paa ham. Ræv tog saa Sotes Sværd. Sotes Ring vidste man ikke hvor blev af. Han blev vel helbredet, men maatte lade sig bære paa en Stol fra den Dag af. Han le=

vede imidlertid dog længe, saa han fik Tilnavnet den Gamle, og var en høit anset Mand.

Kort efter kom Indride hjem og spurgte dette, han tyktes da vide, at Thorbjørg havde havt Del deri. Han vilde ikke miste Sværdet, drog derfor hen til Ræv og bad ham give sig det tilbage, han havde ingen Del havt i Overfaldet. Ræv vovede ikke at negte ham det og gav ham det med de Ord: „Jeg vil ikke være Uven med Dig.“ Indride red saa hjem med Sværdet.

Kort efter fandtes Indrides Moder saavelsom Rævs revne istykker paa Mulafjeld. Man mente, at Thorgrima, Indrides Moder, havde villet tilbagetage Sotes Ring, men at Katla ikke havde villet give slip paa den, og at de da havde sønderrevet hinanden. Man troede siden, det spøgede ved deres Gravhøie.

37.

Slutning.

Faa Vintre efter kom et Skib til Breidavig, Tind Halkelsson og Thord Kolgrimsson fra Ferstikla vare ombord. Tind red til Halkelssted, Thord over Hvidaa

ligeledes hjemad. Da Helga Jarlsdatter spurgte det, sagde hun til sin tolvaarsgamle Søn Grimkel, at han sent mindedes Faderhevnen og bad ham lægge sig i Baghold for Thord, „hans Fader" — mælede hun — „var altid din Faders værste Fjende; vilde jeg, at Du skulde dræbe Thord, det var en hæderlig Hevn." Grimkel drog saa afsted med nogle Mænd. Han traf Thord østenfør Hvidaa. Kort efter fandtes de Alle døde. Man troede, at en fattig Mand ved Navn Skeif, som boede paa Hvidaavølde, havde dræbt de Saarede og bemægtiget sig Kostbarhederne, Thord havde havt med sig, som man ikke saae Noget til. Han reiste udenlands, kom aldrig tilbage og blev en rig Mand.

Indride vovede ikke at lade Helga og Bjørn blive paa Island. De droge saa til Norge og derfra til Gøtland, hvor Hroar endnu levede. Han blev meget glad ved at see sin Søster igjen, men ansaae Hørds Død før et stort Tab. Helga giftede sig ikke siden, saavidt man veed. Bjørn blev en vældig Mand, drog tilbage til Island og dræbte Mange til Hevn for sin Fader.

Fireogtyve ialt bleve dræbte til Hevn før Hørd, uden at der blev betalt Bøder for dem, dels af Hørds Sønner, dels af Hrøar, dels af Hørds andre Fræn-

der og Venner, de Fleste paa den mandige Thorbjorgs Anstiftelse. Aldrig er der blevet fældet Saamange paa Island til Hevn for Nogen. Thorbjorg og Indride boede til deres Død paa Indridested i megen Anseelse og fra dem nedstamme mange Slægter.

IV.

Ogmund Dyt

og

Gunnar Helming.

1.

Øgmund.

Paa Tverbrekka i Øxnedal boede Drabsglum, en Søn af Eiolf Hruga og Vigfus Herses Datter Astrid.

Med Drabsglum var opvoxen end Mand ved Navn Øgmund, hvis Fader, den rige Ravn, som boede nordpaa ved Skagefjord, havde været Astrid Hersedatters og hendes Søn, Glums Træl og var bleven frigiven af Glum, der var i Slægt med hans Hustru. Øgmund var stor, smuk og færdig i Legemsøvelser. Han blev godt behandlet af sin Frænde Glum, som da var tilaars.

2.

Øgmund seiler til Norge.

En Vaar sagde Øgmund til Glum, at han havde Lyst til at reise udenlands. „Jeg vilde — mælede han — „kjøbe mig et Skib for min Faders Penge og have Tilsyn og Raad af Dig.“ Glum svarede: „Mange reise udenlands, der ikke ere saa haabefulde som Du. Vigtigere synes det mig“ — vedblev han — „at Du erhverver Dig Hæder ved Færden end meget Gods, om Du ei erhverver Dig begge Dele.“ Glum kjøbte saa et Skib af nogle Normænd til ham. Ravn gav Sønnen en stor Sum Penge med. Paa Skibet vare der Faa, foruden Islændere, der ikke før havde været udenlands. De stak i Søen, da det alt var ledet temmelig langt ud paa Sommeren og havde god Bør. En Dag henimod Aften fik de Land i Sigte. Vinden blæste stærkt mod Land. Normændene, der viste Veien, sagde, det var forsigtigst at stryge Seil, lægge bi om Natten og seile til Land om Dagen. Men Øgmund mælede: „Ikke skulle vi lade en saa god Bør unyttet, det er ikke vist, at vi har den i Morgen, det er tilmed Maaneskin.“ Han kom da til at raade, og de

styrede mod Land. Da de kom nær Land, seilede de uden at mærke det i et Sund mellem Øer paa et Langskib, der laa sammenbundet med endel andre, og borede det i Sænk. Nogle af Øgmunds Folk sagde, at de havde seilet uvarligt. Men Øgmund mælede: „Enhver maa sørge for sig selv.“ Hakon Jarl raadede over Langskibene; en mægtig Mand ved Navn Halvard, en god Ven af Hakon, eiede det Skib, de havde overseilet. Alt det Gods, der var paa Skibet, gik tabt; Folkene bjærgede sig. Det blev strax om Morgenen fortalt Jarlen paa hans Skib, hvad Beskæmmelse og Skade der var tilføiet dem. Hakon udbrød forbittret: „Disse Mænd monne være Tosser og ikke før have været i fremmed Land; jeg giver Dig, Halvard, Lov til at revse dem og hevne din Vanære; Du vil neppe faae med Overmagt at gjøre her; det skorter Dig desuden ikke hverken paa Tapperhed eller Haardførhed til at tilføie dem ligesaa stor eller større Skam, hvo de end ere.“ Glums Søn, Vigfus, var da hos Jarlen. Han mælede: „I bør, Herre, lade disse Mænd beholde Livet og lade Eder nøie med Bøder, hvis de underkaste sig Eders Dom. Jeg vil nu drage hen at faae at vide, hvo de ere, og søge at stifte Forlig, om I vil tilstede det.“ Jarlen svarede: „Det kan Du gjøre; men for store, tænker jeg, ville mine Bøder tykkes dem.“ — Vigfus drog saa til

Kjøbmandsskibet. Han traf da sin Frænde Øgmund. Efter at have spurgt Tidender fra Hjemmet, mælede han: „Eders Sager staae misligt; Hakon er just ikke venligt stemt mod Dig; det er nu mit Raad, Frænde, at Du lægger Alt i hans Hænder, jeg skal staae Dig bi saa godt jeg kan, det vil da vel løbe nogenlunde taaleligt af." Øgmund svarede: „Saameget har jeg hørt om denne Jarl, at jeg ikke lægger hele min Sag i hans Hænder, allermindst, naar han truer med Ondt, thi det vil han holde; men ikke skal jeg være stridig, hvis han er rimelig." — „Du maa tage Hensyn til med hvem Du har at gjøre" gjenmælede Vigfus. „Du mægter ikke at trodse Hakon Jarl." Vigfus drog saa igjen til Jarlens Skib, og sagde ham, at det var hans Fostbrødre og Frænder, og at de ville give ham deres Sag i Vold. Da sagde en af Jarlens Mænd: „Usandt fortæller Du din Herre, Vigfus; de agte ikke synderligt at bøde for deres Brøde." Halvard mælede saa: „Det sømmer sig mig ogsaa bedst selv at hevne mig, og ei behøves der anden Mand dertil." Jarlen bad ham gjøre saa. Vigfus sagde: „Den Mands Banemand skal jeg vorde, om jeg maa raade, som dræber min Frænde Øgmund." Halvard svarede: „Overmodige ere I Islændere; men det er at vente her i Landet, at Mænd, der tykkes noget værd, ikke derfor ville taale Be-

skæminelse uden Boder mere af Eder end af Andre." Halvard roede saa til Kjobmandsskibet, Hakon holdt Vigfus tilbage under streng Bevogtning. Halvard kom til Skibet og spurgte, hvo der førte det. Ogmund nævnte sig. Da mælede Halvard: Vi Stalbrødre have stort Kæremaal mod Eder, og ere nu komne for at faae at vide, om I ville give sommelige Boder." Ogmund svarede: „Ikke skulle Boder nægtes Eder, om I ei fordre for overdrevne." Halvard mælede: „Det er saadanne Mænd, Du har med at gjøre, at de ei ville tage smaa Boder for stor Beskæmmelse." — „I saa Fald ville vi undslaae os" svarede Ogmund." — „Det tykkes mig ogsaa bedst" — siger Halvard — „ikke at bede Eder om hvad I selv burde byde" sprang op paa Skibet og gav Ogmund et saa vældigt Hug med sin Oxehammer, at han faldt om og besvimede. Derpaa drog Halvard tilbage til Jarlen og fortalte ham hvad der var foregaaet. Hakon sagde, der var gjort meget mindre end tilbørligt. Halvard svarede: „Jeg syntes det var ikke værd at gjøre mere deraf for dennesinde, Hevnen kan altid siden forøges, om saa skulde være." Da Vigfus spurgte dette, tog han sig det meget nær og vilde angribe og, om muligt, dræbe Halvard; men Jarlen lod ham bevogte, saa han ikke kunde komme dertil. Ogmund havde faaet et stort Saar og laa længe om

Vinteren. Han blev meget spottet; hvor han kom blev han kaldet Ogmund Dyt (den Faldende) men lod som Ingenting. Vigfus kom ofte til ham og bad ham hevne sig: „jeg vil hjælpe Dig" — sagde han — „til at hevne denne Beskæmmelse." Men Ogmund svarede: „Ikke tykkes jeg mig mere beskæmmet end Halvard; det stod neppe til at vente, at vi ville slippe lempeligere fra saa stor en Sag; det er uraadeligt at hevne dette, saa god en Ven af Hakon Jarl Halvard er; Du er desuden i hans Vold, og jeg har Andet at gjengjælde din Fader end at føre Dig i saa stor Fare, Du vilde i saa Fald sikkert kunne vente Lemlæstelse eller Død." Vigfus gjenmælede: „Ikke kan jeg takke Dig, ei heller vil min Fader kunne det, for at Du lader som Du vilde sørge for mig; jeg troer, at Du mere handler saa af Frygt end af Forsigtighed; ilde er det at have med en Mand at gjøre, der har et Harehjerte i Brystet; Du slægter mere din Trælleslægt end os paa." Forbittret gik Vigfus saa bort.

3.

Ogmund seiler tilbage til Island.

Om Sommeren seilede Ogmund tilbage til Island. Han havde erhvervet sig meget Gods. Glum spurgte Ogmunds Beskæmmelse. Da Ogmund havde ordnet sine Sager, drog han til Tverbrekka og opholdt sig der en Stund. Glum var ordknap imod ham; og det var tydeligt, at han ikke gjerne saae ham hos sig. Ogmund var meget munter og pragtfuld i Klæder; han drog til alle Mandemøder, tog Del i Folks Sager og ved paakommende Tvistigheder tyktes ingen hurtigere til store Foretagender end han; han var ogsaa meget driftig ved Glums Gaardsdrift. En Dag sagde Glum endelig til ham: „Vide skal Du, Ogmund, at jeg ikke kan takke Dig for dit Arbeide; underligt tykkes det mig, at Du er saa beredt til at tage Del i Andres Sager; Dine egne har Du skilt Dig saaledes ved, at jeg helst aldrig saae Dig mere, Du har gjort dine Frænder og Dig selv Skam og vil komme til at bære et evigt Skjændselsnavn, fordi Du ikke turde hevne Dig." — „Du maa betænke, Frænde" — svarede Ogmund — „hvad der bevægede mig til at op-

give Hevnen, jeg vilde ikke udsætte din Søn for Fare." — „Det skulde Du ikke have sørget for" — gjenmælede Glum — „tyktes det mig en Vinding, om I begge vare døde, og Du havde viist Mandighed i Hevnen. Nu er et af to Tilfældet: enten er Du mere taalmodig end de fleste andre Mænd, saa Du vil vise Manddom, om end senere, thi paa den anden Side er Du ikke saa blødhjertet; eller Du er uduelig til Alt, og det er som værst, at ofte er Trællesætten uskikket til Manddom. Men ikke vil jeg have Dig længere hos mig." Ogmund drog saa til sin Fader. Da han havde været to Vintre hjemme, gjorde han sit Skib istand, fik Folk og seilede igjen til Norge.

4.

Ogmund seiler atter til Norge.

Han kom til Land nordpaa ved Trondhjem og holdt ind i Fjorden. Han lagde sit Skib sent paa Dagen under Nidarholm og mælede: „En Baad skal sættes ud, jeg vil roe ind i Aaen og spørge Tidender fra Land." Han tog derpaa en tofarvet Kappe med

Guld paa Ærmerne, en stor Kostbarhed, paa, steg i Baaden selv tredie — det var tidligt om Morgenen — og roede ind til Bryggen. En Mand kom gaaende ned fra Byen til Bryggen, iført en over det Hele kunstrigt baldyret Skarlagens Hættekaabe. Han spurgte, hvo der raadede for Baaden. Ogmund nævnede sig. Bymanden mælede: „Er Du Ogmund Dyt?" — „Saa kalde Somme mig." svarede Ogmund. „Hvad hedder Du?" Bymanden gjenmælede: „Jeg hedder Gunnar Helming (den Tofarvede) og kaldes saa, fordi det tykkes mig Gammen at have tofarvede Klæder." — „Hvad Tidender her i Land?" spurgte saa Ogmund. „Det tykkes nu størst Tidende, at Hakon Jarl er død, og den herlige Olaf Trygvesson bleven Konge." — „Veed Du ikke, hvor en Mand er ved Navn Halvard, en Thronder, ætstor og rig?" — „Det er ikke underligt, at Du spørger om ham; han kaldes Halvard Hals, fordi han i Jomsvikingeslaget forrige Vinter fik et stort Saar paa Halsen, saa han bærer Hovedet skjevt; han er nu her i Byen hos Kong Olaf i stor Anseelse. — Du har ellers der en smuk Kappe, Ogmund af to Farver! Vil Du ikke sælge mig den?" — „Ikke vil jeg sælge Dig den, men hvis Du synes godt om den vil jeg give Dig den." — „Hav megen Tak for din Gave! Gjerne vilde jeg gjengjelde Dig den. Tag nu for det Første imod denne Hættekaabe, kan

være, at den kan vorde Dig til Gavn!“ Gunnar tog saa Ogmunds Kappe paa og Ogmund Gunnars Hættekaabe. Gunnar gik derpaa tilbage op i Byen. Ogmund sagde nu til sine Folk: „I skulle fæste Baaden ved Bagstavnen til Bryggen, saa den ikke driver bort; jeg vil gaae iland; I skulle blive siddende paa Eders Pladser og holde Aarerne beredte.“ Han gik saa op i Byen. Han blev ikke mange Folk vaer. Doren stod aaben paa et Herberg. Nogle Mænd stode i Stuen og vaskede deres Hænder; en af dem var større og smukkere end de andre, han bar Hovedet skjevt. Ogmund sluttede af Gunnar Helmings Beskrivelse, at det maatte være Halvard Hals. Han gik da hen til Døren. Mændene antog ham for Gunnar Helming, som de godt kjendte. Ogmund bad sagte Halvard komme ud et Oieblik, han havde et nødvendigt og kort Ærinde til ham. Han traadte saa tilside og trak sit Sværd. Halvard kom alene ud. Ogmund hug ham strax Banehug. Han løb derpaa ned til Baaden, kastede Kaaben af sig, lagde en Sten i Hætten og kastede den ud i Aaen. Han sprang saa i Baaden og bød sine Mænd roe ud af Aaen. Da de kom til Skibet, sagde han til sine Mænd: „Der er stor Ufred i Landet, Vinden blæser nu udefter; vi ville derfor heise Seil og drage hjem.“ De sagde, at han var meget ræd, siden han ikke turde gaae iland, om end Indbyggerne ikke kunne

holde Fred indbyrdes. De gjorde dog, som han bod, og seilede tilbage til Island. Ogmund drog til Drabsglum og sagde ham, at Hevnen nu var udført, om det end havde varet noget længe, og fortalte, hvorledes Alt var gaaet til. Glum blev glad og mælede, at han ogsaa altid havde troet, at han omsider vilde blive en Mand. Ogmund var saa hos Glum om Vinteren og blev godt behandlet.

5.

Gunnar Helming flygter til Sverrig.

Halvards Mænd syntes han blev længe borte, gik ud og fandt ham liggende død i sit Blod. Denne Tidende blev bragt Kong Olaf; man troede, at Gunnar Helming havde øvet Drabet. Kongen mælede: „Det gjør mig ondt, hvis det er ham, som har gjort det, dog skal han strax eftersøges og hænges, om han er Gjerningsmanden." Gunnar havde en Broder ved Navn Sigurd, en rig Mand, Olafs Hirdmand og høit elsket af Kongen. Saasnart denne hørte dette, ilede han til Broderen og spurgte, om han havde bedrevet

den Gjerning han blev beskyldt for. Gunnar svarede, det var langtfra. Sigurd mælede: „Det holder man dog for. Sig mig da, hvad Du veed derom.“ Gunnar gjenmælede: „Det siger jeg for Dieblikket hverken Dig eller nogen Anden.“ — „Undfly da“ sagde Sigurd. Og Gunnar gjorde saa. Han undslap til Skoven, drog siden østpaa over Fjeldene og uden at give sig tilkjende gjennem Opland og standsede ikke for han kom ind i Sverrig.

6.

Gunnar Helming og Freirs Kone.

I Sverrig holdtes store Blot paa den Tid. Freir havde i lang Tid været mest dyrket. Hans Billede talte til Folk. En ung og smuk Kvinde var given Guden til Kone, hun raadede for Offerstedet og Alt hvad dertil hørte. Gunnar Helming kom did. Han bad Freirs Kone hjælpe sig og lade ham være der. Hun saae paa ham og spurgte: hvo han var. Han sagde, han var en ringe, fremmed Flygtning. Hun gjenmælede: „Ei monne Du være i alle Henseender

en Lykkens Mand, thi Freir skuer ikke med Venneøine paa Dig. Hvil Dig her for det første i tre Nætter. Lad os saa se, hvorledes han tykkes om Dig." Gunnar svarede: „Meget bedre tykkes din Hjælp og Gunst mig end Freirs!" Gunnar var glad og fuld af Skjemt. Da de tre Nætter vare ledne, spurgte Gunnar hende, hvorledes det skulde være. „Ikke veed jeg det nøie." svarede hun. „Du er en fattig Mand; kan dog være, at Du er af god Slægt. Vilde jeg derfor helst yde Dig nogen Bistand. Men Freir synes lidet om Dig, og frygter jeg hans Vrede. Vær her nu en halv Maaned; lader os saa se, hvorledes det gaaer." Gunnar gjenmælede: „Det gaaer som jeg monne vælge, at Freir hader mig, men Du hjælper mig; jeg anser ham ikke for en ringe Trold." Gunnar blev bedre og bedre lidt af Folk jo længere han var der, for sin Skjemt og anden Raskhed. Han spurgte saa atter Freirs Kone om, hvorledes det skulde være. Hun svarede: „Folk synes godt om Dig, bliv derfor her i Vinter og drag til Gilder med Freir og mig, naar han skal bringe godt Aar om; Freir kan rigtignok ikke lide Dig." Gunnar takkede hende. Det led nu frem til den Tid, at de skulde drage hjemmefra. Freir og hans Kone skulde sidde i en Vogn, deres Tjenestekarle skulde gaae foran. De skulde drage langveis over et Fjeld. Et stærkt Snefog overfaldt dem. Reisen blev besværligere

og besværligere. Gunnar ledede Hesten for Vognen. Omsider forlod alle Folkene den, saa Gunnar var ene med Freir og hans Kone. Gunnar blev meget træt og satte sig tilsidst op i Vognen. Kort efter sagde Freirs Kone til ham: „Led igjen Hesten, ellers monne Freir anfalde Dig!" Han gjorde da saa. Men da han igjen blev meget træt, mælede han: „Jeg vil nu forsøge at tage imod Freir, hvis han skulde angribe mig!" Freir steg saa af Vognen og anfaldt ham. De brødes, og Gunnar var nærved at bukke under. Han lovede da ved sig selv, at, om han overvandt denne Trold og kom tilbage til Norge igjen, skulde han antage den rette Tro og forlige sig med Kong Olaf Trygvessøn, om han vilde tage imod ham. Neppe havde han aflagt dette Løfte, før Freir snublede og faldt. En simpel Træbul laa for hans Fødder, som Gunnar brød itu. Han satte derpaa Freirs Kone to Vilkaar: enten vilde han løbe fra hende og sørge for sig selv, eller hun skulde, naar de kom til Bygden, sige, at han var Freir. Hun valgte det sidste, og han iførte sig saa Gudens Klæder. Det begyndte nu at klare op, og omsider kom de til det Gilde, der var beredt for dem. Folket prisede Freirs Magt, at han kunde komme i saadant et Veir, da alle hans Tjenere vare løbne fra ham, og at han saaledes gik om imellem dem og spiste og drak som de. De droge om til Gilder om Vinte-

ren. Freir talte ikke meget. Han vilde ikke lade Kvæg slagte for sig som før og modtog ikke andre Offre end Guld, Sølv, gode Klæder eller andre Kostbarheder. Tiden led frem, og Folk opdagede at Freirs Kone var med Barn. Det tyktes Svenskerne herligt, og de lovede deres Gud. Veiret var ogsaa blidt, og Alt tegnede saa godt, som det ikke havde gjort i Mands Minde.

7.

Gunnar Helming forliges med Kong Olaf.

Det spurgtes vidt om Land, hvor mægtig de Svenskes Gud var. Det kom ogsaa Kong Olaf Trygvesson for Øre. Han anede, hvorledes det hang sammen. En Dag om Vaaren kaldte han derfor Gunnar Helmings Broder til sig og spurgte, om han havde hørt noget til Broderen. Sigurd svarede nei. Da sagde Kongen: „Det aner mig at din Broder stikker under de Svenskes Gud, Frei, hvorom der nu tales saa meget, thi de Blot ere de kraftigste, der blotes til levende Mennesker. Det var sørgeligt, om et Menneskes Sjæl skulde saa jammerligt gaae under! Jeg vil derfor sende

Dig til Sverrig efter ham, jeg vil opgive min Vrede imod ham, om han vil komme hid. Jeg veed nu, at Ogmund Dyt og ikke han dræbte Halvard." Sigurd gjorde sig saa hurtigt færdig og drog til Sverrig. Han traf sin Broder og frembar Kong Olafs Ord for ham. Gunnar svarede: „Gjerne vil jeg drage hen og forliges med Kongen. Men mærke Svenskerne, hvorledes det hænger sammen, ville de tage mig af Dage." Sigurd gjenmælede: „Vi skulle lønligen fare herfra og sætte vor Fortrøstning til, at Kong Olafs Lykke og gode Villie med Guds Miskundhed vil formaae mere end de Svenskes onde Villie og Efterstræbelse." Gunnar gjorde sig da færdig tilligemed sin Kone; de toge saa meget Løsøre med sig, som de kunde føre, og begave sig saa lønligt om Natten paa Reisen. Da de Svenske opdagede, at Freir og hans Kone vare flygtede, anede de Uraad og sendte strax Mænd efter dem. Men disse vare ikke komne langt, før de forvildede sig, og med uforrettet Sag maatte vende om. Brødrene og Freirs Kone standsede ikke, før de kom til Kong Olaf, som forligede sig med Gunnar og lod hans Kone døbe.

V.

Odun med Bjørnen.

1.

Odun for Kong Harald Haardraade.

I Harald Haardraades og Svend Estridssøns Dage beredte en ung fattig men vakker Islænder ved Navn Odun, sig en Sommer til at reise udenlands med en Normand, som hed Thorer. Han gav sin Moder det meste af sit Gods, der imidlertid ikke var mere end til et Par Vintres Underhold. Han seilede derpaa og havde Medbor.

Han kom til Norge, hvor han opholdt sig hos Thorer om Vinteren.

Sommeren efter seilede han med Thorer ud til Grønland, hvor han blev Vinteren over. Han kjøbte sig der en vel afrettet Bjørn, en stor Kostbarhed, for alt hvad han eiede og havde.

Næste Sommer vendte han med Thorer tilbage til Norge og havde en lykkelig Reise. Thorer drog til sin Gaard. Men Odun fik sig Skibsleilighed østpaa til Vigen.

Da han kom til Opslo, gik han iland med sit Dyr. Kong Harald Haardraade var der i Byen. Det blev snart fortalt ham, at der var kommen en Islænder fra Grønland med en ganske tam Bjørn. Han sendte saa flux Bud efter Odun. Denne kom for Kongen og hilste ham. Harald tog vel imod hans Hilsen og spurgte: „Er det Dig, som eier den Bjørn, der er en saa stor Kostbarhed?" „Ja" svarede Odun. „Vil Du sælge os Dyret" — sagde saa Kongen — „for det Samme, Du har givet for det?" — „Ikke vil jeg det, Herre" lod Svaret. „Vil Du da, at jeg skal give Dig dets dobbelte Værdi? Monne det ogsaa være rettere, hvis Du har sat alt dit Gods til derpaa." — „Ikke vil jeg sælge det, Herre." — „Vil Du da forære mig det?" — „Det vil jeg heller ikke." — „Hvad vil Du da gjøre med det?" — „Jeg vil reise ned til Danmark og forære Kong Svend Estridssson det." — „Hvilket er nu Tilfældet? Er Du saa ukyndig en Mand, at Du ikke har hørt tale om den Ufred, der er imellem Norge og Danmark" — den var netop da paa sit Høieste — „eller tiltroer Du Dig selv saa stor Lykke, at Du mener at kunne bringe Kong

Svend denne Kostbarhed, da dog Andre, selv med nodvendige Ærinder, ei faae Lov at drage til Danmark?" — „Herre! Jeg er i Eders Vold, men ikke viger jeg fra min Bestemmelse." — Da sagde Kongen: „Hvorfor skulde Du ikke have Lov til at reise hvorhen Du lyster? Men et Vilkaar sætter jeg: Du skal komme til mig, naar Du vender tilbage, og sige mig, hvorledes Svend lønned Dig for Dyret. Kan være, at Du er en Lykkens Mand!" — „Det lover jeg Eder" svarede Odun. Han fik sig saa Skibsleilighed sydpaa til Danmark.

2.

Odun hos Svend Estridsson.

Da Odun kom til Danmark, var hver Penning sluppen op for ham og han maatte tigge Føde baade til sig og Bjørnen. Han kom til en af Kong Svends Fogeder, ved Navn Aage, og bad ham give sig Levnetsmidler til sig og Dyret, som han vilde forære Kongen. Aage svarede: „Sælge Dig dem vil jeg." — „Jeg har ikke noget at betale dem med" —

gjenmælede Odun — „og jeg vilde dog gjerne se at komme til Kongen med Dyret; det var Skade, om det skulde døe for mig, saa god en Kostbarhed som det er.“ Aage sagde da: „Du behøver mange Levnetsmidler, før Du naaer til Kongen. Jeg foreslaaer Dig, at føde Eder begge saalænge, mod at faae Halvpart i Dyret. Du maa betænke, at det ellers vil sulte ihjel for Dig.“ Odun fandt, det var haarde Vilkaar, men vidste ikke ellers Noget at gribe til. Han gav da Aage Halvpart i Dyret, de skulde begge strax reise til Kongen, denne skulde bestemme hvad Aages Levnetsmidler burde ansættes til, ligesom Prisen for Dyret, og Aage skulde da betale Odun hvad Halvparten af Dyret maatte være mere end Levnetsmidlerne. De reiste derpaa til Kongen. Svend modtog Aage vel. Han spurgte saa Odun, hvem han var. Odun svarede: „Jeg er en Islænder, nylig ankommen fra Norge og tidligere fra Grønland, hvor jeg har kjøbt denne Bjørn for hele min Eiendom. Det var mit Ærinde hid at forære Eder den; men nu er det gaaet saaledes tilbage for mig, at jeg ikke eier mere end Halvpart i den.“ Han fortalte derpaa Kongen hvad der var forefaldet mellem ham og Aage. Svend vendte sig til Fogeden: „Er det sandt, Aage, hvad han fortæller?“ — „Ja“ svarede Fogeden. Da sagde Kongen: „Syntes Du' det sommede sig, at Du, som jeg havde

givet et stort Lehn og sat over min Eiendom, lagde Hindringer iveien for en Fremmed, der vilde bringe mig en Kostbarhed og derpaa havde anvendt hele sin Eiendom, da selv vore største Uvenner lode ham fare i Fred! Der har været stor Forskjel paa din og Kong Haralds Opførsel. Det vilde ikke være mere end billigt, at Du mistede ikke alene alle dine Eiendomme, men endog Livet. Jeg vil imidlertid denne Gang ikke lade Dig dræbe, men Du skal paa Øieblikket uden noget af dit Gods forlade mit Rige og aldrig mere komme for mine Øine. — Og jeg betragter det, Islænder, som om Du havde givet mig hele Dyret, de Levnetsmidler, Aage solgte Dig, skulde han have givet Dig. Bliv nu her hos mig!" Odun takkede Kongen og blev der i nogen Tid. Aage maatte uglad drage ud af Landet.

Odun havde ikke været længe hos Kongen, før han sagde, at han ønskede at reise. Kongen udbrød noget misfornøiet: „Hvad vil Du da, siden Du ikke vil være hos os?" — „Jeg vil gjøre en Pillegrimsreise til Rom" svarede Islænderen. Kongen gjenmælede: „Naar det ikke var for en saa god Sags Skyld, vilde det have mishaget mig meget, at Du vilde drage bort; men nu skal jeg ikke hindre Dig." Derpaa gav Svend ham meget Sølv, sørgede for hans Reise, skaf=

sede ham i Selskab med andre Pillegrimme og bad ham besøge sig, naar han kom tilbage.

Odun gjorde nu en Romerreise. Paa Tilbageveien faldt han i en svær Sygdom og maatte længe holde Sengen. Derved gik alle de Penge, Svend havde givet ham, med. Hans Reisefæller forlode ham. Da han igjen kom op, var han meget affræftet og mager. Han maatte gribe til Bettelstaven og tigge sig frem til Danmark.

Han kom til det Sted, hvor Kong Svend da var, ved Paaskétid. Udtæret og pjaltet som han var, stillede han sig i en Krog i Kirken Løverdagen før Paaske; han vilde træffe Svend, naar han gik til Aftensangen. Men da han saae Kongen og hans Hird skammede han sig for at træde ham for Øine i sin elendige Forfatning. Da Kongen var gaaet til Bords, gik han hen med sin Pose og Stav og fik Mad udenfor Hallen efter Pillegrimmes Sædvane. Han vilde nu træffe Svend, naar han gik til Vesperen. Men havde han været undselig om Dagen, blev han det langt mere nu, da han saae Kongen og hans Hird komme, ikke just ganske ædrue, og løb tvers over Veien for at skjule sig. Kongen syntes han saae et Glimt af en Mand. Da han var gaaet fra Kirke og hele Hirden var kommen ind i Herberget, vendte han derfor tilbage og sagde lydeligt: „Er her Nogen i Nær-

heden, som jeg formoder, der vil tale med mig, men undser sig, da træde han nu frem!" Odun gik saa frem og faldt Kongen tilfode. Svend kjendte ham neppe, saa elendig saae han ud. Han tog ham i Haanden og bod ham velkommen. „Du maa have gaaet meget igjennem" — sagde han — „siden vi sidst saaes!" Han førte ham derpaa strax ind i Herberget. Hirdmændene brast i Latter, da de saae den nye Gjest. Kongen sagde: I skulle ikke le af denne Mand, om han end ser ussel ud; han har sorget bedre for sin Salighed end I; i Guds Oine er han fager og tækkelig!" Han lod saa strax tilberede et Bad for Odun, opvartede ham selv, gav ham gode Klæder og sorgede paa det Bedste for ham. Odun kom snart igjen til Kræfter. Han forstod at tee sig mellem Folk, han var ikke opfarende, men vogtede vel paa sine Ord og talte kun lidt; Alle kunde derfor godt lide ham; ogsaa Kongen viste ham stor Yndest. — En Dag henad Vaaren talte Kongen med ham. Han sagde da til ham: „Det er sandt, Odun, jeg har endnu ikke talt med Dig om, hvad Du synes, Du skulde have for Bjornen, Du bragte mig. Det skal staae Dig frit for at blive hos mig som min Mundskjænk. Jeg skal derhos hædre Dig paa andre Maader." Odun svarede: „Gud lonne Eder, Herre, for Eders gode Tilbud og al den Hæder, I viser mig; men min Hu

staaer til at reise tilbage til Island." Kongen gjenmælede: „Det synes mig et underligt Valg." — „Ikke kan jeg finde mig i, Herre, at sidde hos Eder i Hæder og Overflod, medens min Moder gaaer om paa Island og tigger; nu er den Tid udløben, jeg gav hende Gods til, inden jeg reiste udenlands." — „Du taler som en brav Mand, og Lykken monne være med Dig. Ikke kan jeg tage ilde op, at Du af den Grund vil forlade mig. Bliv nu her, til Skibene løbe ud." — En Dag, da det var ledet langt ud paa Vaaren, gik Kongen med Odun ned til Bryggen. Skibe bleve gjorte seilfærdige til forskjellige Lande, Østerleden, Saxland, Sverrig, Norge. De kom hen til et stort og fagert Kjøbmandsskib, som Folkene vare ifærd med at tiltakle. Kongen spurgte Odun: „Hvorledes synes Du om dette Skib?" „Godt" lød Svaret. Kongen sagde da: „Jeg vil nu gjengjælde Dig Bjørnen og forære Dig dette Skib med en saadan Ladning, som jeg veed vil være velkommen paa Island." Odun takkede Kongen meget for denne gode Gave. Da Skibet var udrustet, gik Kongen atter med Odun ned til Stranden. Svend sagde: „Eftersom Du vil forlade mig, Islænder, vil jeg nu ikke holde Dig tilbage. Men jeg har ladet mig sige, at det er vanskeligt at lægge til Eders Land for store Klipper; hvis nu Lykken er Dig imod, lider Du Skibbrud, og lidet vil det da kjendes, at Du

har besøgt Kong Svend og givet ham en Kostbarhed." Han rakte derpaa Odun en Skindpose fuld af Sølv med de Ord: „Nu vil Du dog ikke være ganske fattig, om Du end sætter Skibet til, naar Du frelser dette." — „Dog, det kan ogsaa hænde sig" — vedblev han — „at Du med sætter dette til; hvad har Du saa af at have givet Kong Svend din Kostbarhed?" Han drog derpaa en Ring af sin Haand, et herligt Klenodie, og gav Odun den med de Ord: „Om det nu end gaaer Dig saa ilde, at Du mister baade Skib og Sølv, er Du dog ikke fattig, om Du redder Dig, og man vil endda kunne se, at Du har besøgt Svend Ulvsson. — Og vil det være mig kjært, om Du ikke skiller Dig ved denne Ring, medmindre Du tykkes have nogen Fyrste saa Godt at lønne, at Du synes han har fortjent den; thi den sømmer sig Fyrster. — Og, far nu vel!"

3.

Odun kommer atter til Kong Harald Haardraade.

Odun seilede derpaa til Norge. Efter Løfte begav han sig til Kong Harald, traadte frem for ham og hilste ham. Kongen tog vel imod hans Hilsen og sagde: „Sæt Dig og drik med os!“ Odun gjorde saa Kongen spurgte: „Hvad Belønning gav Kong Svend Dig saa for Dyret?“ — „Den, Herre, at han tog imod Dyret.“ svarede Odun. „Den samme vilde jeg have givet Dig!“ udbrød Kongen smilende. „Hvad gav han Dig mere?“ vedblev han. Odun gjenmælede: „Han gav mig Sølv til en Romerreise.“ — „Mangen Mand giver Kong Svend Sølv til Romerreise eller anden Fornødenhed, skjøndt de ingen Kostbarheder bringe ham! Hvad mere? — „Han tilbød mig at være sin Mundskjenk og at vise mig megen anden Hæder.“ — „Det var et sømmeligt Tilbud. Men han maatte dog give Dig en anden Belønning.“ — „Han gav mig et stort, smukt Skib med herlig Ladning.“ — „Det var en høimodig Gave, men det vilde jeg ogsaa have givet Dig. Gav han Dig endnu mere?“ — „Han gav mig desuden en

Skindpose fuld af Sølv og sagde, at jeg ikke vilde være pengeløs, hvis jeg bevarede den, om jeg end skulde lide Skibbrud paa Island." — „Det var en berømmelig Betænksomhed. Det vilde jeg ikke have gjort. Jeg vilde ikke tykkes at være Dig Noget skyldig, naar jeg havde givet Dig et Skib med Ladning. Gav han Dig maaskee endnu mere?" — „Ja, Herre, han gav mig denne Ring, som jeg har her paa Haanden med de Ord, at det jo var muligt, jeg tilsatte baade Skib og Sølv; men da vilde jeg dog ikke være pengeløs. Og han bad mig ikke give den bort, medmindre jeg tyktes at have nogen Fyrste saa godt at lønne, at jeg vilde give ham den. — Og nu har jeg fundet en saadan. Thi det stod i Eders Magt at berøve mig mit Dyr og selve Livet; men I lod mig fare i Fred didhen, hvor Ingen ellers maatte fare." Harald tog venligt mod hans Gave og gav ham til Gjengjæld gode Gaver.

Samme Sommer reiste Odun ud til Island og ansaaes for at være en Lykkens Mand.

Indhold.

Lbs Ísl 819.3
Sag
Sagaer 1849
1002616486